

مطالعات بازار فندق کشور پاکستان

تهیه کننده:

مرتضی مومنی

عامل توسعه خوشه فندق استان گیلان

دی ماه ۱۴۰۳

فهرست

مقدمه	۳
فصل اول	۴
۱-۱- اندازه گیری بازار و بررسی وضعیت بازار مبدا.....	۵
تولید/عرضه در عرصه ملی	۵
مصرف/تقاضا در عرصه ملی	۱۷
قیمت محصول در عرصه ملی	۲۱
۲-۱- اندازه گیری بازار و بررسی وضعیت بازار کشور پاکستان	۳۵
فصل دوم: تحلیل بازار فندق کشور پاکستان.....	۴۲
۲-۱۳- تأثیرات اجتماعی و اقتصادی کشت فندق در پاکستان	۶۸
۲-۱۴- بررسی سیاست‌های دولتی و حمایت از صنعت فندق	۷۰
فصل : دید کلی صادرات از ایران به پاکستان و بررسی فرصت ها، چالش ها و نقاط ضعف و قدرت	۷۳
۳-۱- جایگاه فندق در اقتصاد ایران	۷۴
۳-۲- خلاصه بازار فندق در پاکستان: یک تحلیل جامع	۷۴
۳-۳- استانداردهای صادرات فندق از ایران	۷۵
۳-۴- مشکلات و چالش‌های موجود در صادرات فندق	۷۵
۳-۶- مراحل و شرایط ثبت‌نام برای صادرات فندق	۷۶
۳-۷- بسته‌بندی و حمل‌ونقل فندق به پاکستان	۷۷
۳-۸- قوانین و مقررات گمرکی در صادرات فندق	۷۹
۳-۹- راهکارهای بازاریابی و برندینگ فندق در بازار پاکستان	۷۹
۳-۱۰- تجربیات موفق شرکت‌های صادراتی فندق از ایران	۸۱
۳-۱۱- نقاط ضعف و قدرت و فرصت‌ها و تهدیدات صادرات فندق به پاکستان	۸۱
۳-۱۲- تحلیل رقبا و وضعیت بازار فندق در پاکستان	۸۲
فصل ۴: بررسی انواع بسته بندی فندق در بازار پاکستان و رقبای موجود.....	۸۴

فصل ۵: تجزیه و تحلیل، نتیجه گیری و ارائه راهکار.....	۹۵
۵-۱- تجزیه و تحلیل کلی.....	۹۶
۵-۲- نتیجه گیری.....	۱۰۰
۵-۳- استراتژی‌های پیشنهادی برای موفقیت در بازار فندق پاکستان.....	۱۰۱
منابع.....	۱۰۵

مقدمه

ایران یکی از تولیدکنندگان فندق است، اما میزان تولید و صادرات آن در مقایسه با کشورهای مانند ترکیه، که یکی از بزرگترین تولیدکنندگان و صادرکنندگان فندق در جهان است، کمتر می‌باشد. فندق یک محصول باارزش بوده که علاوه بر استفاده به عنوان خشکبار در صنایع مختلفی مانند شکلات‌سازی، تولید کیک و شیرینی، و تولید انواع خوراکی‌های مغزدار کاربرد دارد.

مناطق تولید فندق در ایران

فندق عمدتاً در شمال ایران، به ویژه در استان گیلان، تولید می‌شود. شهرهایی مانند رودسر، املش و اشکورات از جمله مناطق مهم تولید فندق در ایران هستند. آب‌وهوای معتدل و بارانی این مناطق شرایط مناسبی برای رشد درختان فندق فراهم می‌آورد.

فرآیند تولید و برداشت

فندق به‌طور معمول در ماه‌های شهریور و مهر برداشت می‌شود. پس از برداشت، فرآوری و خشک‌کردن فندق آغاز می‌شود. فرآوری شامل شکستن پوسته سبز، شکستن پوسته سخت و جداکردن مغز باشد. این فرآیندها بر کیفیت نهایی محصول تأثیر می‌گذارد.

صادرات فندق از ایران

صادرات فندق از ایران به صورت محدود به برخی کشورهای همسایه مانند بحرین، امارات، افغانستان و پاکستان انجام می‌شود. اما به دلیل حجم تولید کمتر نسبت به کشورهای مانند ترکیه، صادرات ایران در این زمینه به اندازه کشورهای بزرگ تولیدکننده قابل‌توجه نیست. با این حال، فرصت‌هایی برای افزایش تولید و توسعه بازارهای صادراتی وجود دارد.

هدف از این مطالعه، تحلیل وضعیت فعلی تولید و صادرات فندق در ایران، شناسایی فرصت‌ها و چالش‌های موجود، و ارزیابی پتانسیل بازارهای هدف در کشور پاکستان است. با بررسی دقیق‌تر این بازارها، می‌توان به راهبردهایی برای صادرات و توسعه تجارت فندق ایران دست یافت. در این مطالعه، ابتدا به تاریخچه تولید فندق در ایران و ویژگی‌های منحصربه‌فرد آن می‌پردازیم، سپس بازارهای هدف را تحلیل کرده و چالش‌ها و فرصت‌های موجود را بررسی خواهیم کرد.

امیدواریم که این مطالعه بتواند به تولیدکنندگان و صادرکنندگان فندق در ایران درک عمیق‌تری از بازارهای هدف بدهد و راهکارهایی را برای توسعه صادرات ارائه کند. این مطالعه همچنین می‌تواند به سیاست‌گذاران کمک کند تا سیاست‌های مناسبی برای حمایت از تولیدکنندگان و افزایش رقابت‌پذیری فندق ایران در بازارهای بین‌المللی اتخاذ کنند.

فصل اول

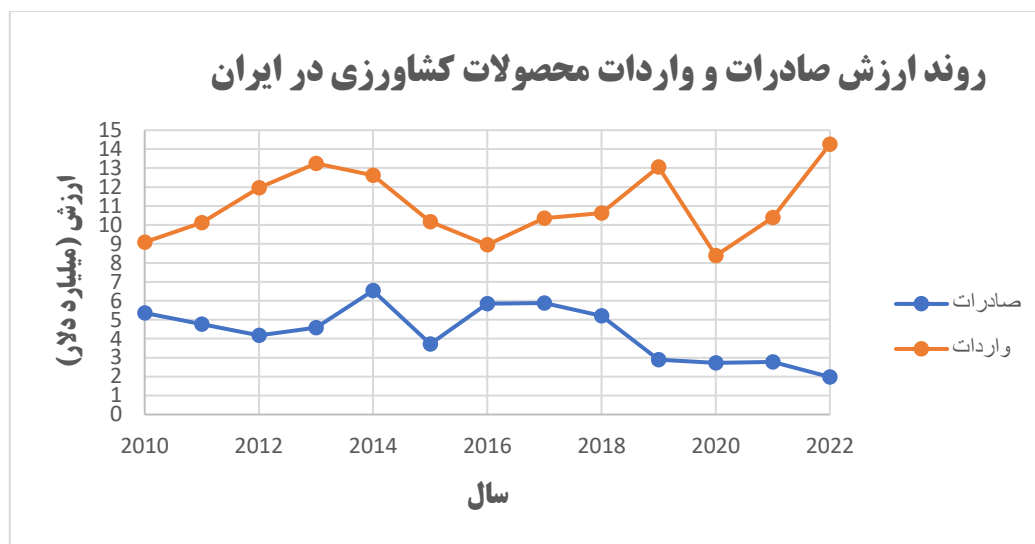
اندازه گیری بازار و بررسی وضعیت بازار مبدا و هدف

اندازه‌گیری بازار و بررسی وضعیت بازار به‌عنوان دو عنصر اساسی در مطالعه بازار میشود به حساب آورد. اندازه‌گیری بازار به کسب و کار کمک می‌کند تا اندازه و پتانسیل بازار مورد نظر خود را به‌طور دقیق مشخص کند. این اطلاعات از اهمیت بسیاری برخوردار است زیرا به کسب و کار کمک می‌کند تا استراتژی‌های بازاریابی، توزیع و فروش خود را بر اساس اندازه و نیازهای بازار تنظیم کند. در کنار آن با اندازه‌گیری بازار، کسب و کار می‌تواند رقبا و مشتریان خود را بهتر شناسایی کند. این اطلاعات به کسب و کار کمک می‌کند تا با استراتژی‌های متمایز و تفاوت‌آفرین بتواند با رقبا رقابت کند و نیازهای مشتریان را به‌طور دقیق‌تر تامین کند. در این فصل ابتدا به بررسی بازار ایران در نظر آمار می‌پردازیم و سپس به سراغ کشور های GCC می‌رویم.

۱-۱- اندازه‌گیری بازار و بررسی وضعیت بازار مبدا

تولید/عرضه در عرصه ملی

کشور ایران، با ۱۶۴۸۱۹۵ کیلومتر مربع وسعت هجدهمین کشور پهناور جهان می‌باشد. همچنین بر پایه سرشماری سال ۱۳۹۵ و به روز آوری تا اسفند ۱۴۰۱ دارای حدود ۸۴.۹۸۷.۹۳۲ نفر جمعیت با نرخ رشد ۱.۲۴ درصد می‌باشد. ایران حدود یک درصد از کل جمعیت و مساحت کره خاکی را داراست. طبق سایت آمار کشور نرخ رشد اقتصادی محصولات کشاورزی کشور در سال ۱۴۰۰، ۳.۷- درصد بر مبنای سال ۱۳۹۰ که به عنوان پایه در نظر گرفته شده است، می‌باشد که نشان دهنده وضعیت نامطلوب کشاورزی کشور می‌باشد. ولی طبق گزارش FAO در سال ۲۰۲۲ ایران ۱.۹۸ میلیارد دلار صادرات فرآورده های کشاورزی داشته است که با توجه به منابع غنی کشاورزی در ایران این مقدار بسیار کم است. حال آن که ایران ۱۴.۲۵ میلیارد دلار واردات فرآورده های کشاورزی داشته است. روند صادرات و واردات محصولات کشاورزی در ایران بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ در نمودار (۱-۱) آورده شده است.

شکل ۱-۱- روند صادرات و واردات محصولات کشاورزی در ایران (منبع: سایت FAO)

میزان تولید و همینطور تعداد بهره بردار محصولات باغی کشور به تفکیک استان‌های کشور در جدول (۱-۱) و (۲-۱) آورده شده است.

جدول ۱-۱- مقدار تولید کل محصولات باغی برحسب استان به تن (منبع: سایت جهاد کشاورزی)

شرح	۱۳۸۶	۱۳۸۹	۱۳۹۴	۱۳۹۶	۱۳۹۸
آذربایجان شرقی	۶۴۲۸۷۷	۵۱۴۵۴۵	۷۲۸۲۷۶	۸۶۸۷۴۷	۱۱۳۴۴۲۴
آذربایجان غربی	۶۲۶۸۶۰	۷۵۸۴۰۸	۱۲۲۵۷۵۷	۱۲۵۴۱۹۵	۱۲۳۵۶۶۰
اردبیل	۲۰۹۰۱۰	۲۱۵۰۷	۲۸۶۷۶	۲۲۰۴۶۵	۱۸۸۹۳۰
اصفهان	۵۴۳۶۹۷	۲۸۸۲۲۱	۴۲۶۲۴۴	۳۰۲۴۴۸	۳۳۶۲۵۱
البرز	-	۳۶۳۸۶۵	۷۲۴۹۳	۲۳۷۰۱۲	۱۸۰۴۹۷
ایلام	۱۴۹۰۰	۲۱۸۵۷	۱۸۴۴۲	۱۸۳۷۸	۷۴۰۳
بوشهر	۹۸۸۰۹	۱۱۹۷۵۰	۱۵۱۱۷۴	۱۰۹۳۸۴	۱۱۷۱۹۷
تهران	۶۵۵۹۲۷	۲۶۶۰۹۸	۳۵۹۸۶۵	۳۶۱۹۹۱	۲۴۵۰۹۸
چهارمحال و بختیاری	۶۰۵۲۳	۶۳۷۵۶	۷۹۴۹۱	۶۶۶۹۶	۸۷۵۲۰
خراسان جنوبی	۴۹۹۶۷	۴۰۹۰۳	۶۶۶۰۷	۵۱۰۶۳	۱۰۵۵۴۱
خراسان رضوی	۹۲۲۸۵۳	۶۴۶۳۸۰	۶۹۰۵۱۳	۴۴۸۰۸۸	۳۹۸۲۰۲
خراسان شمالی	۱۶۲۶۹۹	۱۸۴۷۵۰	۱۹۵۲۸۳	۱۰۷۹۰۹	۸۹۸۴۷
خوزستان	۴۶۷۹۲	۹۹۱۵۶	۱۴۸۷۶۴	۲۵۴۹۰۹	۳۰۰۷۰۳
زنجان	۲۴۷۱۱۶	۱۷۰۱۷۵	۲۴۳۸۲۰	۳۴۰۴۲۸	۲۹۷۴۶۳
سمنان	۱۱۶۴۴۷	۱۸۶۹۴۲	۱۰۵۴۳۴	۱۰۴۵۵۶	۱۱۴۷۴۲
سیستان و بلوچستان	۲۴۹۴۰۹	۲۹۵۹۱۴	۲۷۸۱۴۳	۴۲۴۶۱۱	۳۸۲۱۷۱
فارس	۱۴۲۴۸۱۰	۱۵۳۲۴۴۸	۱۴۳۱۹۵۰	۱۰۱۱۷۲۸	۱۱۳۵۸۹۳
قزوین	۲۶۲۲۵۱	۷۹۹۱۸۶	۸۷۱۵۶۵	۳۸۰۱۰۱	۳۸۲۰۳۴
قم	۹۵۴۶۳	۲۶۵۵۶	۶۵۹۵۴	۱۷۶۹۷	۱۲۰۵۹

۸۷۷۳۳	۹۱۷۳۵	۱۳۲۸۲۴	۱۳۰۴۷۷	۱۲۶۸۲۸	کردستان
۱۹۹۸۱۵۹	۱۵۳۶۱۴۴	۱۲۳۸۱۸۱	۸۴۰۴۶۰	۱۸۸۲۱۳۴	کرمان
۷۳۶۴۷	۷۹۰۹۳	۸۱۹۵۴	۱۵۸۴۶۵	۹۹۹۰۳	کرمانشاه
۶۹۳۸۷	۱۰۱۴۷۳	۹۶۱۶۶	۵۳۳۷۲	۶۷۲۱۷	کهگیلویه و بویراحمد
۱۲۹۳۳۱	۱۱۲۰۲۹	۱۶۴۹۶۵	۱۸۳۲۲۷	۴۵۱۳۵	گلستان
۲۸۹۷۵۹	۳۱۲۲۵۰	۴۵۶۲۴۸	۵۱۶۴۸۱	۳۳۲۰۷۵	گیلان
۸۹۷۷۶	۱۲۸۵۳۳	۲۰۹۳۰۵	۲۳۱۹۶۷	۳۳۳۳۲	لرستان
۲۵۰۵۸۶۶	۱۸۰۳۲۹۸	۱۴۳۳۲۸۷	۱۳۵۸۶۵۵	۷۶۷۲۳۷	مازندران
۳۶۲۲۱۰	۴۰۹۸۹۸	۴۶۰۵۴۶	۲۴۸۳۴۹	۵۸۲۶۴۰	مرکزی
۱۹۷۸۷۶	۱۲۷۴۶۳	۲۳۷۳۸۷	۳۷۶۸۲۷	۲۳۵۵۰۹	هرمزگان
۲۰۸۷۹۳	۱۸۳۳۳۲	۳۰۰۶۵۴	۱۹۵۹۹۳	۳۷۶۳۵۶	همدان
۱۳۷۸۹۷	۱۵۷۹۸۰	۱۷۸۸۷۹	۲۶۷۱۵۷	۲۳۶۹۸۶	یزد

جدول ۱-۲- تعداد بهره بردار محصولات باغی کشور به تفکیک استان‌های کشور (منبع: سایت جهاد کشاورزی)

شرح	۱۳۸۶	۱۳۸۹	۱۳۹۴	۱۳۹۶
کل کشور	۲۵۶۰۵۶۰	۲۳۷۸۹۰۳	۱۸۰۹۷۸۱	۱۶۹۴۳۴۴
آذربایجان شرقی	۱۵۵۲۰۸	۱۷۵۱۸۴	۱۲۱۸۸۰	۱۱۶۵۷۳
آذربایجان غربی	۸۷۷۹۱	۱۰۹۴۳۶	۸۹۳۴۲	۸۵۵۱۴
اردبیل	۵۲۶۸۶	۴۵۵۵۲	۳۵۲۵۲	۲۹۳۲۴
اصفهان	۱۴۸۶۰۶	۱۰۵۹۵۹	۸۷۱۷۷	۸۲۵۳۳
البرز	-	۲۶۵۱۵	۲۴۸۳۷	۲۴۴۲۳
ایلام	۷۶۴۹	۷۵۳۶	۶۶۷۸	۵۴۹۴
بوشهر	۴۱۳۶۷	۴۳۸۷۳	۱۶۹۱۶	۱۶۱۶۱
تهران	۶۷۷۸۲	۳۷۸۶۲	۳۴۲۶۶	۳۳۸۵۵
چهارمحال و بختیاری	۳۲۱۳۷	۳۱۵۰۶	۲۷۷۹۷	۲۷۰۳۳
خراسان جنوبی	۴۱۴۲۷	۴۸۹۸۱	۴۱۴۲۹	۴۰۱۳۶
خراسان رضوی	۱۷۹۰۵۲	۱۵۶۳۲۹	۱۲۳۶۰۳	۱۲۰۲۶۸
خراسان شمالی	۴۶۳۶۴	۴۲۸۴۱	۳۶۰۵۵	۳۴۴۴۲
خوزستان	۴۳۲۱۶	۴۳۴۰۰	۳۴۸۹۷	۲۶۷۱۰
زنجان	۴۵۹۵۴	۵۷۹۴۴	۴۶۴۴۹	۴۵۶۹۲
سمنان	۱۸۰۱۸	۲۳۹۱۹	۲۶۹۳۵	۲۵۸۵۲
سیستان و بلوچستان	۱۰۳۷۴۳	۱۰۲۹۶۹	۵۷۲۶۶	۵۸۶۰۴
فارس	۱۴۹۵۰۰	۱۴۶۴۱۰	۹۳۹۷۱	۸۹۱۱۹
قزوین	۸۰۱۱۵	۷۵۲۳۳	۵۶۱۶۴	۵۲۴۴۱
قم	۱۵۱۴۱	۹۳۵۹	۶۸۴۸	۶۹۴۵
کردستان	۶۱۱۲۶	۶۰۴۶۱	۴۹۵۶۲	۴۶۴۰۴

۱۷۳۹۸۳	۱۷۵۴۵۹	۱۸۳۸۵۸	۲۱۲۵۶۹	کرمان
۲۴۹۹۷	۲۶۲۹۵	۲۹۸۲۴	۴۸۴۱۹	کرمانشاه
۲۰۹۰۸	۲۳۶۶۵	۲۲۰۳۵	۲۱۴۴۰	کهگیلویه و بویراحمد
۱۵۰۰۶	۲۳۴۴۱	۳۹۰۷۶	۵۳۴۵۳	گلستان
۱۰۳۳۱۰	۱۴۵۹۸۲	۲۱۵۴۷۴	۲۳۲۸۸۳	گیلان
۲۷۵۷۲	۲۶۹۶۷	۳۷۵۹۷	۳۱۰۲۹	لرستان
۱۷۲۵۶۶	۱۷۸۳۹۵	۲۰۵۷۰۸	۲۳۵۰۶۷	مازندران
۴۸۴۴۷	۵۰۹۵۸	۶۶۴۶۱	۷۰۲۲۹	مرکزی
۲۴۱۳۲	۲۸۸۲۰	۷۳۴۱۵	۱۰۳۹۲۵	هرمزگان
۵۳۷۷۲	۵۰۹۴۱	۸۳۱۰۳	۱۰۳۱۳۹	همدان
۶۱۱۱۷	۶۱۵۳۴	۷۱۰۸۲	۷۱۵۲۴	یزد

از طرف دیگر بر طبق گزارشات در سال ۲۰۲۲ محصول فندق در ایران با تولید ۱۳۴۰۶.۵ تن در سال در بین کشورهای تولید کننده فندق جهان رتبه هشتم را دارد. اما همین محصول جایگاه مناسبی در بین کشورهای صادرکننده فندق در جهان ندارد.

ایران در سال ۱۳۹۵ از نظر سطح زیر کشت فندق به میزان حدود ۲۱۰۰۰ هکتار رتبه‌ی چهارم جهان را دارا بود که در سال ۱۳۹۹ سطح زیر کشت به میزان ۲۶۸۲۳ هکتار افزایش یافته است. مناطق عمده تولید فندق در ایران منطقه اشکور استان گیلان، منطقه الموت استان قزوین و مناطق کوهستانی استان مازنداران می‌باشد. سطح زیر کشت فندق در استان گیلان حدود ۲۱۷۲۷ هکتار است که این رقم معادل ۸۱ درصد باغ‌های فندق کشور می‌باشد.

صادرات در عرصه ملی

آمار صادرات فندق بر اساس اطلاعات موجود و کارشناسی نشده یازده ماهه سال ۱۴۰۲ در جدول (۱-۳) آورده شده است که بر اساس این آمار حجم اصلی مبادلات فندق ایران به کشورهای قطر، ترکمنستان، بحرین و حجم به مراتب بالاتری نسبت به سایر کشورها به افغانستان می‌باشد. با توجه به داده های این جدول که توسط سایت گمرک کشور ارائه شده است، میزان صادرات فندق در سال ۱۴۰۲، ۵۹.۹۸ تن به ارزش ۲۵۴۰۶۲ دلار می باشد، که رشد تقریباً ۶۶ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۱ داشته است.

آمار صادرات فندق بر اساس اطلاعات موجود و کارشناسی نشده دوازده ماهه سال ۱۴۰۱ در جدول (۱-۴) آورده شده است که بر اساس این آمار حجم اصلی مبادلات فندق ایران به کشورهای پاکستان و افغانستان می‌باشد. با توجه به داده های این جدول که توسط سایت گمرک کشور ارائه شده است، میزان صادرات فندق در سال ۱۴۰۱، ۲۸.۳۹ تن به ارزش ۱۵۳۲۹۹ دلار می باشد، که رشد تقریباً ۱۵۰ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۰ داشته است.

آمار صادرات فندق بر اساس اطلاعات موجود و کارشناسی نشده دوازده ماهه سال ۱۴۰۰ در جدول (۱-۵) آورده شده است که بر اساس این آمار حجم اصلی مبادلات فندق ایران به کشورهای پاکستان و افغانستان می‌باشد. با توجه به داده های این جدول که توسط سایت گمرک کشور ارائه شده است، میزان صادرات فندق در سال ۱۴۰۰، ۱۲.۷۷۵ تن به ارزش ۵۵۳۳۱ دلار می باشد، که افت محسوسی نسبت به سال ۱۳۹۹ داشته است.

آمار صادرات فندق سال ۱۳۹۹ در جدول (۶-۱) آورده شده است که بر اساس این آمار حجم اصلی مبادلات فندق ایران به کشورهای پاکستان و افغانستان می‌باشد. با توجه به داده های این جدول که توسط سایت گمرک کشور ارائه شده است، میزان صادرات فندق در سال ۱۳۹۹، ۱۲۴.۳۱۱ تن به ارزش ۳۴۲۷۵۰ دلار می باشد، که با توجه به اینکه ایران هشتمین کشور تولید کننده می باشد، بسیار رقم پائینی می باشد.

آمار صادرات فندق سال ۱۳۹۸ در جدول (۷-۱) آورده شده است که بر اساس این آمار حجم اصلی مبادلات فندق ایران به کشورهای هند، پاکستان و افغانستان می‌باشد. با توجه به داده های این جدول که توسط سایت گمرک کشور ارائه شده است، میزان صادرات فندق در سال ۱۳۹۸، ۶۲.۷ تن به ارزش ۱۹۷۲۷۲ دلار می باشد.

جدول ۱-۳- آمار صادرات فندق بر اساس اطلاعات موجود و کارشناسی نشده یازده ماهه سال ۱۴۰۲ (سایت گمرک کشور)

سال	ماه	نام گمرک	نام کشور	کد تعرفه	شرح تعرفه	وزن (کیلوگرم)	ارزش (ریال)	ارزش (دلار)
۱۴۰۲	۱	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۴,۷۱۰	۸۴,۴۱۳,۴۱۳,۰۷۰	۲۳۰,۶۳۸
۱۴۰۲	۱	دوغارون	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۱۸۰	۲,۱۶۷,۶۱۸,۳۲۰	۵,۹۲۲
۱۴۰۲	۳	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳,۴۰۰	۵,۴۲۷,۱۸۳,۰۸۰	۱۴,۰۹۱
۱۴۰۲	۴	منطقه ویژه اقتصادی بوشهر ۱	قطر	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۰	۹۳,۷۷۷,۵۰۰	۲۵۰
۱۴۰۲	۴	مشهد	ترکمنستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲۰۰	۴۶۵,۴۶۱,۲۸۰	۱,۲۴۰
۱۴۰۲	۸	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۹۰	۵۵۳,۳۳۱,۵۸۰	۱,۴۶۹
۱۴۰۲	۹	مشهد	بحرین	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۰	۱۷۱,۶۵۲,۹۵۰	۴۵۲
۱۴۰۲	یازده ماه	مجموع	همه	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۹,۹۸۰	۹۳,۲۹۲,۴۳۷,۷۸۰	۲۵۴,۰۶۲

جدول ۱-۴- آمار صادرات فندق بر اساس اطلاعات موجود و کارشناسی نشده دوازده ماهه سال ۱۴۰۱ (سایت گمرک کشور)

سال	ماه	نام گمرک	نام کشور	کد تعرفه	شرح تعرفه	وزن (کیلوگرم)	ارزش (ریال)	ارزش (دلار)
۱۴۰۱	۱۰	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۶۰	۱۹۳,۷۸۵,۶۰۰	۶۴۰
۱۴۰۱	۱۰	باجگیران	ترکمنستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۰	۱۵,۱۲۵,۲۵۰	۴۹
۱۴۰۱	۱۰	دوغارون	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۹۹۵	۱,۰۳۳,۹۶۹,۱۲۵	۳,۳۸۲
۱۴۰۱	۱۱	دوغارون	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۰۰	۳۶۸,۳۱۶,۰۰۰	۱,۲۰۰
۱۴۰۱	۱۲	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۷۰۰	۴,۰۴۱,۸۶۳,۱۳۱	۱۰,۳۶۵
۱۴۰۱	۱۲	مشهد	استرالیا	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۰۰	۷۳۵,۰۹۷,۳۵۰	۲,۳۹۵
۱۴۰۱	۱۲	مشهد	آلمان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲۵	۵۶,۷۸۲,۰۵۰	۱۸۵
۱۴۰۱	۱۲	دوغارون	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲۱۰	۵۶۷,۳۳۷,۷۲۰	۱,۴۷۰
۱۴۰۱	۲	منطقه ویژه اقتصادی بوشهر ۱	بحرین	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۴۰	۳۸,۱۵۵,۸۱۰	۱۵۳
۱۴۰۱	۲	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳,۰۰۰	۲,۲۲۲,۴۶۰,۰۰۰	۹,۰۰۰
۱۴۰۱	۳	غرب تهران	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۲۰۰	۲,۶۸۴,۴۱۸,۰۰۰	۱۱,۰۰۰
۱۴۰۱	۳	بندر لنگه	امارات متحده عربی	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۶۰	۴۱۳,۹۲۹,۸۶۰	۱,۶۸۶
۱۴۰۱	۳	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۶۰۰	۴۵۰,۷۳۰,۸۰۰	۱,۸۰۰
۱۴۰۱	۴	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۷۹۵	۶۰۶,۱۶۶,۸۳۰	۲,۳۸۵
۱۴۰۱	۸	زاهدان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۴,۷۴۰	۱۱,۷۴۵,۴۴۹,۸۲۰	۴۲,۶۶۰
۱۴۰۱	دوازده ماه	مجموع	همه	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲۸,۳۹۰	۴۳,۷۵۶,۸۷۶,۴۴۲	۱۵۳,۲۹۹

جدول ۱-۵- آمار صادرات فندق بر اساس اطلاعات موجود و کارشناسی نشده دوازده ماهه سال ۱۴۰۰ (سایت گمرک کشور)

سال	ماه	نام گمرک	نام کشور	کد تعرفه	شرح تعرفه	وزن (کیلوگرم)	ارزش (ریال)	ارزش (دلار)
۱۴۰۱	۱	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۰۰	۲۶۹,۸۹۹,۰۷۸	۱,۱۷۴
۱۴۰۰	۲	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۰۰	۳۴۹,۵۹۴,۵۰۰	۱,۵۰۰
۱۴۰۰	۴	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۰۰	۲۳۹,۹۳۵,۹۶۲	۱,۱۲۶
۱۴۰۰	۱۰	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۹۹	۷۱,۴۷۷,۵۰۵	۲۹۳
۱۴۰۰	۱۱	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۹۲	۱۴۰,۰۵۰,۴۸۸	۵۷۶
۱۴۰۰	۲	فرودگاه شیراز	قطر	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۴	۳,۸۵۷,۱۱۳	۱۷
۱۴۰۰	۷	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۰۰۰	۶۹۶,۴۶۵,۰۰۰	۲,۹۷۹
۱۴۰۰	۹	خوی	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳,۸۹۹	۲,۷۵۹,۰۵۳,۲۶۹	۱۱,۶۹۷
۱۴۰۰	۹	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۰۰۰	۱,۱۷۱,۲۱۰,۰۰۰	۵,۰۰۰
۱۴۰۰	۹	زاهدان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۱۰۱	۴,۴۷۸,۲۹۴,۱۰۶	۱۸,۹۰۹
۱۴۰۰	۱۰	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۰۰۰	۱,۴۴۳,۹۹۰,۰۰۰	۵,۹۱۷
۱۴۰۰	۱۰	مشهد	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۰	۶۰,۰۱۵,۰۳۲	۲۴۱
۱۴۰۰	۱۱	اصفهان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۰۰۰	۱,۱۵۰,۱۶۲,۲۹۹	۴,۷۹۷
۱۴۰۰	۸	آستارا	جمهوری مولداوی	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲۲۰	۱۰۲,۷۵۸,۴۸۰	۴۴۰
۱۴۰۰	۱۲	مشهد	عراق	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۰۰	۱۶۰,۱۷۹,۸۸۰	۶۶۵
۱۴۰۰	دوازده ماه	مجموع	همه	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۲۷۷۵	۱۳,۰۹۶,۹۴۲,۷۱۲	۵۵۳۳۱

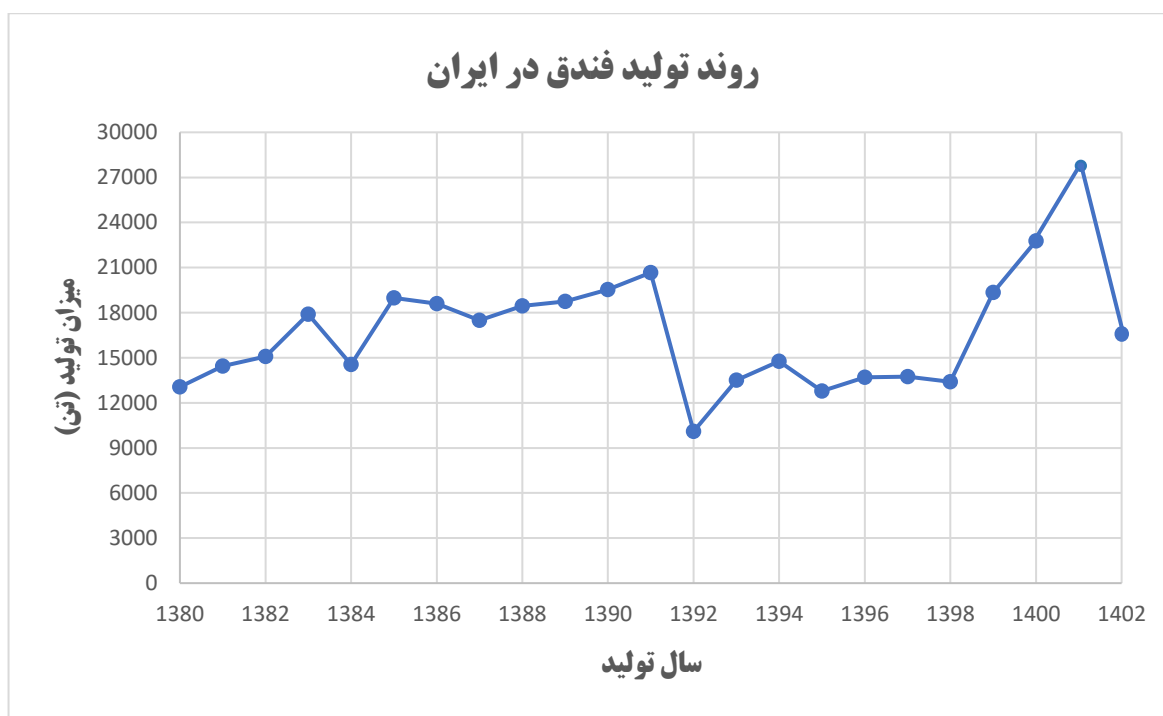
جدول ۱-۶- آمار صادرات فندق در سال ۱۳۹۹ (منبع: سایت گمرک کشور)

سال	ماه	نام گمرک	نام کشور	کد تعرفه	شرح تعرفه	وزن (کیلوگرم)	ارزش (ریال)	ارزش (دلار)
۱۳۹۹	۱	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۶,۲۸۷	۲,۳۷۹,۷۷۳,۲۲۳	۱۷,۳۱۱
۱۳۹۹	۲	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۸۶,۴۳۱	۳۳,۴۴۶,۸۶۱,۵۵۳	۲۴۲,۱۰۵
۱۳۹۹	۳	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵,۸۰۰	۲,۷۲۱,۳۰۷,۲۶۰	۱۷,۳۹۴
۱۳۹۹	۴	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۸,۸۰۰	۳,۲۲۴,۱۱۶,۸۱۵	۲۰,۰۹۱
۱۳۹۹	۴	منطقه ویژه دوعارون	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵,۶۶۵	۲,۷۰۵,۵۰۰,۹۲۰	۱۶,۲۰۹
۱۳۹۹	۸	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۰۰	۳۹۶,۸۸۶,۵۰۰	۱,۵۰۰
۱۳۹۹	۱۲	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۷۵۰	۱,۲۵۲,۵۱۳,۵۰۰	۵,۲۵۰
۱۳۹۹	۱۲	دوعارون	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۴۰	۲۸,۸۲۹,۶۴۰	۱۲۰
۱۳۹۹	۲	منطقه ویژه اقتصادی سیرجان	عمان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۴۰	۲۵,۳۶۱,۷۸۷	۱۸۳
۱۳۹۹	۶	باشماق	عراق	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۰	۲۰,۷۷۱,۲۰۰	۱۰۰
۱۳۹۹	۷	منطقه ویژه اقتصادی بوشهر ۱	قطر	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۰	۱۹,۴۵۵,۵۷۰	۸۶
۱۳۹۹	۸	منطقه ویژه اقتصادی بوشهر ۱	قطر	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۲۰	۳۲۸,۴۶۹,۷۶۰	۱,۲۸۰
۱۳۹۹	۸	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۵۰۰	۱,۱۹۰,۶۵۹,۵۰۰	۴,۵۰۰
۱۳۹۹	۸	مشهد	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۷,۰۹۸	۴,۳۴۰,۵۲۶,۶۵۷	۱۶,۶۲۱
۱۳۹۹	دوازده ماه	مجموع	همه	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۲۴۳۱۱	۵۲,۰۸۱,۰۳۳,۸۸۵	۳۴۲۷۵۰

جدول ۱- ۷- آمار صادرات فندق در سال ۱۳۹۸ (منبع: سایت گمرک کشور)

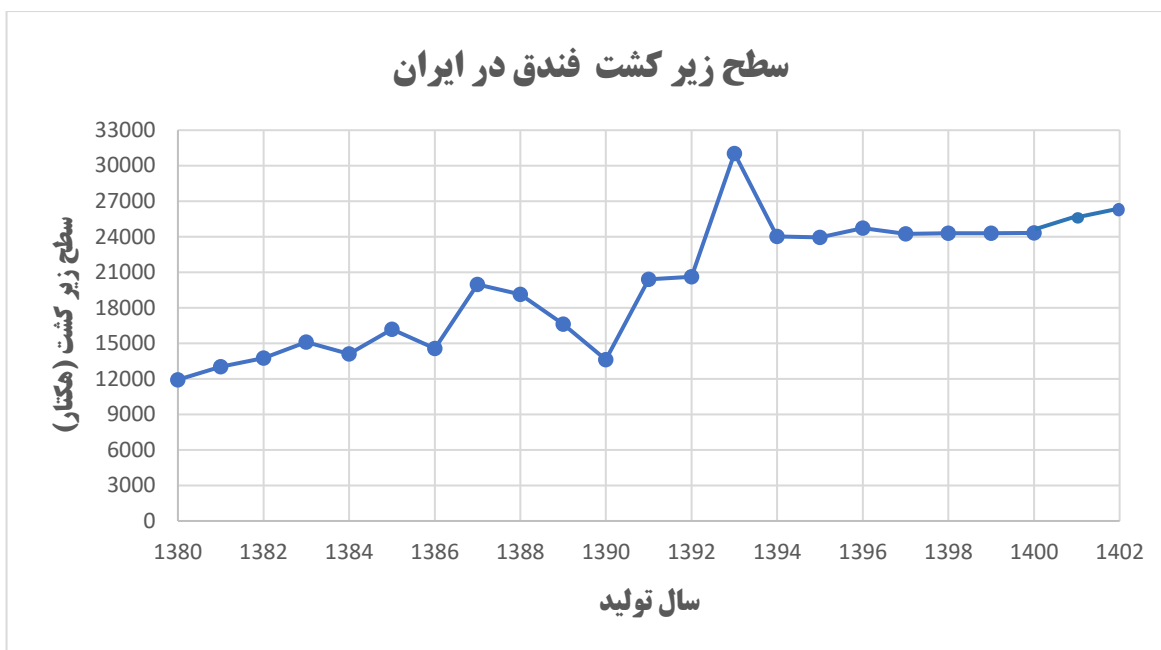
سال	ماه	کشور	گمرک	کد تعرفه	شرح تعرفه	وزن (کیلوگرم)	ارزش (ریال)	ارزش (دلار)
۱۳۹۸	۱	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۷,۴۲۵	۲,۰۰۸,۲۸۲,۴۳۵	۲۲,۲۶۵
۱۳۹۸	۲	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲۶,۸۴۹	۷,۷۴۳,۹۱۷,۰۷۰	۸۰,۵۴۷
۱۳۹۸	۳	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۶۳۶	۵۰۴,۵۹۳,۶۸۲	۴,۹۰۸
۱۳۹۸	۴	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳,۵۲۵	۱,۱۹۶,۲۲۸,۳۵۵	۱۰,۵۷۵
۱۳۹۸	۵	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۷,۹۰۵	۳,۶۷۶,۸۶۳,۳۳۰	۳۱,۶۳۵
۱۳۹۸	۵	افغانستان	منطقه آزاد دوغارون	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۹۵	۲۰۷,۶۰۰,۸۵۵	۱,۷۸۵
۱۳۹۸	۷	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۰۳۵	۳۴۰,۰۲۱,۹۵۰	۳,۱۰۵
۱۳۹۸	۸	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۰۳۰	۳۳۱,۱۶۱,۹۹۰	۳,۰۹۰
۱۳۹۸	۹	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۶۱۵	۸۶۴,۰۳۴,۱۱۰	۷,۸۴۵
۱۳۹۸	۱۰	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۰۰	۳۳,۶۴۷,۷۰۰	۳۰۰
۱۳۹۸	۱۱	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۲۲۳	۸۶۶,۷۰۷,۱۷۲	۷,۲۲۴
۱۳۹۸	۱۲	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۳۶۳	۹۰۹,۷۱۱,۵۸۸	۶,۷۶۴
۱۳۹۸	۲	پاکستان	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۰۰۰	۶۰۶,۹۲۴,۰۰۰	۶,۰۰۰
۱۳۹۸	۲	پاکستان	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۰۰۰	۶۰۶,۹۲۴,۰۰۰	۶,۰۰۰
۱۳۹۸	۱۰	پاکستان	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۱۰۰	۳۷۴,۸۴۳,۷۰۰	۳,۳۰۰
۱۳۹۸	۲	هند	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۰	۲۵,۲۸۲,۸۰۰	۲۷۰
۱۳۹۸	۳	هند	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۷۰	۶۸,۱۲۷,۵۷۰	۶۳۰
۱۳۹۸	۹	هلند	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۹۵	۴۱,۰۱۱,۱۲۰	۳۷۴
۱۳۹۸	۱۰	مالزی	فرودگاه امام خمینی (ره)	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۹۵	۵۳,۲۷۵,۵۲۵	۴۷۵
۱۳۹۸	۱۲	اتریش	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۹	۲۳,۵۴۴,۷۲۰	۱۸۰
۱۳۹۸	دوازده ماه	مجموع	همه	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۶۲,۷۰۰	۲۰,۴۸۲,۷۰۳,۶۷۲	۱۹۷,۲۷۲

در شکل (۲-۱) روند تولید فندق در کشور آورده شده است. مطابق آمار و ارقام پس از افت محسوس سال ۱۳۹۲، رفته رفته، تولید در کشور بهتر شده و دلیل آن نیز اصلاح گونه ها در برخی از باغات در سال های قبل می باشد که با توجه به وضعیت نامناسب جوی در سال ۱۴۰۲، میزان تولید حدود ۱۶۸۷۵ تن با نرخ بازدهی ۶۳۰ کیلوگرم در هر هکتار می باشد و میانگین جهانی آن تقریباً ۱۱۳۰ کیلوگرم می باشد، بنابراین بازدهی سطح زیر کشت ایران تقریباً کمتر از نصف میانگین جهانی یکسان است.

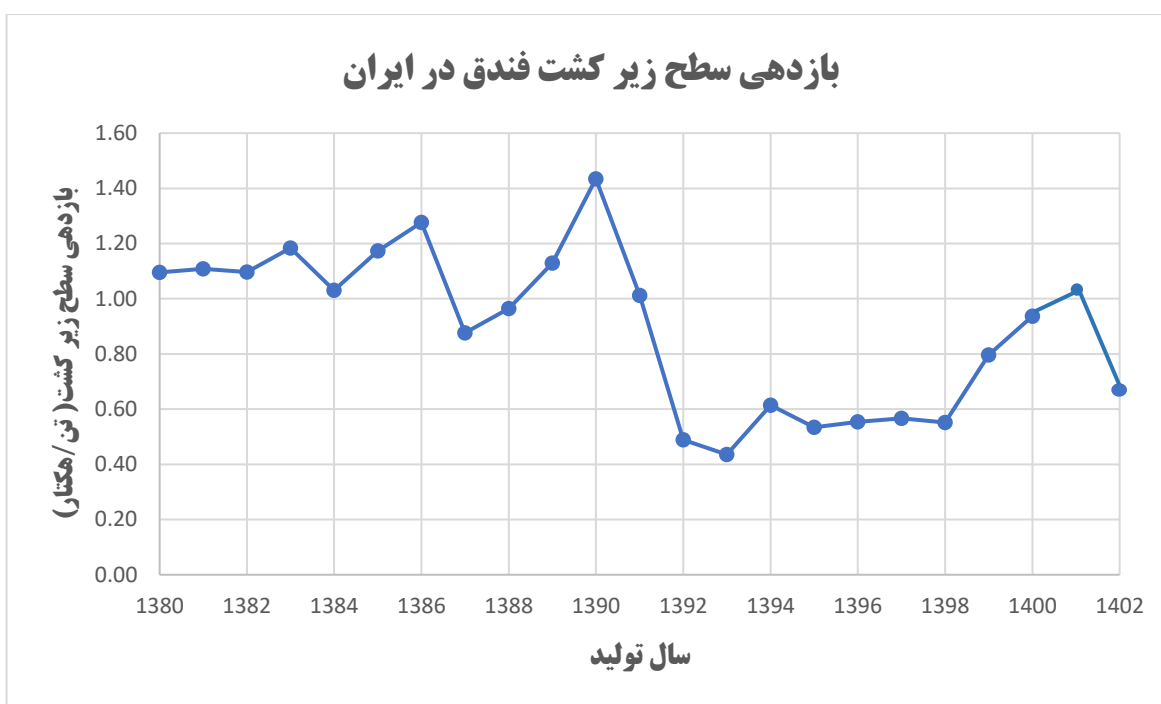

شکل ۱-۲- روند تولید فندق در کشور (منبع: جهاد کشاورزی)

در شکل (۳-۱) و (۴-۱) روند میزان و بازدهی سطح زیر کشت فندق در کشور آورده شده است. سطح زیر کشت فندق در کشور در سال ۱۴۰۲، ۲۶۸۲۳ هکتار می باشد. در سال ۱۳۹۳ شاهد افزایش قابل توجه میزان تولید کشور و در نتیجه افزایش بازدهی سطح زیر کشت به رقم ۱.۴۳ تن فندق در هر هکتار زمین بوده است. در سال های اخیر بازدهی سطح زیر کشت به عدد ۶۳۰ تن در هر هکتار رسیده است که اختلاف بسیار زیادی با کشور آمریکا داشته و البته بسیار پایینتر از میانگین جهانی می باشد.

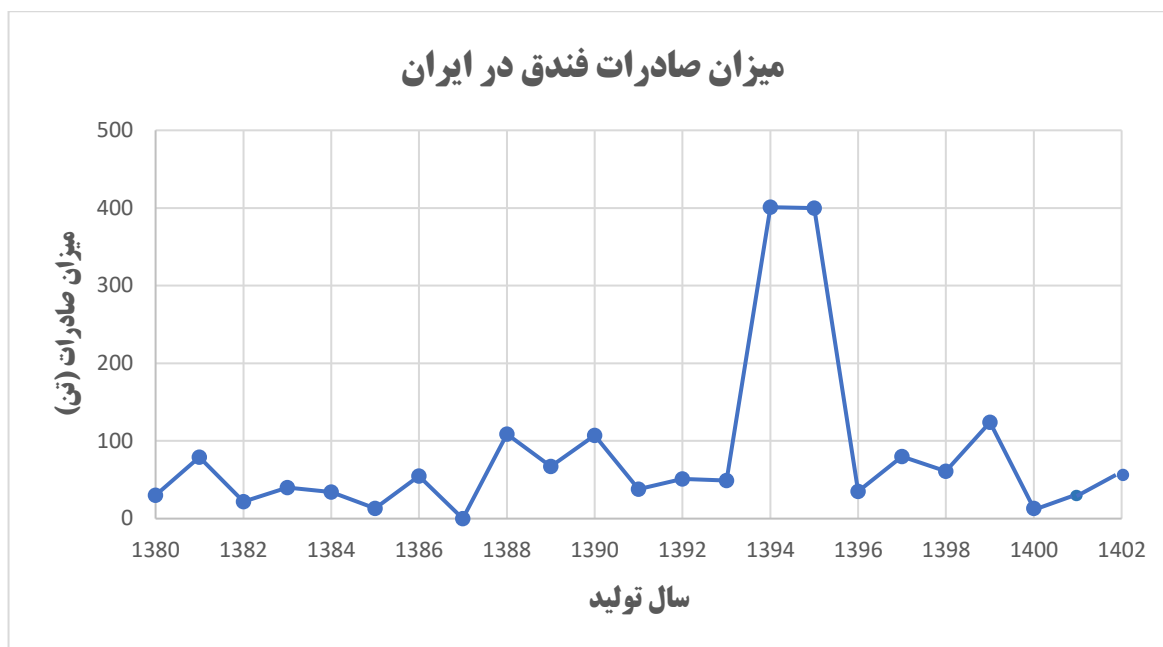

شکل ۱-۳- روند سطح زیر کشت فندق در کشور (منبع: جهاد کشاورزی)

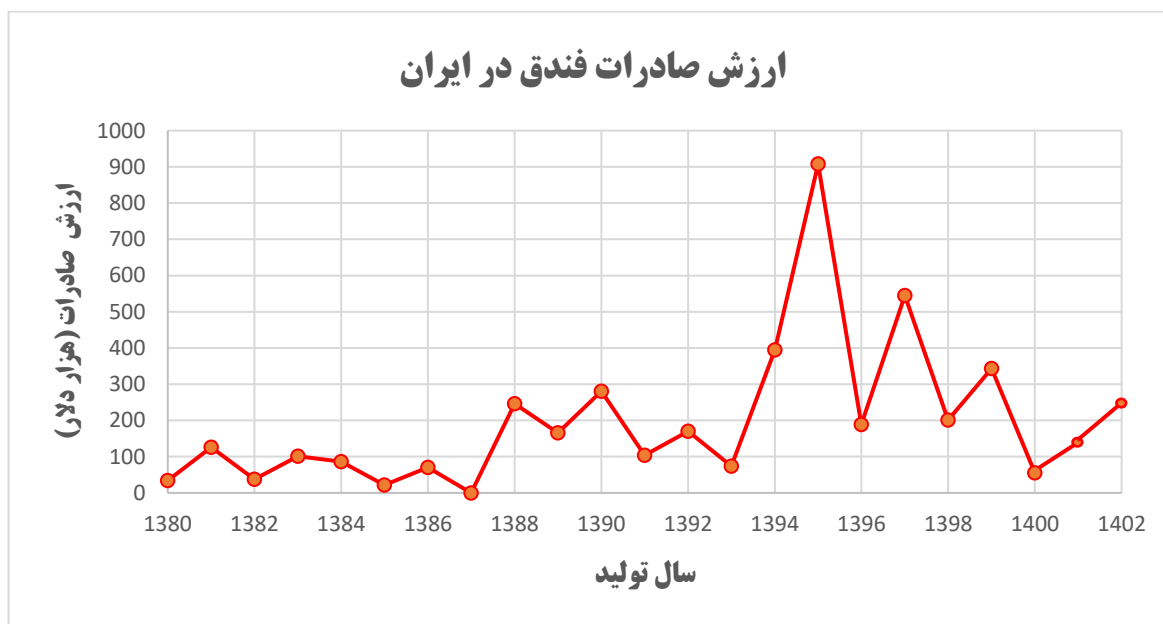

شکل ۱-۴- روند بازدهی سطح زیر کشت فندق در کشور (منبع: جهاد کشاورزی)

در شکل (۵-۱) و (۶-۱) روند میزان و ارزش صادرات فندق در کشور آورده شده است. مطابق آمار و ارقام میزان صادرات فندق در کشور به شدت پایین و در سال ۱۴۰۲، حدود ۶۰ تن بوده است. این ارقام در کشوری که نزدیک ۱۳۵۰۰ تن فندق در سال تولید می نماید، بسیار پایین می باشد. تحریم ها و بالابودن هزینه تولید و عدم توان رقابت با کشورهای دیگر را می توان اصلی ترین دلایل عدم رغبت تولیدکنندگان به صادر کردن فندق ذکر نمود.

شکل ۱-۵- روند میزان صادرات فندق در کشور (منبع: سایت گمرک کشور)

شکل ۱-۶- روند ارزش صادرات فندق در کشور (منبع: سایت گمرک کشور)

از جمله نکات مهم در بحث تولید و عرضه فندق در کشور، می توان به تحریمها و روابط کشور با سایر کشورهای توجه نمود. در صورتی که تحریمها برداشته شود، هزینه تولید در کشور کاهش یافته و راههای ارتباطی با دنیا باز می گردد و تولیدکنندگان فندق در داخل کشور تمایل به صادرات محصول خود دارند. بنابراین در صورت برداشتن تحریمها میزان صادرات کشور در سالهای آتی، افزایش می یابد.

از طرف دیگر در صورت تداوم تحریمها نیز، میزان عرضه فندق کشور در عرصه جهانی در آینده همچنان پایین برآورد می گردد.

مصرف/تقاضا در عرصه ملی

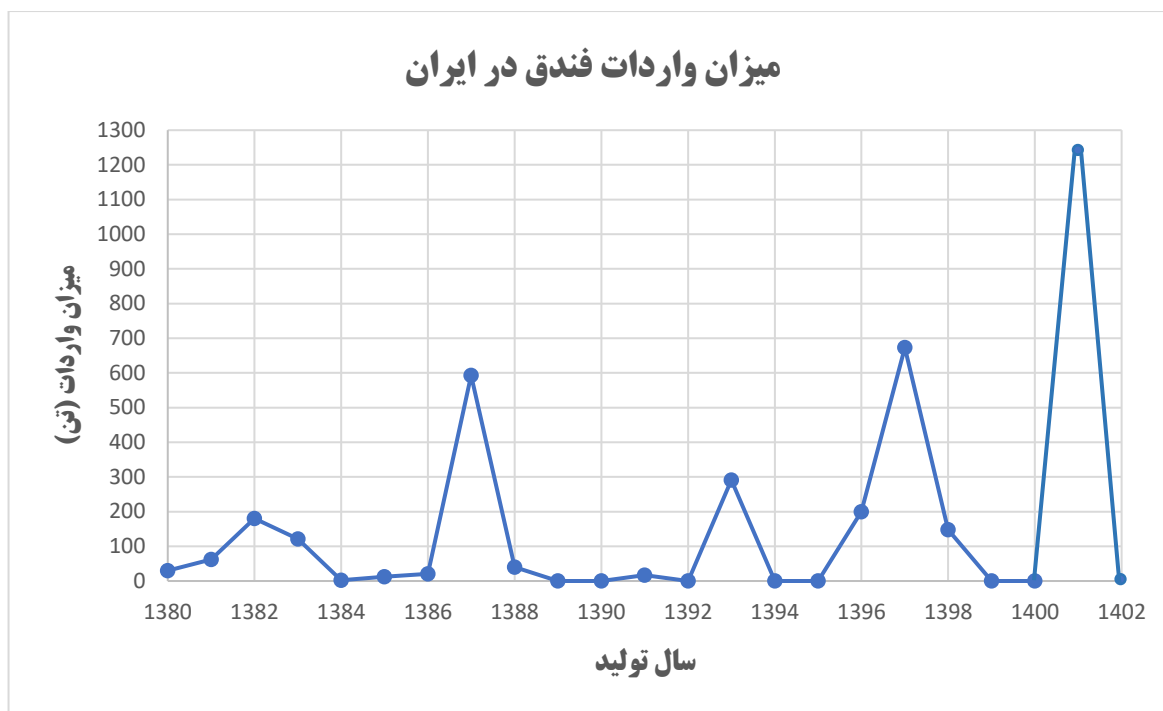
فندق یکی از محصولات باغبانی خشکباری است که ارزش غذایی بالایی در تغذیه انسان دارد. این محصول ارزش صادراتی بالایی دارد و به همین دلیل توجه به توسعه و بهبود روند تولید و فرآوری آن از اهمیت خاصی برخوردار است. امروزه در کشور فندق دارای مصارف خوراکی به صورت خشک (رومیزی)، صنعتی درآژه (کارامل، شکلات، شیرینی و بیسکویت) بوده و روغن آن به صورت دارویی اشتهاآور، مقوی و مفید برای تسکین سرفه است. از دیگر موارد مصرف این محصول که در چند سال اخیر رشد زیادی نموده است، کره گیری و استفاده از کره این محصول می باشد. با نگاه به آمار و ارقام و مناسبت های مختلف که ریشه در فرهنگ کشور داشته، سرانه مصرف این محصول در کشور در وضعیت مناسبی قرار دارد.

به طور کلی سالانه حدود ۴۰۰ هزار تن انواع خشکبار صادر و حدود ۱۰۰۰ هزار تن آن در کشور مصرف می شود که میزان سرانه مصرف خشکبار در ایران به ۱۰ کیلوگرم می رسد که حدود چهار برابر بیش از متوسط سرانه مصرف خشکبار در جهان است. اما اگر خرما را نیز با سرانه مصرف ۱۲ کیلوگرمی اش در گروه این محصولات به حساب آورد، میزان مصرف سرانه محصولات خشکباری در ایران به ۲۲ کیلوگرم می رسد. که سالانه ۲۶۰ هزار تن پسته، ۱۶۰ هزار تن بادام، ۲۳۰ هزار تن گردو، ۲۳۰ هزار تن کشمش، ۲۵ هزار تن فندق، ۲۲ هزار تن توت، ۴۴ هزار تن انجیر و ۱۸ هزار تن بادام زمینی به عنوان مهم ترین اقلام خشکباری در ایران تولید می شود. بطور کلی مصرف خشکبار در ایران حدود ۴ برابر میانگین جهانی می باشد که این عدد نشان دهنده وجود بازار بسیار مناسب این محصولات در کشور می باشد.

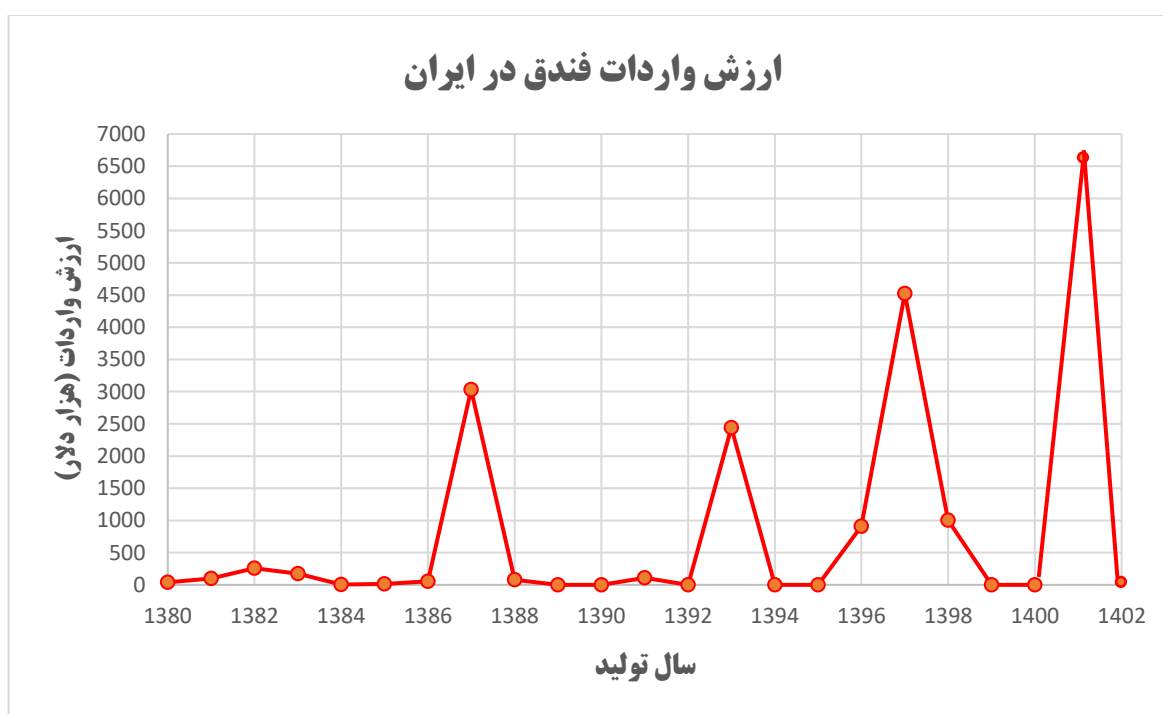
همچنین مصرف غیرخوراکی این محصول در صنایع آرایشی بدلیل وجود ویتامین E نیز بسیار مورد توجه فعالان این حوزه بوده است.

یکی از کاربردهای اصلی فندق در دنیا و کشور، استفاده از آن به عنوان ماده اولیه برای ساخت انواع شکلات می باشد که با توجه به افزایش بسیار زیاد نرخ ارز و همینطور کاهش قدرت خرید مردم در سالهای آینده، این صنایع و بخصوص شکلات صبحانه بدلیل قیمت مناسبتر و در عین حین کیفیت نچندان متفاوت با مشابه خارجی، استقبال مردم به کالای ایرانی بیشتر شده و این محصول در صنعت کشور، رونق بیشتری خواهد گرفت.

در شکل (۷-۱) و (۸-۱) روند میزان و ارزش واردات فندق در کشور آورده شده است. در سالهای اخیر با توجه به عدم توان صادرات کشور و میزان مصرف کشور، واردات فندق مورد توجه قرار ندارد و تمرکز بر مصرف فندق تولیدی در کشور است. میزان واردات در سال ۱۴۰۱ حدود ۱۲۵۷ تن به ارزش ۶۶۵۹ هزار دلار بوده است و میزان واردات در سال ۱۴۰۱، صفر بوده است.

شکل ۱-۷- روند میزان واردات فندق در کشور (سایت گمرک و سایت FAO)

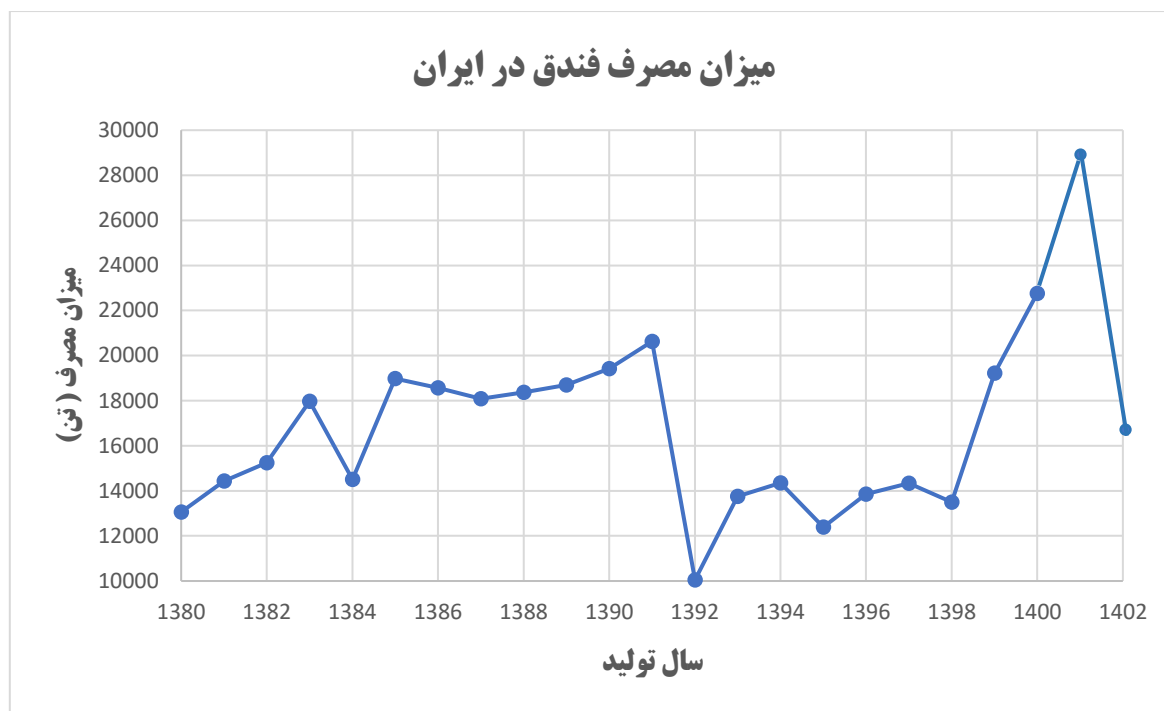

شکل ۱-۸- روند ارزش واردات فندق در کشور (منبع: جهاد کشاورزی)

به منظور تخمین میزان مصرف فندق در کشور می‌توان میزان تولید را با میزان واردات این محصول جمع زد و از میزان صادرات آن کم نمود. به همین منظور و با توجه به سایت گمرک کشور و میزان تولید با توجه به اطلاعات سایت جهاد کشاورزی در جدول (۸-۱) میزان مصرف کشور در سال‌های اخیر برآورد گردیده است. در شکل (۹-۱) روند مصرف فندق در کشور آورده شده است. مطابق آمار و ارقام میزان مصرف فندق در کشور بالا می‌باشد، بطوریکه تقریباً اکثر تولیدات فندق در کشور مصرف می‌شود.

جدول ۱- ۸- محاسبه میزان مصرف فندق در کشور

سال	میزان تولید (تن)	میزان صادرات (تن)	میزان واردات (تن)	میزان مصرف (تن)
۱۳۹۰	۱۹۵۳۲	۱۰۷	۰	۱۹۴۲۵
۱۳۹۱	۲۰۶۵۵	۳۸	۱۷	۲۰۶۳۴
۱۳۹۲	۱۰۰۹۸	۵۱	۰	۱۰۰۴۷
۱۳۹۳	۱۳۵۱۶	۴۹	۲۹۱	۱۳۷۵۸
۱۳۹۴	۱۴۷۵۶	۴۰۱	۰	۱۴۳۵۵
۱۳۹۵	۱۲۷۹۰	۴۰۰	۰	۱۲۳۹۰
۱۳۹۶	۱۳۶۸۸	۳۵	۲۰۰	۱۳۸۵۳
۱۳۹۷	۱۳۷۴۵	۸۰	۶۷۳	۱۴۳۳۸
۱۳۹۸	۱۳۴۰۷	۶۱	۱۴۸	۱۳۴۹۴
۱۳۹۹	۱۹۳۴۱	۱۲۴	۰	۱۹۲۱۷
۱۴۰۰	۲۲۷۷۶	۱۳	۰	۲۲۷۶۳
۱۴۰۱	۲۸۷۵۰	۲۴۰۴	۱۲۵۷	۲۹۹۸۳
۱۴۰۲	۱۶۸۷۵	۵۹۰۹۸	۰	۱۶۸۱۵

شکل ۱-۹- روند میزان مصرف فندق در کشور (منبع: جهاد کشاورزی)

با توجه به اینکه عمده مصرف فندق در جهان، کاربرد آن در صنایع شکلات سازی می باشد، بنابراین این مطلب در کشور ما نیز صادق بوده و عمده مصرف فندق در کشور در صنایع شکلات سازی می باشد. یکی از عمده دلایل این اتفاق، وجود تحریم- های بین المللی و عدم حضور شرکت های بزرگ شکلات سازی دنیا همانند فررو به صورت مستقیم در بازار ایران می باشد که این موضوع سبب ایجاد انگیزه و رغبت در تولیدکنندگان داخلی شده و موجب افزایش مصرف فندق در کشور شده است. حتی با نگاه دقیق به مراکز خرید بزرگ می توان به این نکته رسید که در بخش شکلات صبحانه که اصلی ترین محصول بر پایه فندق می باشد، بیشتر محصولات داخلی به چشم می خورد و جز در برخی از فروشگاه های خاص و محدود، خبری از شکلات صبحانه معروف شرکت فررو به نام نوتلا نیست. از مهمترین شرکت ها و کارخانجاتی که از فندق در ترکیب محصولات خود استفاده می نمایند، می توان به شیرین عسل، مینو، پارمیدا، شونیز، آیدین، کاله، فرمند، ملیکا و ... اشاره نمود که عمده مصرف فندق در کشور را بر عهده دارند. از طرفی با توجه به اینکه این کارخانجات از مغز سفید فندق در محصول خود استفاده می نمایند، بنابراین می بایست در این بخش تمرکز بیشتری داشت، تا بتوان به صورت مستقیم با این کارخانجات در ارتباط بود. از جمله نکات مهم در بحث مصرف و تقاضای فندق در کشور، می توان به تحریم ها و روابط کشور با سایر کشورهای توجیه نمود. در صورتی اینکه تحریم ها برداشته شود، با توجه به اینکه هزینه تولید در کشور کاهش یافته و راه های ارتباطی با دنیا باز می گردد، تولیدکنندگان فندق در داخل کشور تمایل به صادرات محصول خود داشته و با توجه به تقاضای حال حاضر صنایع کشور به فندق، در چند سال آینده تقاضا برای این محصول افزایش یافته و می بایست به بحث واردات بخصوص از کشور ترکیه توجه بیشتری نمود. بنابراین در صورت رفع تحریم ها، میزان واردات فندق در کشور افزایش می یابد. از طرف دیگر در صورت تداوم تحریم ها نیز، میزان مصرف کشور هم سو با میزان تولید بوده و با توجه به رقابت ایجاد شده در داخل کشور، کارخانجات می بایست کیفیت محصولات خود را افزایش دهند و در نتیجه میزان فندق بیشتری را در محصول خود بکار برند و تقاضای محصول در آینده افزایش می یابد.

قیمت محصول در عرصه ملی

فندق در نوع‌های مختلف در سطح جامعه بفروش می‌رسد. از طرفی با توجه به وضعیت تورم موجود در کشور قیمت‌ها متفاوت بوده، اما با مراجعه به سایت دیجی کالا (به دلیل وجود تعداد زیاد برندهای مختلف با بسته‌بندی های مختلف) در نگاه کلی قیمت‌ها در انتهای اسفند ماه سال ۱۴۰۲ در سطح بازار به شرح زیر می‌باشد:

- ❖ مغز سفید فندق ۱۲۰۰-۱۵۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم
- ❖ کره فندق ۱۲۰۰-۱۵۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم
- ❖ مغز متوسط فندق خام ۸۰۰-۱۰۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم
- ❖ فندق با پوست شکسته شور درشت ۶۰۰-۸۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم
- ❖ فندق با پوست شکسته خام ۵۰۰-۷۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم
- ❖ فندق با پوست خام براق ۴۵۰-۶۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم
- ❖ فندق خام (خرید از باغدار)، ۲۵۰-۳۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم

آمارهای جهانی:

فندق (Hazelnut) در گمرک جهانی با کد تعرفه (HS Code) به شماره ۰۸۰۲۲۱۰۰ شناخته می‌شود. این کد شامل فندق با پوست، تازه یا خشک کرده می باشد.

شکل ۱-۱۰- روند تولید فندق در دنیا بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ (منبع: سایت FAO)

در جدول (۹-۱) و (۱۰-۱) به ترتیب میزان و ارزش صادرات فندق (مجموع پوست کنده و با پوست)^۱ در جهان و کشورهای مختلف بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ آورده شده است. میزان و ارزش صادرات فندق در جهان در سال ۲۰۲۲، به ترتیب با کاهش ۱۰.۵ و ۲۴.۵ درصدی به ۳۲۸۲۵۴ تن و ۱۸۱۱۸۹۸ هزار دلار (یعنی ۵.۵۲ دلار به ازای هر کیلو) نسبت به سال ۲۰۲۱ همراه بوده که کشور ترکیه با ۱۸۱۲۸۲ تن و ارزش ۹۷۱۸۰۵ هزار دلار (یعنی ۵.۳۶ دلار به ازای هر کیلو) بیشترین مقدار و ارزش صادرات فندق را به خود اختصاص داده است. همچنین روند این صادرات در جهان و کشورهای مختلف در شکل‌های (۱۱-۱) تا (۱۲-۱) آورده شده است، که روند منحنی در جهان در سال‌های اخیر به دلیل حجم بالای فندق پوست کنده نسبت به با پوست، مشابه روند صادرات فندق پوست کنده می‌باشد.

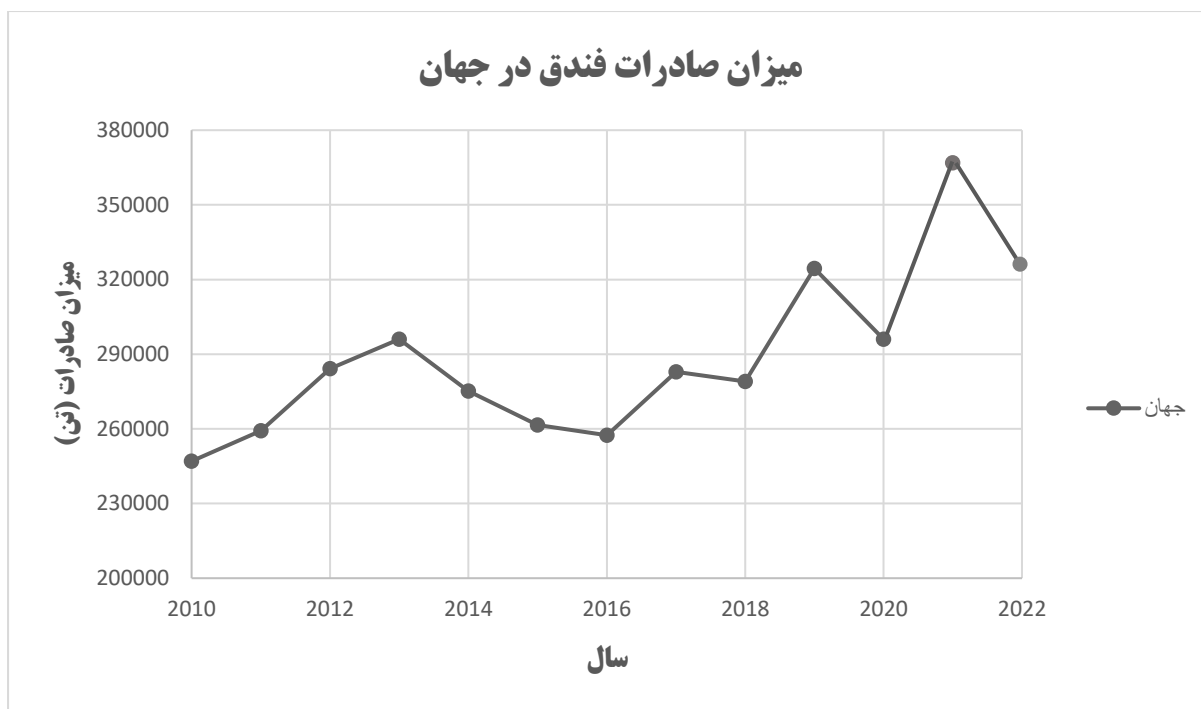
^۱ Hazelnuts, shelled+ Hazelnuts, with shell

جدول ۹-۱- میزان صادرات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در کشورهای مختلف دنیا بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

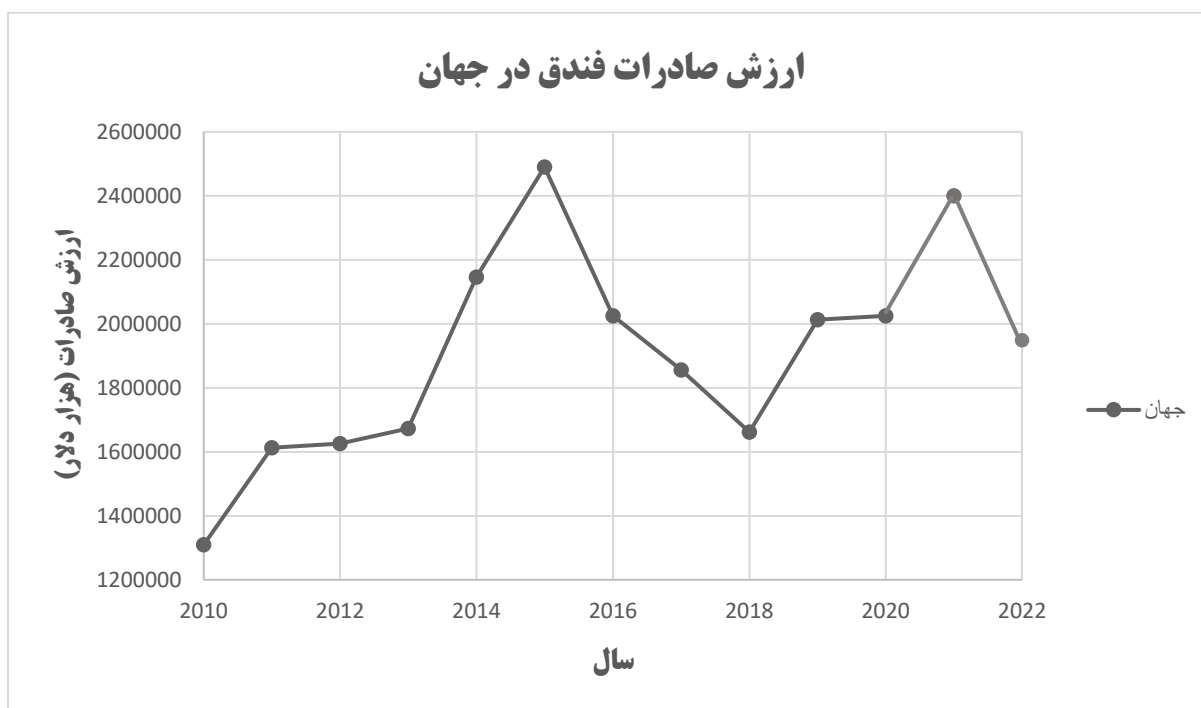
سال	جهان (تن)	آذربایجان (تن)	شیلی (تن)	گرجستان (تن)	ایران (تن)	چین (تن)	ایالات متحده آمریکا(تن)	ایتالیا (تن)	ترکیه (تن)
۲۰۱۰	۲۴۶۹۹۶	۸۵۴۰	۲۲۵۱	۱۵۱۵۰	۱۰۹	۱۰۶۱۴	۲۳۳۲۱	۱۶۲۹۱	۱۵۱۲۱۳
۲۰۱۱	۲۵۹۳۱۱	۱۲۹۱۸	۵۱۰۹	۲۱۶۵۵	۶۷	۱۸۵۴۹	۱۸۸۳۱	۱۴۸۳۴	۱۴۶۸۸۱
۲۰۱۲	۲۸۴۱۸۵	۱۰۳۲۹	۶۰۹۵	۱۵۶۲۵	۱۰۷	۲۰۱۸۴	۳۲۷۸۷	۱۵۴۱۵	۱۶۲۹۵۰
۲۰۱۳	۲۹۶۰۲۳	۱۰۴۱۷	۹۰۹۴	۳۰۲۵۲	۳۸	۱۲۴۲۵	۲۹۲۴۴	۱۸۲۴۶	۱۶۳۹۹۹
۲۰۱۴	۲۷۵۲۳۷	۱۲۰۸۰	۱۰۷۷۳	۱۹۹۰۰	۵۱	۴۵۸۳	۳۶۰۸۶	۱۹۴۶۸	۱۴۷۶۴۵
۲۰۱۵	۲۶۱۵۷۵	۱۱۳۵۵	۶۴۸۸	۱۹۳۳۵	۴۹	۲۰۷۲	۳۹۸۵۹	۱۹۱۲۶	۱۴۳۳۸۳
۲۰۱۶	۲۵۷۴۵۷	۱۳۳۹۱	۶۷۹۶	۲۷۰۰۸	۴۰۱	۳۶۳۶	۲۲۸۰۵	۲۵۲۸۳	۱۳۴۱۲۱
۲۰۱۷	۲۸۲۸۴۳	۱۶۳۷۵	۸۲۴۱	۱۵۱۱۹	۱۵۱	۲۵۴۶	۲۵۴۹۴	۲۸۵۲۵	۱۶۰۴۵۶
۲۰۱۸	۲۷۹۰۹۸	۱۸۵۰۳	۹۸۹۱	۱۱۳۰۸	۳۵	۱۹۳۳	۱۹۱۶۰	۲۹۸۰۵	۱۶۲۴۹۰
۲۰۱۹	۳۲۴۴۶۹	۲۲۶۳۹	۱۲۰۰۱	۱۲۳۶۱	۲۰۵	۴۲۴۰	۲۲۹۸۰	۲۵۸۵۳	۱۹۳۷۴۰
۲۰۲۰	۲۹۵۹۸۲	۱۸۸۹۲	۱۸۱۶۵	۱۶۶۵۱	۴۶	۲۷۳۰	۲۱۵۴۷	۲۶۳۳۶	۱۵۷۱۰۹
۲۰۲۱	۳۶۶۹۴۱	۱۹۴۵۹	۱۷۱۹۸	۲۳۵۵۱	۲۳۰۳	۶۵۵	۲۸۴۵۸	۳۸۶۲۸	۲۰۳۵۰۴
۲۰۲۲	۳۲۸۲۵۴	۲۱۸۶۵	۱۷۴۴۴	۲۲۰۲۹	۶۰۲۶	۶۹۸۰۶۴	۲۸۲۷۷	۲۲۷۰۶	۱۸۱۲۸۲

جدول ۱۰-۱- ارزش صادرات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در کشورهای مختلف دنیا بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

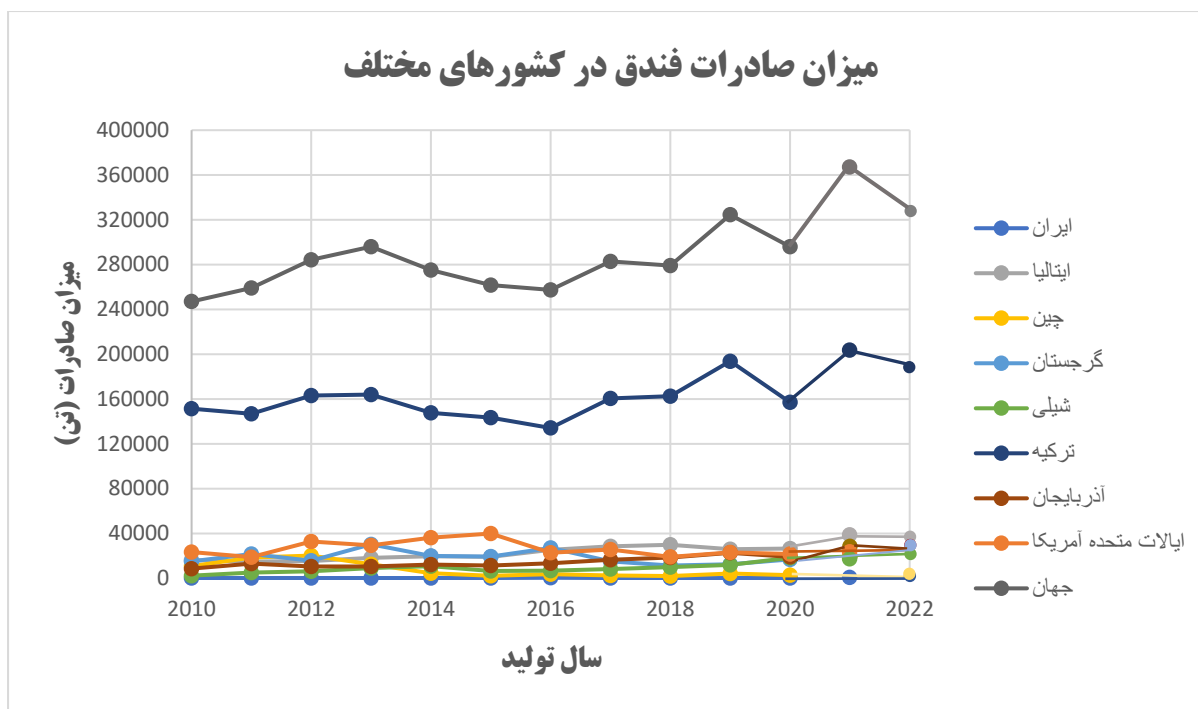
سال	جهان (هزار دلار)	آذربایجان (هزار دلار)	شیلی (هزار دلار)	گرجستان (هزار دلار)	ایران (هزار دلار)	چین (هزار دلار)	ایالات متحده آمریکا(هزار دلار)	ایتالیا (هزار دلار)	ترکیه (هزار دلار)
۲۰۱۰	۱۳۰۹۸۰۷	۳۵۲۷۸	۶۷۵۲	۶۴۰۱۱	۲۴۶	۲۹۶۰۲	۷۴۷۱۸	۹۷۳۶۶	۸۹۷۲۳۵
۲۰۱۱	۱۶۱۲۸۸۳	۵۷۲۴۴	۱۶۶۹۶	۱۲۹۹۲۰	۱۶۶	۵۵۳۲۲	۷۰۵۱۹	۱۰۸۲۱۸	۱۰۴۳۳۲۸
۲۰۱۲	۱۶۲۶۰۲۸	۴۵۹۳۳	۲۳۳۷۵	۸۳۵۸۸	۲۸۱	۵۳۰۳۰	۱۱۶۷۲۲	۱۰۸۳۸۲	۱۰۵۸۷۴۹
۲۰۱۳	۱۶۷۲۸۳۷	۴۵۱۵۶	۳۰۳۹۷	۱۶۶۶۳۰	۱۰۴	۳۶۰۰۷	۱۰۴۴۲۴	۱۲۲۰۲۳	۱۰۲۷۳۸۹
۲۰۱۴	۲۱۴۵۸۸۷	۶۸۷۹۲	۳۶۳۷۵	۱۸۳۳۴۹	۱۷۰	۱۳۲۸۹	۱۰۴۳۶۱	۱۸۷۹۶۹	۱۳۴۳۳۹۶
۲۰۱۵	۲۴۸۹۹۰۶	۸۰۳۲۲	۵۳۱۰۰	۱۷۶۲۰۷	۷۴	۵۲۲۷	۱۱۸۰۷۰	۲۰۹۶۲۱	۱۶۴۱۷۱۱
۲۰۱۶	۲۰۲۴۵۳۰	۸۳۸۴۰	۸۰۰۶۴	۱۷۸۵۹۱	۳۹۵	۱۰۸۵۱	۸۴۴۱۹	۲۳۶۵۸۴	۱۱۶۲۷۳۵
۲۰۱۷	۱۸۵۵۴۷۶	۸۵۷۷۱	۷۶۰۷۸	۸۲۲۴۸	۹۰۸	۷۲۴۱	۹۴۸۳۸	۲۴۸۸۹۹	۱۰۷۱۰۹۲
۲۰۱۸	۱۶۶۱۶۱۱	۹۴۱۶۱	۷۳۰۹۱	۵۷۲۶۶	۱۸۹	۵۰۰۲	۶۸۷۶۴	۲۵۹۰۳۴	۹۳۷۱۲۳
۲۰۱۹	۲۰۱۳۰۲۲	۱۲۵۶۲۲	۸۷۳۳۵	۶۳۳۴۳	۵۴۵	۱۰۳۰۶	۹۲۹۰۵	۱۹۶۸۰۵	۱۲۴۷۷۰۸
۲۰۲۰	۲۰۲۴۷۷۹	۱۱۶۳۳۵	۱۵۳۶۲۸	۹۱۱۴۱	۲۰۱	۶۱۲۹	۹۸۲۲۷	۲۲۵۲۴۹	۱۱۱۲۵۴۰
۲۰۲۱	۲۴۰۰۳۳۴	۱۱۱۷۸۸	۱۵۳۹۹۹	۱۱۵۱۵۰	۴۲	۱۵۴۶	۱۴۴۸۹۸	۳۴۸۱۱۱	۱۲۹۸۷۴۷
۲۰۲۲	۱۸۱۱۸۹۸	۱۱۰۶۴۳	۱۲۰۶۵۶	۹۶۷۰۰	۱۲	۱۶۲۸	۱۴۳۲۵۲	۱۷۶۹۷۲	۹۷۱۸۰۵

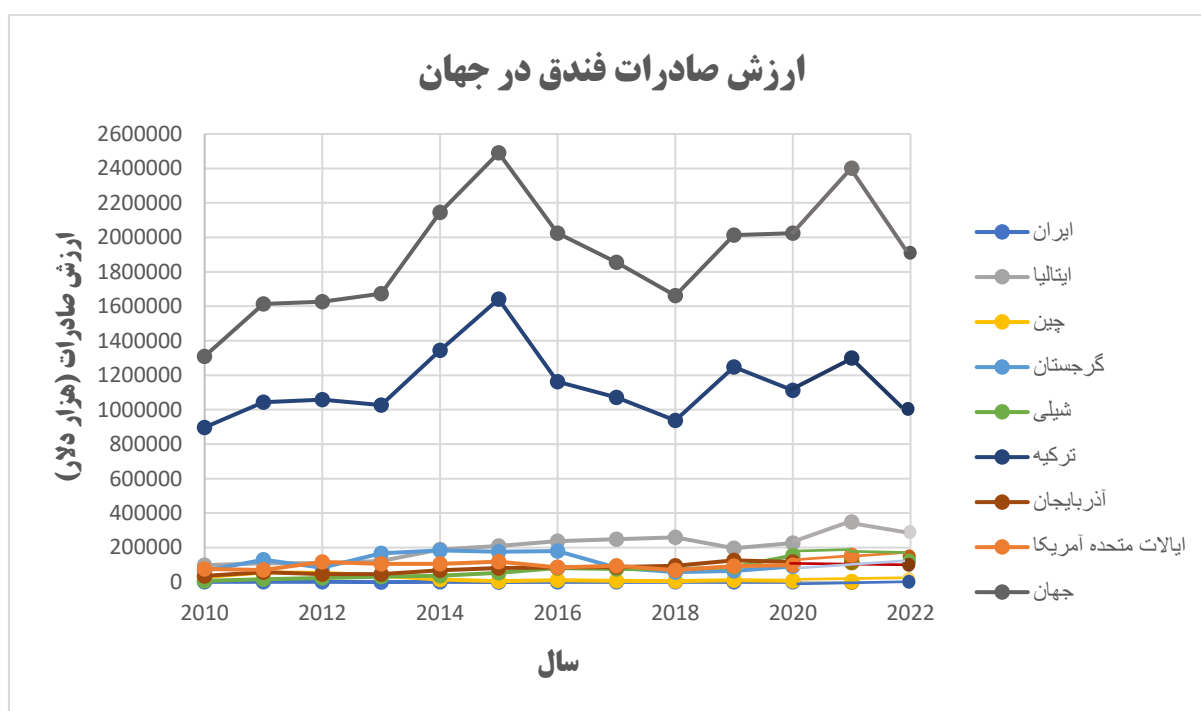
شکل ۱-۱۱- روند میزان صادرات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در جهان بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت (FAO

شکل ۱-۱۲- روند ارزش صادرات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در جهان بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت (FAO

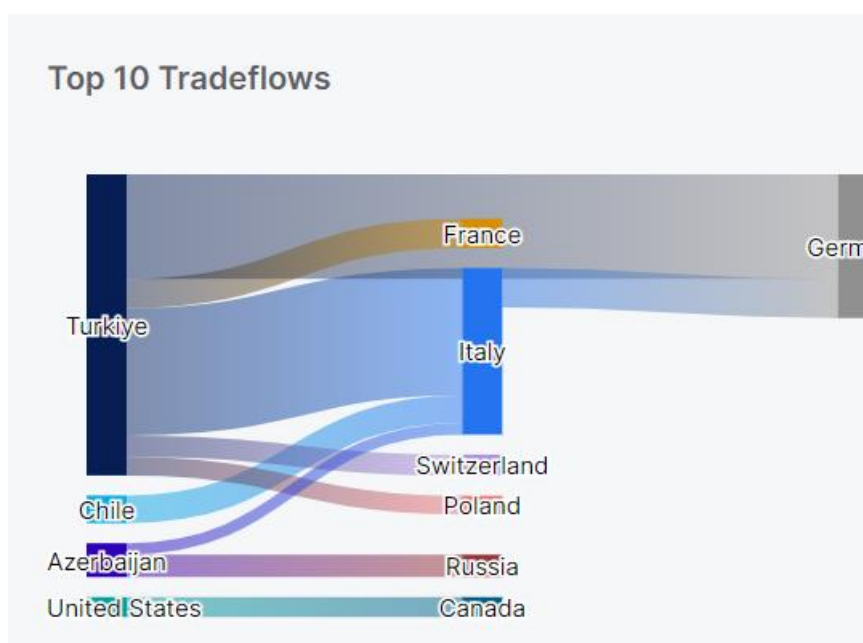
شکل ۱-۱۳- روند میزان صادرات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در کشورهای مختلف بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

شکل ۱-۱۴- روند ارزش صادرات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در جهان و کشورهای مختلف بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

در شکل (۱-۱۵) روند جریان تجاری ده کشور برتر دنیا در سال ۲۰۲۲ نشان داده شده است، به همین منظور در جدول (۱-۱۱) داده های دقیق در تبادلات این کشورها آورده شده است. که عدم حضور ایران در جمع ده کشور برتر با توجه به اینکه از منظر تولید هشتمین کشور دنیا می باشد، کاملاً مشخص می باشد، که عمده دلیل آن، تحریم و بالا بودن قیمت فندق ایران در مقایسه با سایر کشورها می باشد که در ادامه به آن پرداخته خواهد شد. منحنی به خوبی نشان دهنده ارتباط مناسب و زیاد کشورهای فرانسه، آلمان و ایتالیا به عنوان سه کشور برتر در واردات فندق ترکیه است که دلیل این امر نیز وجود صنایع غذایی در ارتباط با فندق در این کشورها می باشد.

ارزش تجاری فندق در سال ۲۰۲۲، ۱.۷ میلیارد دلار می باشد که نسبت به سال قبل ۲۲.۷ درصد کاهش داشته است. کشور ترکیه با ۹۶۹.۳ میلیون دلار و سهم ۵ درصدی از کل ارزش تجاری ترکیه، بیشترین سهم را داشته و کشورهای ایتالیا و شیلی در رتبه های بعدی قرار دارند.

شکل ۱-۱۵- روند جریان تجاری ده کشور برتر دنیا در سال ۲۰۲۲ (منبع: سایت tridge)

جدول ۱-۱۱- ده تبادل اصلی فندق بین کشورها در بازار جهانی (منبع: سایت tridge)

	Exporter	Export Value							
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	World	\$2.3B	\$1.9B	\$1.8B	\$1.6B	\$1.9B	\$1.9B	\$2.2B	\$1.7B
1	Turkiye	\$1.6B	\$1.2B	\$1.1B	\$934.8M	\$1.2B	\$1.1B	\$1.3B	\$969.3M
2	Italy	\$202.4M	\$233.9M	\$246.5M	\$256.6M	\$199.6M	\$220.7M	\$342.9M	\$175.5M
3	Chile	\$23.1M	\$79.1M	\$75.6M	\$72.9M	\$87.1M	\$150.3M	\$153.8M	\$120.2M
4	Azerbaijan	\$90.3M	\$104.9M	\$114.4M	\$93.5M	\$124.2M	\$113.6M	\$108.8M	\$106.3M
5	Georgia	\$173.1M	\$173.7M	\$79.5M	\$55.1M	\$56.7M	\$82.2M	\$94.9M	\$80.5M
6	Germany	\$58.9M	\$56.1M	\$43.9M	\$40.4M	\$43.8M	\$54.9M	\$55.7M	\$48.2M
7	Netherlands	\$40.8M	\$33.8M	\$50.9M	\$42.5M	\$50.1M	\$50.3M	\$49.0M	\$44.1M
8	United States	\$18.1M	\$5.3M	\$8.6M	\$9.5M	\$10.2M	\$16.7M	\$30.0M	\$71.4M
9	Czechia	\$15.8M	\$12.6M	\$10.4M	\$7.3M	\$10.0M	\$16.8M	\$11.5M	\$7.5M
10	United Arab Emirates	\$1.1M	\$583.4K	\$504.3K	\$965.3K	\$4.6M	\$1.6M	\$9.0M	-

در جداول (۱-۱۲) و (۱-۱۳) روندهای جریان تجاری فندق در بین کشورها آورده شده است. نکته مهم در جداول ذکر شده، پیدا نمودن بازارهای جدید توسط کشورهای برتر تولید کننده می باشد، به همین دلیل کشورهای ترکیه و آمریکا، میزان صادرات خود به کشورهای برتر وارد کننده همچون فرانسه، ایتالیا و آلمان را کاهش داده و سهم بازارهای جدید همچون مکزیک و لیبی را افزایش داده اند. بطوریکه ارزش صادرات ترکیه به لیبی، ترکیه به الجزایر و آمریکا به مکزیک در ۵ سال اخیر به ترتیب ۳۴۵.۱۶٪، ۴۴۸۷.۹۳٪ و ۳۴۴۹۷۲.۲۱٪ افزایش داشته است که نشان دهنده اهمیت پیدا نمودن بازار جدید برای صادرات می باشد.

از طرف دیگر، کشورهای برتر تولید کننده نیز همچون آلمان، برای تامین نیاز خود، از ظرفیت کشورهای دیگر تولید کننده همچون شیلی استفاده می نمایند، بطوریکه در ۳ سال اخیر ارزش تجاری صادرات فندق از شیلی به آلمان ۵۳۴۸.۶۱٪ افزایش را نشان می دهد.

جدول ۱- ۱۲- جریان های تجاری مهم صنعت فندق بین کشورها در بازار جهانی (منبع: سایت tridge)

Rank	Trade Flow	Export Value 2022, USD	Share in Export 2022	1-Year Growth in Export Value 2021-2022	3-Year Growth in Export Value 2019-2022	5-Year Growth in Export Value 2017-2022
1	France to Italy	\$24.93M	1.50%	-33.13%	-28.68%	-39.09%
2	Brazil to Turkiye	\$24.53M	1.48%	-22.16%	-10.26%	+36.19%
3	Poland to Italy	\$22.50M	1.36%	-50.17%	+58.72%	+44.28%
4	Germany to Georgia	\$22.11M	1.33%	-16.50%	+94.55%	+54.14%
5	Germany to Chile	\$20.64M	1.25%	-53.95%	+5348.61%	
6	Canada to Turkiye	\$20.25M	1.22%	-33.50%	-63.74%	-73.21%
7	China to Turkiye	\$19.89M	1.20%	-25.40%	-2.90%	-2.43%
8	Germany to Azerbaijan	\$19.50M	1.18%	+14.79%	-6.86%	+2.34%
9	Netherlands to Turkiye	\$18.73M	1.13%	-33.06%	-12.99%	-20.57%
10	Russia to Turkiye	\$18.30M	1.10%	-3.87%	+33.57%	+75.60%

جدول ۱- ۱۳- ادامه جریان های تجاری مهم صنعت فندق بین کشورها در بازار جهانی (منبع: سایت tridge)

Rank	Trade Flow	Export Value 2022, USD	Share in Export 2022	1-Year Growth in Export Value 2021-2022	3-Year Growth in Export Value 2019-2022	5-Year Growth in Export Value 2017-2022
1	Spain to Turkiye	\$15.56M	0.94%	-21.32%	-22.04%	+20.32%
2	Italy to Georgia	\$15.07M	0.91%	-8.81%	+27.39%	-21.32%
3	Libya to Turkiye	\$14.96M	0.90%	+12.57%	+145.62%	+345.16%
4	Mexico to United States	\$14.95M	0.90%	+13.86%		+344972.21%
5	Germany to Netherlands	\$14.71M	0.89%	-15.12%	-44.93%	-43.68%
6	Australia to Turkiye	\$14.04M	0.85%	-27.39%	-34.88%	-27.31%
7	United States to Turkiye	\$12.81M	0.77%	-37.15%	-55.55%	-51.04%
8	Mexico to Chile	\$10.84M	0.65%	-11.97%		
9	Canada to Chile	\$10.78M	0.65%	-46.55%		
10	Algeria to Turkiye	\$10.76M	0.65%	+8.96%	+363.39%	+4487.93%

در جدول (۱-۱۴) و (۱-۱۵) به ترتیب میزان و ارزش واردات فندق (مجموع پوست کنده و با پوست)^۲ در جهان و کشورهای مختلف بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ آورده شده است. میزان و ارزش واردات فندق در جهان در سال ۲۰۲۲، به ترتیب با افزایش ۲.۱ و کاهش ۱۶.۶ درصدی به ۳۳۰۰۸۳ تن و ۱۸۳۰۲۵۷ هزار دلار (یعنی ۵.۵۴ دلار به ازای هر کیلو) بوده که کشور ایتالیا با ۷۴۴۸۹ تن و ارزش ۴۴۶۹۱۶ هزار دلار (یعنی ۶ دلار به ازای هر کیلو) بیشترین مقدار و ارزش واردات فندق را به خود اختصاص داده است و ایتالیا با فاصله اندک در رتبه بعدی این جدول از لحاظ ارزش بازار قرار دارد، هر چند میزان واردات کشور ایتالیا بالاتر می باشد، اما قیمت خرید آن پایین تر می باشد. همچنین روند این واردات در جهان و کشورهای مختلف در شکل های (۱-۱۶) تا (۱-۱۷) آورده شده است، که روند منحنی در جهان در سال های اخیر به دلیل حجم بالای فندق پوست کنده نسبت به با پوست، مشابه روند واردات فندق پوست کنده می باشد. نمودارها و آمار نشان دهنده بالا بودن میزان واردات در کشورهای ایتالیا و آلمان در بخش فندق پوست کنده می باشد، که با توجه به وجود شرکت فررو که یکی از بزرگترین شرکت های مصرف کننده فندق در دنیا می باشد و شرکتهای بزرگ شکلات سازی آلمان، این امر کاملاً طبیعی است. از طرف دیگر در بخش فندق با پوست کشور چین بیشترین میزان و ارزش واردات را به خود اختصاص می دهد.

^۲ Hazelnuts, shelled+ Hazelnuts, with shell

جدول ۱-۱۴- میزان واردات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در کشورهای مختلف دنیا بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

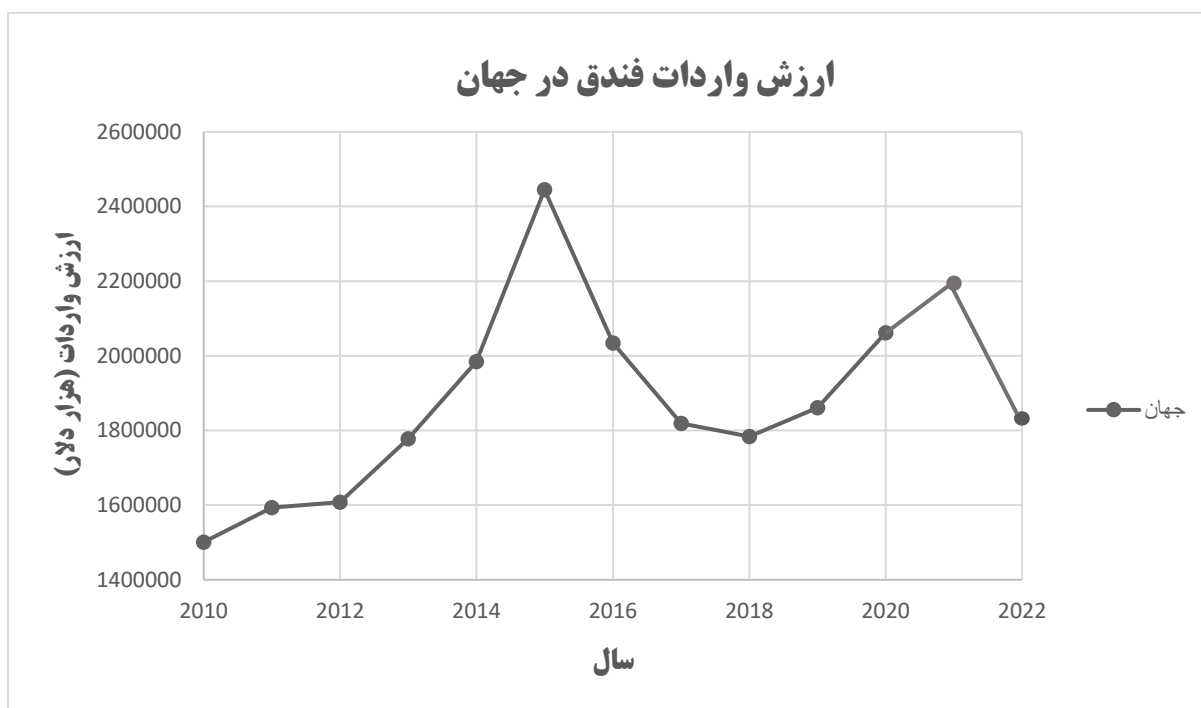
سال	جهان (تن)	کانادا (تن)	لهستان (تن)	آلمان (تن)	فرانسه (تن)	ایران (تن)	چین (تن)	ایالات متحده آمریکا(تن)	ایتالیا (تن)	ترکیه (تن)
۲۰۱۰	۲۶۳۹۸۷	۱۰۴۳۱	۲۴۳۵	۷۰۴۳۳	۲۱۴۰۴	۴۰	۲۰۲۷۸	۳۸۲۱	۳۴۹۹۳	۴۹۸
۲۰۱۱	۲۵۲۶۷۸	۱۱۳۹۲	۲۲۱۰	۶۲۴۵۰	۲۰۰۵۸	۰	۱۴۸۲۹	۴۰۷۸	۳۷۴۸۸	۱۵۴۱
۲۰۱۲	۲۵۸۳۵۶	۱۴۳۴۱	۱۹۰۴	۵۴۶۸۳	۲۰۳۳۳	۰	۱۹۵۱۵	۴۵۹۰	۳۱۸۱۶	۸۰۷
۲۰۱۳	۲۸۹۰۴۸	۱۲۲۳۵	۲۴۷۲	۶۷۷۴۲	۲۰۴۹۳	۱۷	۱۶۵۶۰	۵۸۶۲	۴۴۲۵۵	۱۹۴۰
۲۰۱۴	۲۴۹۲۱۰	۱۳۲۲۷	۲۱۲۷	۵۸۶۸۲	۲۰۸۳۸	۰	۷۲۲۶	۴۳۱۷	۴۷۲۴۹	۱۱۵۴
۲۰۱۵	۲۳۷۹۴۱	۱۲۵۶۴	۱۸۱۴	۶۵۱۸۶	۲۰۴۶۸	۲۹۱	۵۷۸۶	۲۵۵۷	۴۷۱۵۳	۱۶۸۴
۲۰۱۶	۲۳۸۲۱۸	۱۲۹۳۳	۲۹۲۲	۶۳۸۹۷	۲۲۳۲۲	۰	۸۷۵۱	۳۱۶۶	۴۷۴۹۲	۱۵۹۰
۲۰۱۷	۲۵۱۱۵۶	۱۱۶۴۹	۴۰۱۰	۶۵۹۳۵	۲۳۹۱۵	۰	۷۷۰۷	۳۵۰۶	۴۶۰۴۳	۲۲۳۱
۲۰۱۸	۲۸۵۹۳۲	۱۳۷۶۲	۱۳۹۴۰	۶۶۵۲۶	۲۵۶۵۹	۲۰۰	۱۱۰۴۹	۶۰۲۹	۵۱۹۰۵	۳۶۷۲
۲۰۱۹	۳۰۲۵۷۷	۱۳۰۱۸	۵۹۳۱	۶۶۳۷۹	۲۳۶۹۳	۶۷۳	۲۳۸۱۰	۵۷۱۱	۶۳۴۳۲	۲۰۳۸
۲۰۲۰	۲۹۸۶۱۶	۱۴۷۹۵	۴۷۲۳	۷۰۱۳۹	۲۳۴۳۶	۱۴۸	۱۴۸۷۰	۴۲۱۳	۶۹۲۳۸	۱۴۵۲
۲۰۲۱	۳۲۳۴۳۸	۱۵۵۱۵	۶۲۴۳	۷۶۸۸۰	۲۲۷۱۴	۱۱۱۸	۱۸۷۹۲	۳۳۷۶	۶۷۶۳۷	۱۹۵۹
۲۰۲۲	۳۳۰۰۸۳	۱۴۶۰۱	۵۴۶۹	۷۴۴۸۹	۲۳۱۰۶	۱۲۵۷	۲۲۵۲۹	۲۸۴۹۰۶	۷۵۴۹۳	۲۰۵۲

جدول ۱-۱۵- ارزش واردات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در کشورهای مختلف دنیا بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

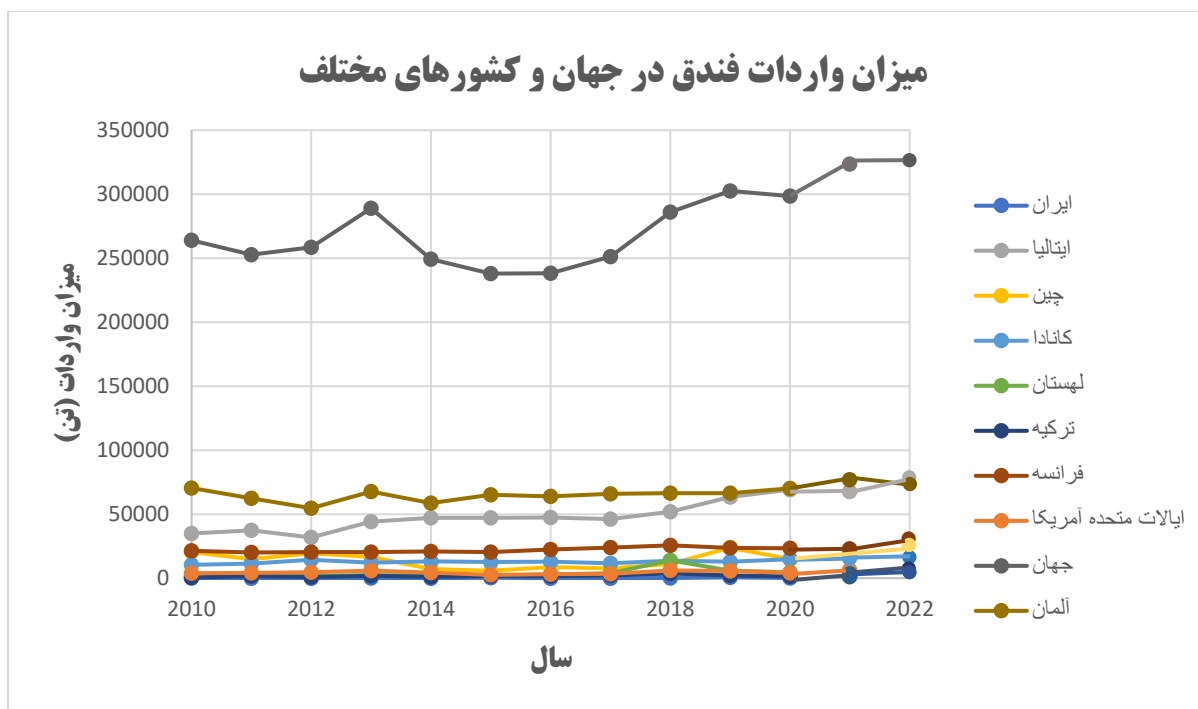
سال	جهان (هزار دلار)	کانادا (هزار دلار)	لهستان (هزار دلار)	آلمان (هزار دلار)	فرانسه (هزار دلار)	ایران (هزار دلار)	چین (هزار دلار)	ایالات متحده آمریکا(هزار دلار)	ایتالیا (هزار دلار)	ترکیه (هزار دلار)
۲۰۱۰	۱۵۰۱۲۳۴	۶۹۲۲۰	۱۵۰۱۵	۴۵۱۶۱۵	۱۳۷۱۵۲	۸۰	۶۳۰۴۹	۲۲۵۴۹	۲۱۴۸۷۹	۳۲۱۲
۲۰۱۱	۱۵۹۳۶۸۸	۸۱۷۹۶	۱۶۴۷۱	۴۴۳۷۸۵	۱۳۸۰۱۵	۰	۵۰۳۲۹	۲۳۶۲۵	۲۴۶۶۹۶	۱۰۹۰۶
۲۰۱۲	۱۶۰۸۲۸۵	۱۰۵۹۹۱	۱۳۰۷۰	۳۸۴۷۷۱	۱۴۷۶۰۳	۰	۶۶۸۷۷	۲۴۷۱۹	۲۱۲۳۱۷	۵۵۱۳
۲۰۱۳	۱۷۷۸۲۵۰	۹۹۹۹۵	۱۶۲۱۹	۴۸۲۸۹۴	۱۳۲۶۹۷	۱۱۰	۶۱۷۷۳	۳۳۰۳۲	۳۰۰۳۳۷	۱۱۸۴۵
۲۰۱۴	۱۹۸۴۴۰۷	۱۱۵۸۲۲	۲۰۱۷۹	۵۰۸۲۵۰	۱۶۷۴۸۱	۰	۳۲۴۱۶	۲۹۸۴۵	۳۶۷۵۴۶	۱۰۳۰۶
۲۰۱۵	۲۴۴۴۵۴۲	۱۴۶۳۱۳	۲۰۷۴۸	۷۰۸۷۸۱	۲۴۱۳۳۱	۲۴۳۸	۳۲۲۴۹	۲۲۱۸۸	۴۶۵۸۸۱	۲۱۴۵۲
۲۰۱۶	۲۰۳۴۴۵۷	۱۱۲۶۴۸	۲۶۱۹۸	۵۶۰۶۵۱	۲۰۴۵۰۰	۰	۵۶۳۳۱	۲۸۹۳۱	۴۲۹۶۴۶	۱۵۶۱۷
۲۰۱۷	۱۸۱۸۹۶۹	۸۸۳۴۹	۳۴۳۶۹	۵۰۱۲۵۴	۱۸۷۵۵۴	۰	۴۵۵۷۷	۲۵۸۴۱	۳۳۳۴۲۷	۱۸۵۱۲
۲۰۱۸	۱۷۸۴۰۰۴	۸۸۵۵۱	۹۳۴۷۸	۴۳۴۲۴۴	۱۸۱۹۱۵	۹۱۰	۴۴۰۳۸	۳۸۲۴۰	۳۱۱۸۱۴	۲۲۵۴۲
۲۰۱۹	۱۸۶۱۲۱۷	۹۳۷۱۴	۴۳۲۳۲	۴۲۷۷۵۰	۱۶۷۰۰۵	۴۵۲۴	۸۱۸۹۱	۳۷۵۰۵	۳۹۱۶۳۰	۱۲۵۶۳
۲۰۲۰	۲۰۶۱۶۹۷	۱۱۸۴۱۸	۴۳۲۶۵	۵۱۳۲۷۱	۱۸۵۴۱۹	۱۰۰۲	۵۷۶۵۶	۳۱۰۸۷	۴۷۸۹۲۶	۱۰۴۳۱
۲۰۲۱	۲۱۹۴۶۳۲	۱۲۰۶۳۱	۶۶۰۰۷	۵۸۱۰۷۶	۱۶۷۶۳۱	۶۹۴۵	۹۱۱۲۳	۲۳۷۴۷	۴۲۰۲۱۲	۱۳۴۴۰
۲۰۲۲	۱۸۳۰۲۵۷	۹۶۴۹۳	۴۳۶۶۷	۴۴۶۹۱۶	۱۳۱۵۰۷	۶۶۵۹	۸۳۲۰۳	۱۸۶۱۱	۳۷۴۲۹۰	۱۶۷۵۷

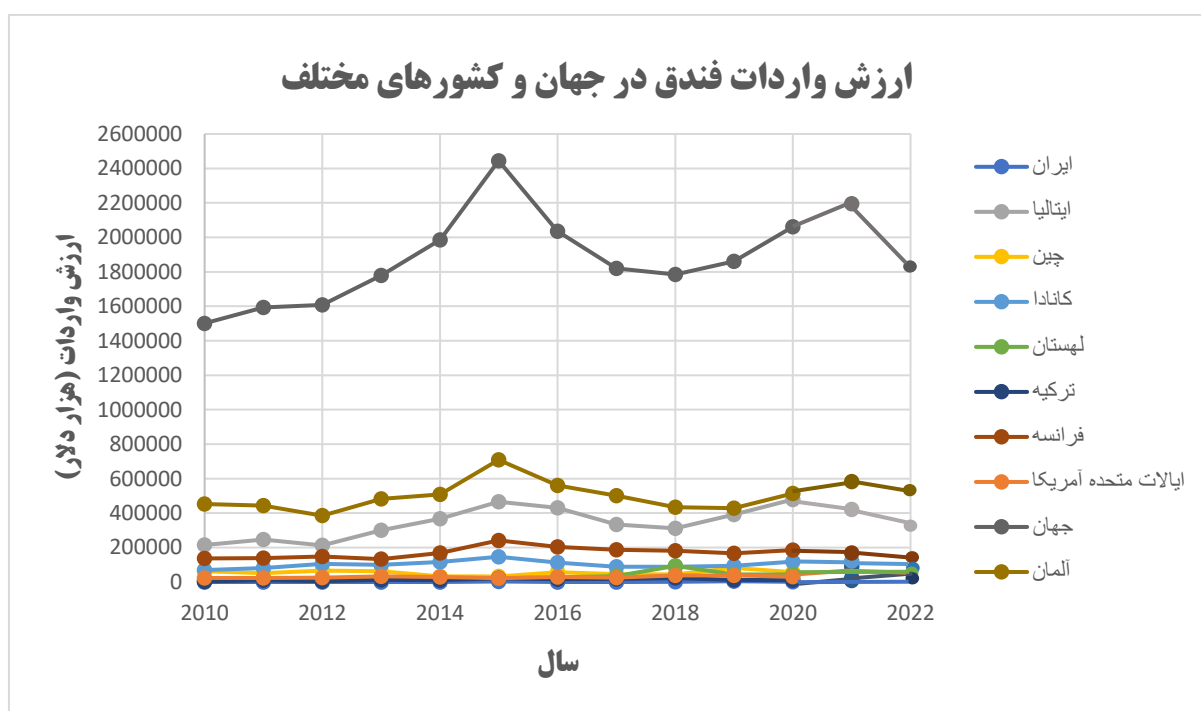
شکل ۱-۱۶- روند میزان واردات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در جهان بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت (FAO

شکل ۱-۱۷- روند ارزش واردات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در جهان بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت (FAO

شکل ۱- ۱۸- روند میزان واردات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در کشورهای مختلف بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

شکل ۱- ۱۹- روند ارزش واردات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در جهان و کشورهای مختلف بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

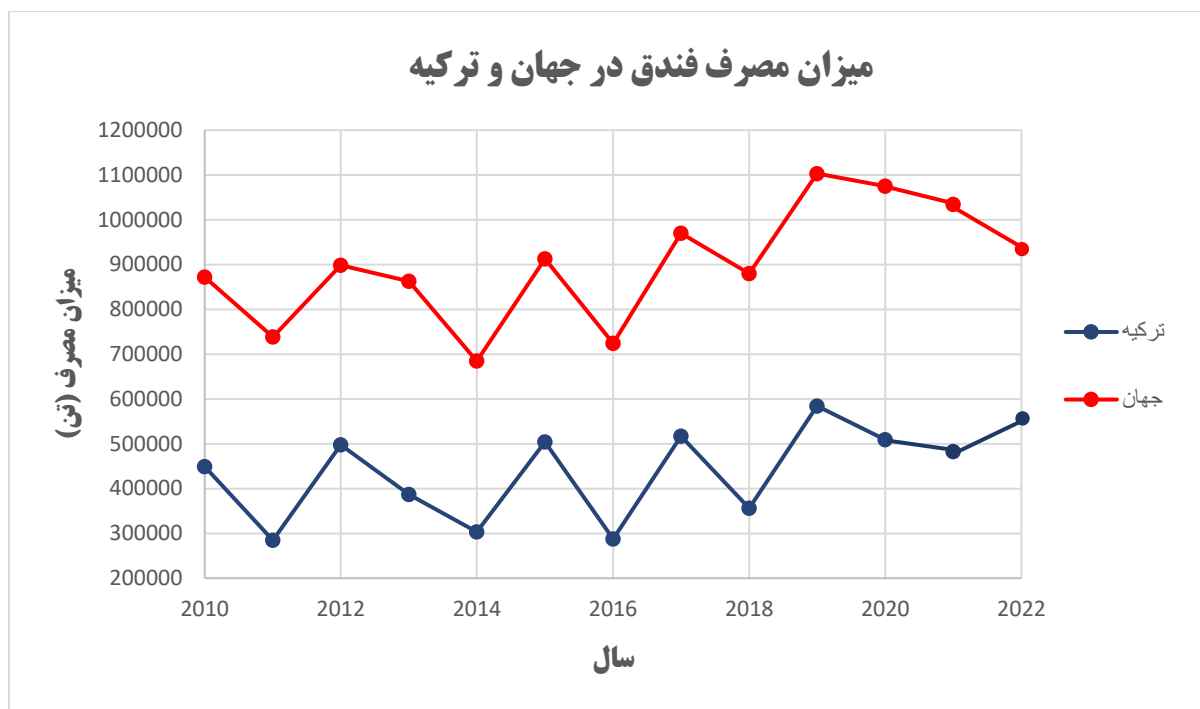
در مورد مصرف فندق در جهان، می بایست میزان تولید را از میزان صادرات کم نمود و سپس با میزان واردات جمع بست تا میزان مصرف فندق در جهان و کشورهای مختلف مشخص شود. با محاسبه به روش بیان شده، در جدول (۱-۱۶) مصرف فندق در جهان و برخی از کشورها آورده شده است. با توجه به داده‌های محاسبه شده، میزان مصرف فندق در جهان در سال ۲۰۲۲، با کاهش حدود ۱۱.۸ درصدی در مقایسه با سال ۲۰۲۱، به ۹۱۲۰۴۷ تن رسیده که کشورهای ترکیه، ایتالیا و آلمان بیشترین مصرف سهم در مصرف جهانی را به خود اختصاص داده‌اند.

همچنین در شکل‌های (۱-۲۰) و (۱-۲۱) روند مصرف فندق در جهان، ترکیه و کشورهای دیگر آورده شده است، که با توجه به نمودارها روند مصرف فندق در جهان در حال کاهش نسبی می باشد. با توجه به اینکه فندق کاربردهای بسیار زیادی در صنایع شکلات سازی دارد و از آنجایی که بزرگترین کارخانجات شکلات سازی دنیا که محصولات بر پایه فندق همچون شکلات نوتلا، شکلات کیندر و ... تولید می نمایند، در کشورهای با مصرف بالای فندق قرار دارند، می توان به این نتیجه رسید که عمده مصرف فندق در صنایع شکلات سازی می باشد.

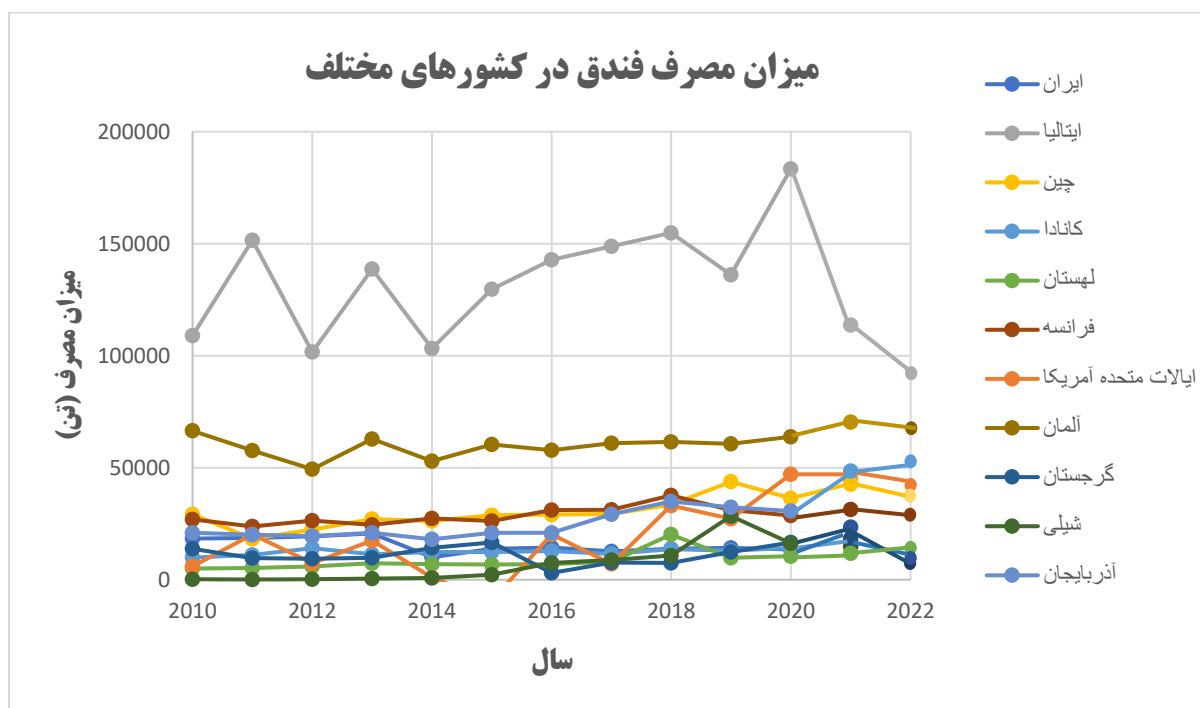
ایتالیا با کاهش حدود ۹۵۰۰۰ تن مصرف در سال ۲۰۲۲ نسبت به ۲۰۲۰، بیشترین میزان کاهش مصرف فندق را داشته است که کاهش میزان تولید این کشور در این امر تاثیرگذار می باشد. در واقع تولید ایتالیا در سال ۲۰۲۲، حدود ۳۱ درصد نسبت به سال ۲۰۲۰ کاهش یافته است.

جدول ۱-۱۶- میزان مصرف فندق در کشورهای مختلف در سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱

سال کشور	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۲
جهان (تن)	۸۷۱۷۳۴	۷۳۸۴۴۳	۸۹۸۵۰۹	۸۶۲۵۲۹	۶۸۴۵۲۰	۹۱۲۴۷۶	۷۲۴۱۶۰	۹۶۹۶۳۲	۸۸۰۱۷۸	۱۱۰۳۱۵۷	۱۰۷۴۹۴۲	۱۰۳۳۶۱۵	۹۱۲۰۴۷
ترکیه (تن)	۴۴۹۲۸۵	۲۸۴۶۶۰	۴۹۷۸۵۷	۳۸۶۹۴۱	۳۰۳۵۰۹	۵۰۴۳۰۱	۲۸۷۴۶۹	۵۱۶۷۷۵	۳۵۶۱۸۲	۵۸۴۳۴۴	۵۰۹۳۴۳	۴۸۲۴۵۶	۵۸۳۷۱۹
ایتالیا (تن)	۱۰۸۹۷۲	۱۵۱۵۹۴	۱۰۱۶۳۳	۱۳۸۶۵۹	۱۰۳۲۳۷	۱۲۹۶۷۰	۱۴۲۷۸۱	۱۴۸۷۹۹	۱۵۴۸۰۰	۱۳۶۱۰۹	۱۸۳۴۶۲	۱۱۳۴۸۰	۸۸۰۴۰
آمریکا (تن)	۵۹۰۱	۲۰۱۷۴	۷۳۰۳	۱۷۴۴۱	۸۹۰	۹۱۷۹	۲۰۲۷۷	۷۰۴۲	۳۳۱۳۹	۲۷۱۸۳	۴۷۰۷۶	۴۵۲۲۸	۴۲۰۶۲
چین (تن)	۲۹۱۶۴	۱۸۲۸۰	۲۲۳۳۱	۲۷۱۳۵	۲۶۲۶۴	۲۸۸۱۵	۲۹۰۲۲	۲۹۳۷۱	۳۳۵۲۲	۴۳۷۴۴	۳۶۴۰۳	۴۲۵۶۰	۳۸۰۷۴
ایران (تن)	۱۸۳۷۴	۱۸۶۹۱	۱۹۴۲۵	۲۰۶۳۴	۱۰۰۴۷	۱۳۷۵۸	۱۴۳۵۵	۱۲۶۳۹	۱۳۸۵۳	۱۴۲۱۳	۱۳۵۰۹	۱۴۷۰۷	۱۳۷۵۷
گرجستان (تن)	۱۳۷۸۳	۹۵۹۸	۹۴۰۴	۹۸۵۴	۱۴۲۶۰	۱۶۵۹۴	۳۰۴۱	۷۶۵۰	۷۵۶۳	۱۲۳۱۶	۱۶۶۱۴	۲۳۴۴۰	۱۱۵۴۶
شیلی (تن)	۱۶۷	۱۰۱	۲۲۰	۴۳۶	۷۳۹	۲۲۶۴	۷۴۵۴	۸۷۸۷	۱۰۷۷۸	۲۸۴۲۷	۱۶۱۹۲	۱۸۲۷۱	۴۵۲۹۱
آذربایجان (تن)	۲۰۹۳۱	۲۰۰۳۱	۱۹۴۴۶	۲۰۸۶۸	۱۸۰۴۵	۲۰۹۰۵	۲۰۹۰۳	۲۹۲۳۰	۳۴۹۳۶	۳۳۳۲۹	۳۰۶۳۹	۴۸۴۱۱	۵۰۳۵۷
فرانسه (تن)	۲۶۹۴۰	۲۳۷۶۸	۲۶۳۸۶	۲۴۵۲۸	۲۷۳۵۵	۲۶۲۳۹	۳۱۰۶۵	۳۱۲۵۰	۳۷۶۴۱	۳۱۱۳۵	۲۸۵۸۸	۳۱۳۱۳	۲۹۴۷۳
آلمان (تن)	۶۶۴۵۶	۵۷۷۲۴	۴۹۳۴۵	۶۲۷۴۴	۵۲۸۸۰	۶۰۳۱۶	۵۷۸۶۹	۶۰۹۶۵	۶۱۵۷۴	۶۰۶۵۰	۶۳۸۰۵	۷۰۳۱۲	۶۷۹۶۸
لهستان (تن)	۵۰۰۷	۵۱۹۷	۵۸۹۸	۷۳۷۲	۶۹۹۳	۶۷۹۶	۶۸۶۲	۸۱۰۷	۲۰۱۷۱	۹۷۳۷	۱۰۵۷۵	۱۱۷۲۹	۱۲۹۶۵
کانادا (تن)	۹۸۸۶	۱۱۰۶۴	۱۴۰۷۲	۱۱۳۸۸	۱۲۳۶۹	۱۲۲۹۳	۱۲۸۵۹	۱۱۴۷۵	۱۳۵۷۹	۱۲۹۱۴	۱۴۲۲۸	۱۵۲۸۱	۱۴۴۵۲

شکل ۱-۲۰- روند میزان مصرف فندق در کشور ترکیه و جهان بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

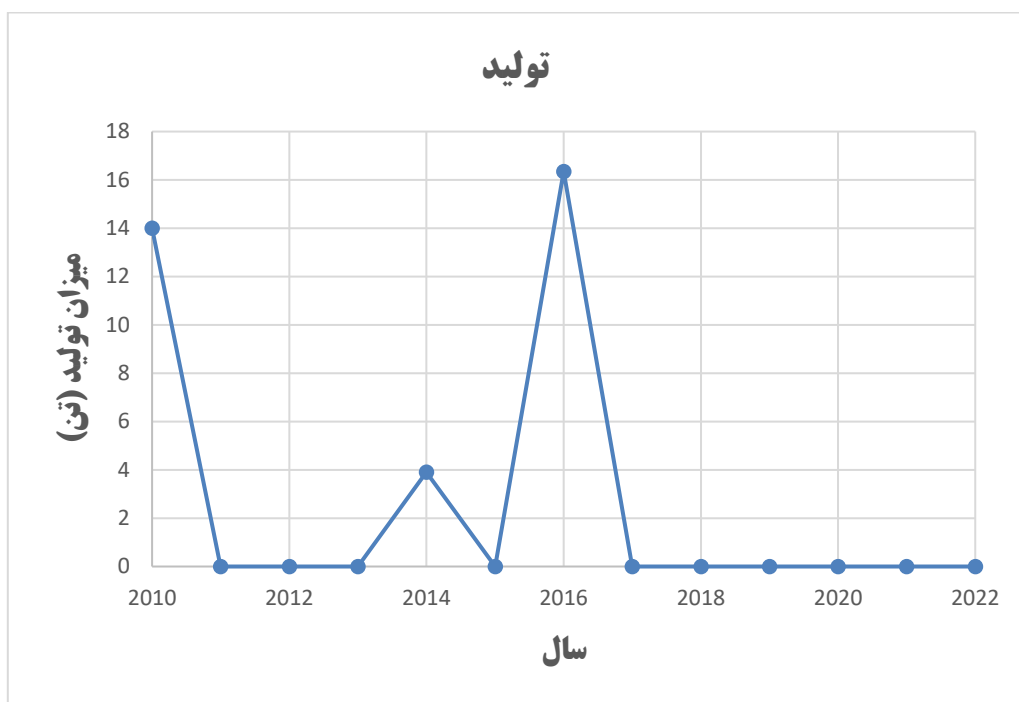

شکل ۱-۲۱- روند میزان مصرف فندق در کشورهای مختلف بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

۲-۱- اندازه گیری بازار و بررسی وضعیت بازار کشور پاکستان

۱. تولید

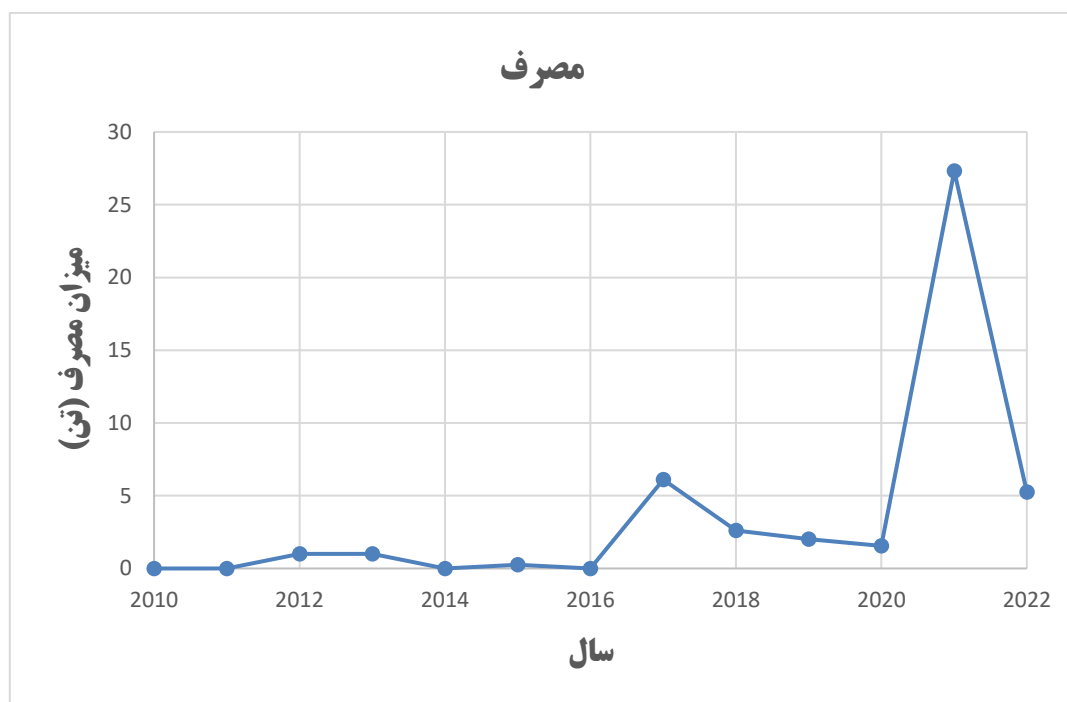
به طور کلی، کشور پاکستان تولید کننده فندق نیست و نیاز خود را از طریق واردات تامین می کنند. عدم تولید داخلی فندق در این کشور، وابستگی آنها به واردات و نوسانات قیمت جهانی فندق را به دنبال داشته است. در شکل (۱-۲۲) میزان تولید ناچیز این کشور آورده شده است.

شکل ۱-۲۲- روند میزان تولید فندق در کشور پاکستان بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

۲. مصرف

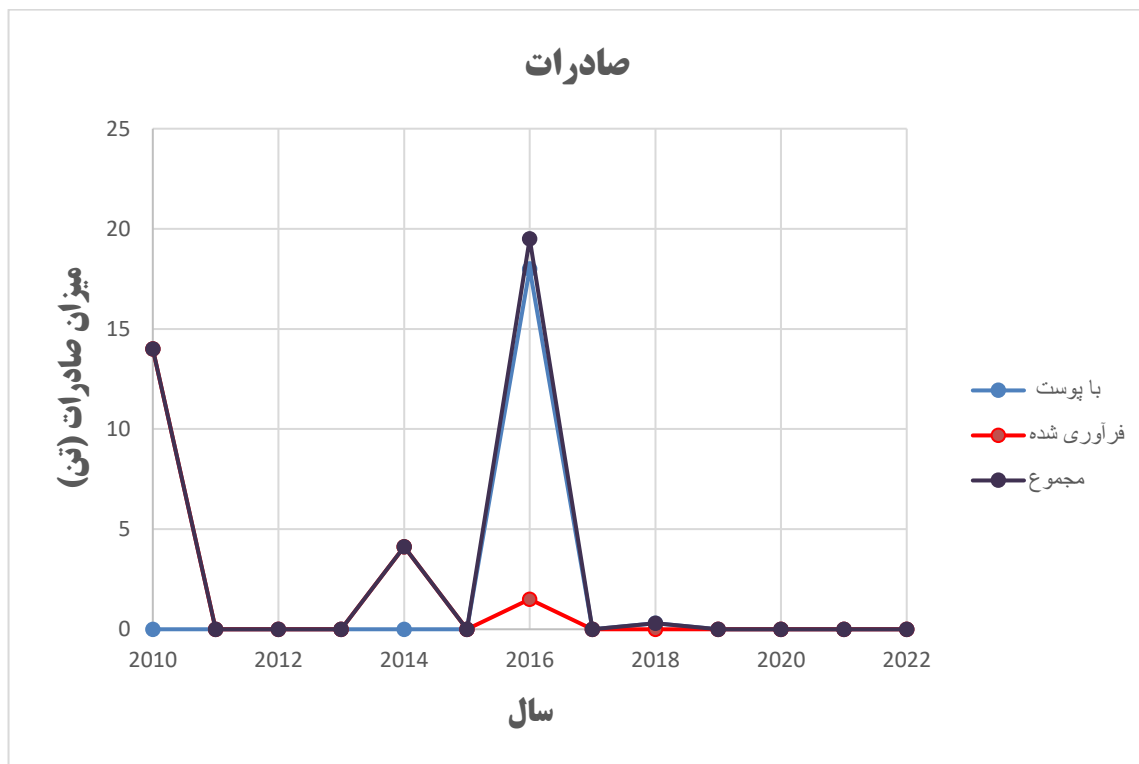
سرانه مصرف فندق در کشور پاکستان بسیار ناچیز است. هر چند به دلیل هم مرز بودن با ایران، این امکان وجود دارد از طریق کانال های توزیع قاچاق و غیر رسمی میزان واردات این کشور بسیار بالاتر باشد.

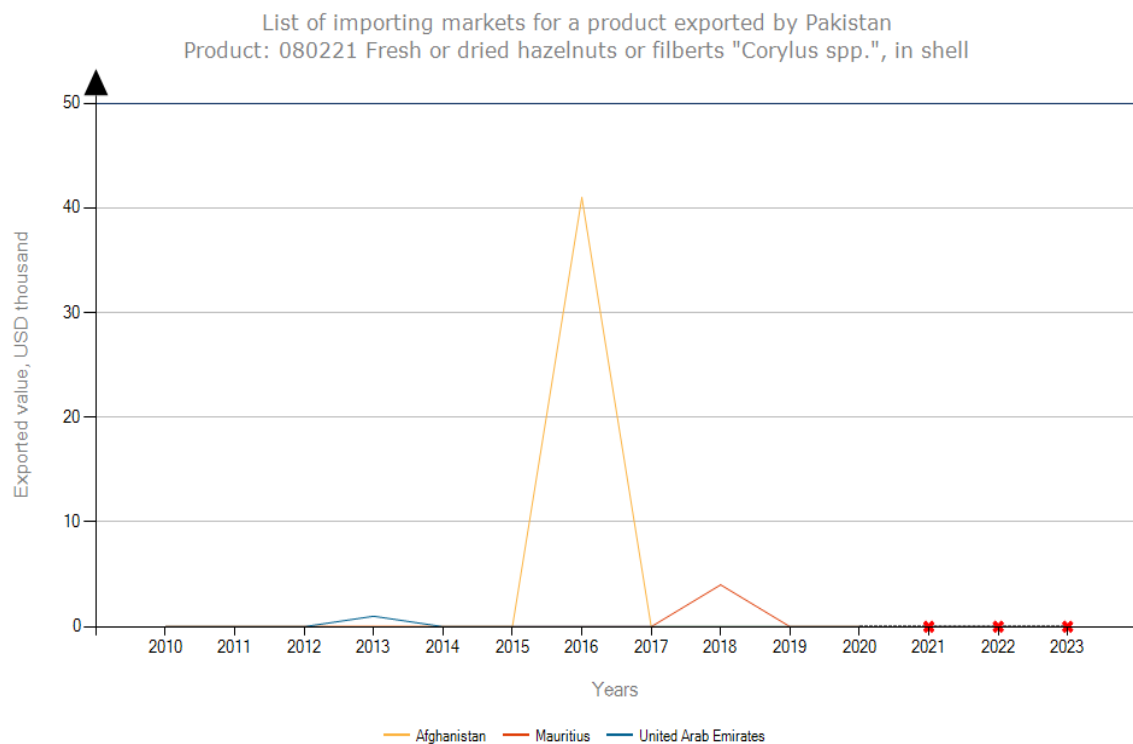
شکل ۱-۲۳- روند میزان مصرف فندق در کشور پاکستان بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

۳. صادرات

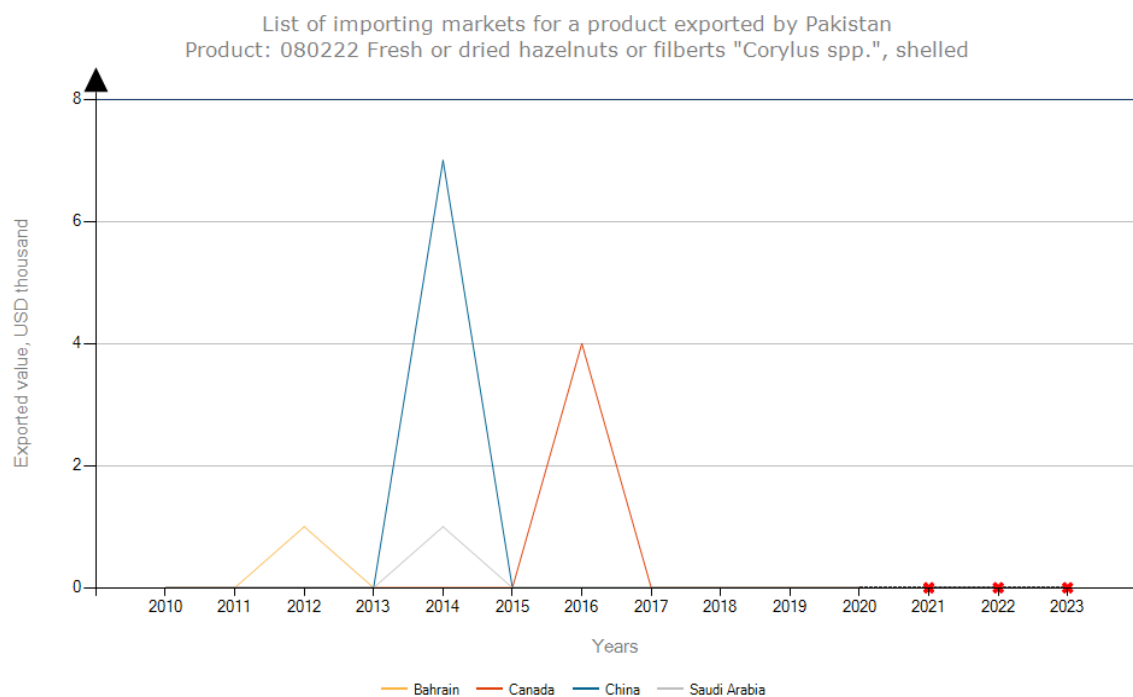
در شکل های زیر میزان صادرات پوست کنده، با پوست و مجموع این کشور آورده شده است که میزان صادرات بسیار ناچیز می باشد.

شکل ۱- ۲۴- روند میزان صادرات فندق در کشور پاکستان بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

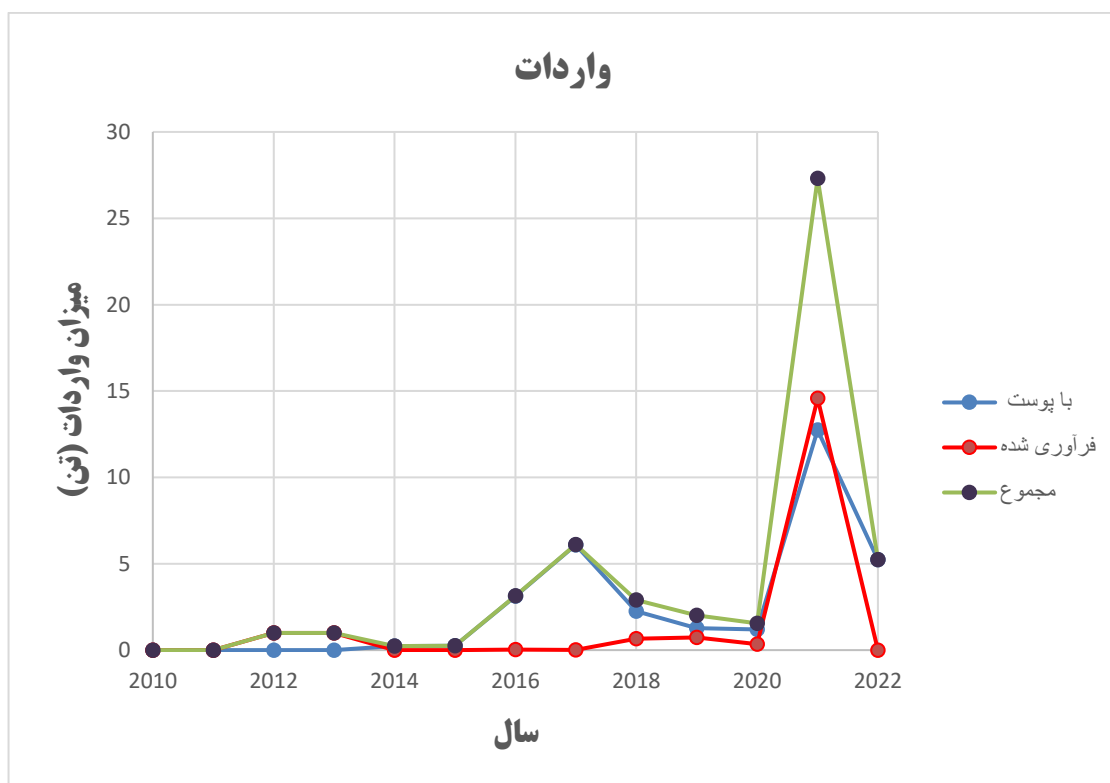
شکل ۱- ۲۵- روند صادرات فندق با پوست پاکستان به تفکیک کشور (منبع: سایت Trademap)

شکل ۱- ۲۶- روند صادرات فندق فرآوری شده پاکستان به تفکیک کشور (منبع: سایت Trademap)

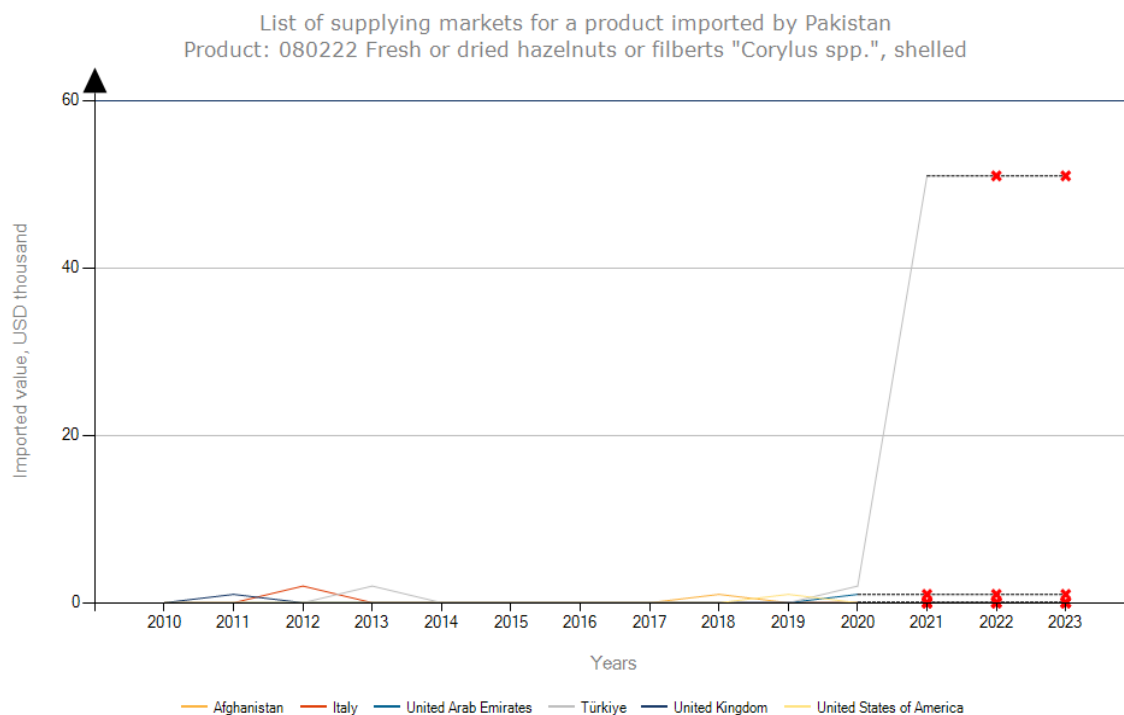
۴. واردات

در شکل های زیر میزان واردات پوست کنده، با پوست و مجموع این کشور آورده شده است که میزان واردات بسیار ناچیز می باشد.

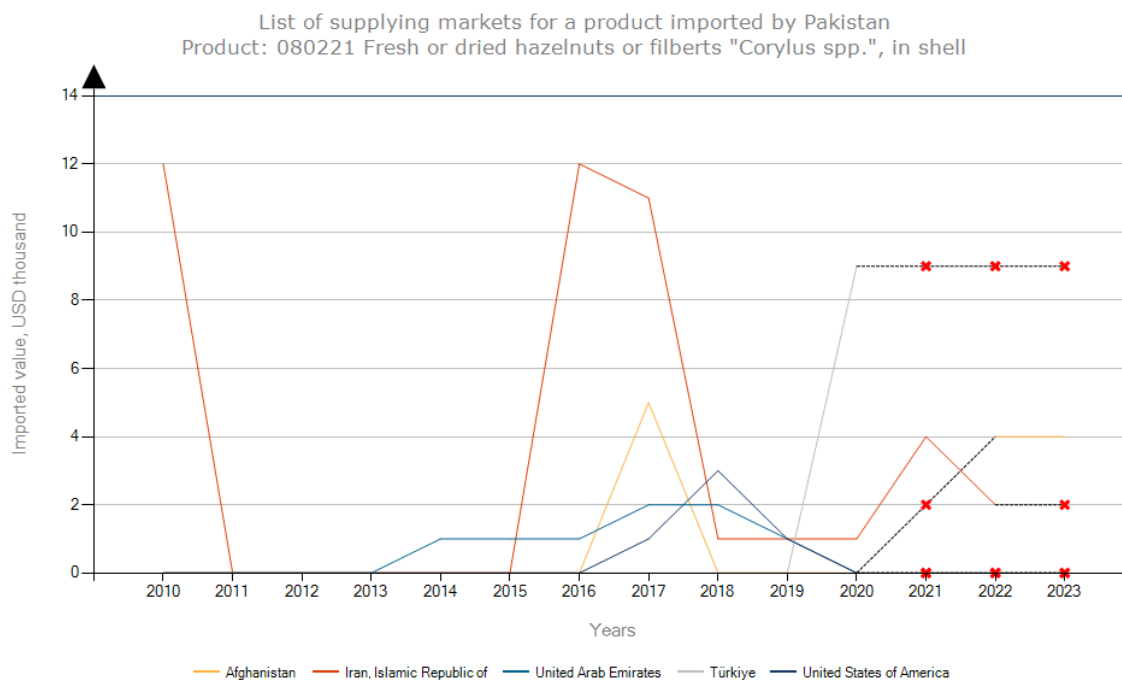

شکل ۱- ۲۷- روند میزان واردات فندق در کشور پاکستان بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

در شکل های زیر مشخص است که بیشترین ارزش واردات فندق فراوری شده از ترکیه و بالاترین ارزش واردات فندق با پوست از ایران می باشد.

شکل ۱-۲۸- روند واردات فندق فرآوری شده پاکستان به تفکیک کشور (منبع: سایت Trademap)

شکل ۱-۲۹- روند واردات فندق با پوست پاکستان به تفکیک کشور (منبع: سایت Trademap)

۵. ارزش بازار

براساس اطلاعات استخراج شده از وبسایت ترید مپ ارزش بازار فندق در کشور پاکستان ناچیز و در سال ۲۰۲۳ حدود ۵۹ هزار دلار تخمین زده می شود که این امر نشان دهنده عدم اهمیت اقتصادی این محصول در این کشور است.

فصل دوم

تحليل بازار فندق کشور پاکستان

۲-۱- مقدمه‌ای بر بازار فندق در پاکستان

بازار فندق در پاکستان در سال‌های اخیر به یکی از بخش‌های جذاب کشاورزی این کشور تبدیل شده است. فندق، که پیش‌تر به‌عنوان یک محصول حاشیه‌ای شناخته می‌شد، اکنون توجه کشاورزان، سرمایه‌گذاران و دولتمردان را به خود جلب کرده است. این محصول نه تنها از نظر غذایی، بلکه از دیدگاه اقتصادی نیز اهمیت زیادی دارد. فندق به‌عنوان یکی از مغزهای خوراکی با خواص غذایی و دارویی منحصر به فرد، هم در بازارهای داخلی و هم خارجی تقاضای زیادی پیدا کرده است. در این بخش، به بررسی اجمالی بازار فندق در پاکستان خواهیم پرداخت. ابتدا به معرفی اهمیت فندق از نظر اقتصادی و کشاورزی می‌پردازیم و سپس به تحلیل وضعیت کنونی این بازار و عواملی که موجب رشد و توسعه آن شده‌اند، خواهیم پرداخت. علاوه بر این، روند تغییرات در تولید و مصرف فندق در پاکستان بررسی خواهد شد و به تحولات و چشم‌انداز آینده این بازار توجه ویژه‌ای خواهیم داشت.

اهمیت فندق از نظر اقتصادی

فندق به دلیل خواص فراوانی که دارد، از گذشته‌های دور در بسیاری از کشورهای جهان به‌ویژه در بخش‌های آسیای میانه و جنوب‌شرق آسیا به‌عنوان یک محصول ارزشمند شناخته شده است. در پاکستان، فندق نه تنها به‌عنوان یک محصول کشاورزی در نظر گرفته می‌شود، بلکه به‌عنوان یک عامل اقتصادی و اشتغال‌زا نیز مورد توجه قرار گرفته است. بسیاری از کشاورزان پاکستانی به کشت فندق به‌عنوان یک راهکار برای افزایش درآمد خود نگاه می‌کنند. این محصول در مقایسه با سایر محصولات کشاورزی مانند گندم یا برنج، نیاز به شرایط خاص‌تری دارد و در مناطقی با شرایط جغرافیایی و اقلیمی مناسب به‌خوبی رشد می‌کند.

افزایش تقاضا برای فندق در بازارهای داخلی و خارجی و رشد سریع صادرات این محصول به کشورهای مختلف، باعث شده است که صنعت فندق به یک بخش استراتژیک در کشاورزی پاکستان تبدیل شود. با توجه به ویژگی‌های منحصر به فرد فندق و نقش آن در اقتصاد، تولید و فرآوری آن در پاکستان به‌طور روزافزون در حال توسعه است.

وضعیت کنونی بازار فندق در پاکستان

بازار فندق در پاکستان در حال حاضر در مراحل اولیه توسعه قرار دارد، اما به‌سرعت در حال رشد است. بیشتر تولیدات فندق در مناطق کوهستانی و سردسیر پاکستان مانند مناطق شمالی بلوچستان و خیبرپختونخوا یافت می‌شود. این مناطق با داشتن شرایط اقلیمی مطلوب برای کشت فندق، توانسته‌اند تولیداتی با کیفیت بالا را ارائه دهند. اگرچه فندق به‌عنوان یک محصول نسبتاً جدید در پاکستان شناخته می‌شود، اما شواهد نشان می‌دهند که این محصول به سرعت در حال جلب توجه سرمایه‌گذاران و کشاورزان است. تقاضای داخلی برای فندق افزایش یافته و این محصول در تولیدات مختلف مانند شکلات، کیک و آجیل مصرف می‌شود. علاوه بر این، صادرات فندق به کشورهای دیگر نیز افزایش یافته و پاکستان به‌عنوان یکی از تولیدکنندگان این محصول در بازار جهانی شناخته شده است.

عوامل مؤثر در رشد بازار فندق در پاکستان

رشد بازار فندق در پاکستان ناشی از مجموعه‌ای از عوامل داخلی و خارجی است. این عوامل شامل موارد زیر می‌باشند:

۱. **شرایط اقلیمی و جغرافیایی مناسب:** مناطقی از پاکستان که دارای شرایط آب‌وهوایی سردسیر هستند، برای کشت فندق مناسب‌اند. دماهای معتدل و زمستان‌های سرد به فندق این امکان را می‌دهند که به‌طور بهینه رشد کند.
۲. **افزایش تقاضا در بازارهای داخلی و جهانی:** فندق به‌عنوان یک محصول سالم و با ارزش غذایی بالا، در سال‌های اخیر مورد توجه مصرف‌کنندگان داخلی و خارجی قرار گرفته است. این افزایش تقاضا، به رشد صادرات فندق از پاکستان کمک کرده است.
۳. **توسعه تکنولوژی‌های کشاورزی:** استفاده از روش‌های نوین در کشت فندق و بهبود روش‌های آبیاری و برداشت، منجر به افزایش تولید این محصول شده است. همچنین آموزش کشاورزان در مورد بهترین شیوه‌های کشت و مراقبت از درختان فندق، موجب بهبود کیفیت و کمیت تولید شده است.
۴. **پشتیبانی دولتی و سیاست‌های حمایتی:** دولت پاکستان برای حمایت از صنعت کشاورزی و به‌ویژه صنعت فندق، سیاست‌های حمایتی مختلفی را ارائه کرده است. این حمایت‌ها شامل تسهیلات مالی، آموزش کشاورزان و توسعه زیرساخت‌ها می‌شود.

چالش‌ها و موانع موجود در بازار فندق پاکستان

- اگرچه بازار فندق در پاکستان در حال رشد است، اما هنوز با چالش‌هایی روبرو است که می‌تواند روند رشد آن را تحت تأثیر قرار دهد. از جمله این چالش‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
- **کمبود منابع آبی:** در برخی مناطق پاکستان، منابع آبی محدود است و این موضوع می‌تواند به تولید فندق آسیب بزند. کشاورزان نیازمند آبیاری مناسب برای کشت فندق هستند که در صورت نبود منابع آبی کافی، تولید کاهش خواهد یافت.
 - **کمبود دانش و تجربه در کشاورزی فندق:** فندق یک محصول خاص است که نیازمند دانش و تجربه زیادی در کشت و نگهداری دارد. کشاورزان پاکستانی ممکن است هنوز به اندازه کافی با این محصول آشنایی نداشته باشند و این می‌تواند منجر به کاهش کیفیت محصول شود.
 - **رقابت با سایر تولیدکنندگان جهانی:** پاکستان باید با کشورهای دیگری که در تولید فندق فعال هستند، رقابت کند. این کشورها ممکن است از نظر کیفیت و قیمت محصول، مزیت‌های بیشتری داشته باشند.

۲-۲- تاریخچه و روند رشد صنعت فندق در پاکستان

بازار فندق در پاکستان به‌عنوان یک صنعت نوظهور، هنوز در مراحل ابتدایی رشد قرار دارد. این محصول به‌ویژه در دهه‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته و هم‌اکنون در برخی مناطق پاکستان به‌عنوان یک محصول کشاورزی قابل توجه مطرح است. رشد صنعت فندق در پاکستان در واقع بازتابی از تغییرات گسترده‌ای است که در بخش کشاورزی و تولیدات باغی این کشور رخ داده است. در این بخش، به تاریخچه صنعت فندق در پاکستان، روند رشد آن، و عواملی که موجب گسترش این صنعت شده‌اند، پرداخته خواهد شد.

تاریخچه صنعت فندق در پاکستان

صنعت فندق در پاکستان نسبت به بسیاری از دیگر محصولات کشاورزی، تاریخچه طولانی ندارد. کشت فندق در این کشور به طور عمده از دهه ۱۹۸۰ آغاز شد. تا پیش از آن، فندق تنها به عنوان یک محصول وارداتی از کشورهای همسایه مانند ایران، ترکیه و آذربایجان شناخته می شد. در اواخر دهه ۱۹۸۰، کشاورزان پاکستانی شروع به کشت فندق در مناطق کوهستانی و سردسیر کشور کردند، زیرا این مناطق دارای شرایط اقلیمی مناسب برای رشد این محصول بودند. در ابتدا، کشت فندق به طور پراکنده و محدود در برخی نواحی خیبرپختونخوا، گلگت-بلتستان و برخی مناطق شمالی بلوچستان آغاز شد. این مناطق که دارای زمستان های سرد و تابستان های معتدل هستند، شرایط ایده آلی برای رشد فندق فراهم می کنند. در این دوره، عمدتاً کشاورزان با استفاده از روش های سنتی به کشت فندق می پرداختند و آگاهی چندانی از مزایای اقتصادی این محصول نداشتند.

رشد صنعت فندق در پاکستان

رشد صنعت فندق در پاکستان به طور چشمگیری از دهه ۲۰۰۰ میلادی آغاز شد. این رشد عمدتاً به دلیل افزایش آگاهی کشاورزان از سودآوری فندق و تغییر در سیاست های کشاورزی دولت بود. در این دوران، با افزایش تقاضا برای فندق در بازارهای داخلی و جهانی، تولید این محصول در پاکستان به سرعت افزایش یافت. یکی از عوامل مهم در رشد صنعت فندق، توسعه تکنولوژی های نوین در کشاورزی و فراآوری این محصول بود. دولت پاکستان با ارائه تسهیلات مالی و آموزش های لازم به کشاورزان، به آنها کمک کرد تا از روش های به روز در کشت و برداشت فندق بهره مند شوند. همچنین، در این دوره، کیفیت فندق پاکستانی به طور چشمگیری بهبود یافت و این محصول توانست جایگاه خود را در بازارهای جهانی تثبیت کند. آمار نشان می دهند که تولید فندق در پاکستان در سال های اخیر افزایش یافته است. بر اساس گزارش های وزارت کشاورزی پاکستان، تولید فندق از حدود ۵ هزار تن در سال ۲۰۰۵ به بیش از ۲۰ هزار تن در سال ۲۰۲۰ رسیده است. این افزایش تولید نه تنها نیاز داخلی را پوشش می دهد، بلکه به صادرات فندق به کشورهای مختلف نیز کمک کرده است.

مناطق تولید فندق در پاکستان

پاکستان دارای مناطقی است که به طور ویژه برای کشت فندق مناسب هستند. مناطق شمالی این کشور، به ویژه خیبرپختونخوا، گلگت-بلتستان و بلوچستان، از جمله مناطقی هستند که شرایط اقلیمی آنها برای کشت فندق مناسب است. دماهای معتدل، زمستان های سرد و تابستان های خنک باعث می شوند که درختان فندق بتوانند رشد کنند و محصولاتی با کیفیت بالا تولید کنند.

- **خیبرپختونخوا:** این استان یکی از مهم ترین مناطق تولید فندق در پاکستان است. در این منطقه، به ویژه در شهرستان های دیر و سوات، کشاورزان به طور گسترده ای به کشت فندق پرداخته اند. این منطقه به دلیل شرایط اقلیمی و زمین های مناسب، توانسته است تولیدات فندق را در سال های اخیر افزایش دهد.
- **گلگت-بلتستان:** این منطقه کوهستانی نیز یکی دیگر از مناطق مهم تولید فندق در پاکستان است. شرایط اقلیمی این منطقه که شامل زمستان های سرد و تابستان های خنک است، برای کشت فندق بسیار مناسب است. در این منطقه، کشاورزان با استفاده از روش های جدید کشت، موفق به افزایش تولید فندق شده اند.

- **بلوچستان:** در این استان نیز مناطقی وجود دارند که شرایط آب و هوایی مناسبی برای کشت فندق دارند. کشاورزان این منطقه نیز به تدریج به کشت این محصول پرداخته‌اند و تلاش می‌کنند تا تولید خود را افزایش دهند.

عوامل مؤثر در رشد صنعت فندق در پاکستان

رشد صنعت فندق در پاکستان تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار دارد. برخی از این عوامل به شرح زیر هستند:

۱. **افزایش تقاضا در بازارهای داخلی و جهانی:** با افزایش آگاهی مصرف‌کنندگان از خواص غذایی و دارویی فندق، تقاضا برای این محصول در داخل پاکستان و همچنین در بازارهای جهانی افزایش یافته است. صادرات فندق از پاکستان به کشورهای مختلف، از جمله کشورهای عربی، اروپا و آسیای میانه، در حال گسترش است.
۲. **پشتیبانی دولت:** دولت پاکستان از تولید فندق به عنوان یکی از محصولات کشاورزی با پتانسیل صادراتی حمایت کرده است. در سال‌های اخیر، دولت تسهیلات مالی و برنامه‌های آموزشی برای کشاورزان فراهم کرده است تا آنها بتوانند از روش‌های نوین در کشت فندق استفاده کنند.
۳. **استفاده از تکنولوژی‌های نوین:** در سال‌های اخیر، کشاورزان پاکستانی به استفاده از تکنولوژی‌های نوین در کشت فندق روی آورده‌اند. این تکنولوژی‌ها شامل روش‌های پیشرفته آبیاری، استفاده از بذرها مقاوم به بیماری‌ها و آفات، و به کارگیری دستگاه‌های مدرن برای برداشت و فرآوری فندق می‌شود.
۴. **ایجاد بازارهای جدید:** با توجه به خواص فندق و استفاده‌های گسترده‌ای که از آن در صنایع مختلف می‌شود، بازارهای جدیدی برای این محصول ایجاد شده است. از جمله این بازارها می‌توان به صنایع شکلات‌سازی، آجیل، داروسازی و محصولات آرایشی اشاره کرد.

آمار و ارقام

در سال‌های اخیر، تولید فندق در پاکستان روند رو به رشدی داشته است. بر اساس گزارش‌های وزارت کشاورزی، میزان تولید فندق در پاکستان از حدود ۵ هزار تن در سال ۲۰۰۵ به بیش از ۲۰ هزار تن در سال ۲۰۲۰ رسیده است. این رشد چشمگیر نشان‌دهنده افزایش تقاضا و علاقه‌مندی به کشت این محصول در پاکستان است.

همچنین، صادرات فندق از پاکستان به کشورهای مختلف در حال افزایش است. در سال ۲۰۲۰، صادرات فندق به ارزش تقریبی ۱۵ میلیون دلار گزارش شده است. این صادرات عمدتاً به کشورهای همسایه مانند ایران و افغانستان، کشورهای عربی و همچنین اروپا و آسیا ارسال می‌شود.

صنعت فندق در پاکستان در حال رشد و توسعه است و این روند به‌ویژه در دهه‌های اخیر تسریع شده است. از یک سو، تقاضای داخلی و جهانی برای فندق در حال افزایش است و از سوی دیگر، کشاورزان و تولیدکنندگان با استفاده از روش‌های نوین کشت و فرآوری، توانسته‌اند تولیدات خود را به‌طور قابل توجهی افزایش دهند. با توجه به پتانسیل بالای پاکستان برای تولید فندق و شرایط مناسب جغرافیایی و اقلیمی، این صنعت در آینده می‌تواند به یکی از بخش‌های استراتژیک کشاورزی این کشور تبدیل شود.

۲-۳- تحلیل تقاضای فندق در بازار پاکستان

صنعت فندق در پاکستان، به‌ویژه در سال‌های اخیر، شاهد رشد قابل‌توجهی در تقاضا بوده است. این تقاضا نه‌تنها در بازار داخلی بلکه در بازارهای جهانی نیز افزایش یافته است. در این بخش، به تحلیل عوامل مختلفی خواهیم پرداخت که بر تقاضای فندق در بازار پاکستان تأثیر می‌گذارند. همچنین وضعیت فعلی بازار و روندهای مصرف فندق در این کشور را بررسی خواهیم کرد. در نهایت، پیش‌بینی‌هایی در خصوص تقاضای فندق در آینده نزدیک و درازمدت ارائه خواهیم داد.

عوامل مؤثر بر تقاضای فندق در بازار پاکستان

تقاضای فندق در بازار پاکستان تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارد که برخی از مهم‌ترین آنها عبارتند از:

۱. تغییرات در شیوه‌های زندگی و مصرف مردم

با افزایش سطح آگاهی مردم در مورد تغذیه سالم، مصرف مواد غذایی با ارزش غذایی بالا و مغذی بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. فندق به‌عنوان یکی از مغزهای خوراکی با خواص متعدد از جمله کاهش خطر بیماری‌های قلبی، تقویت سیستم ایمنی بدن و غنی بودن از ویتامین‌ها و مواد معدنی، به یکی از محصولات پرفرمدار در بازار پاکستان تبدیل شده است. مصرف فندق در بین خانواده‌های پاکستانی، به‌ویژه در شهرهای بزرگ مانند کراچی، اسلام‌آباد و لاهور، رو به افزایش است. علاوه بر این، افزایش توجه به رژیم‌های غذایی سالم و افزایش مصرف مغزها و آجیل‌ها در کنار شیرینی‌ها و محصولات فرآوری‌شده، باعث شده تا فندق به‌عنوان یکی از گزینه‌های اصلی در سبد غذایی خانوارها و صنایع مختلف قرار گیرد.

۲. استفاده در صنایع غذایی و دارویی

فندق در صنایع مختلف غذایی مانند شکلات‌سازی، کیک‌سازی، بستنی و محصولات شیرینی‌پزی استفاده می‌شود. این محصول به‌ویژه در صنایع شکلات‌سازی به‌عنوان یکی از اجزای اصلی محصولات شکلاتی و شیرینی‌ها به کار می‌رود. بنابراین، رشد و توسعه صنایع غذایی و شیرینی‌سازی در پاکستان، تقاضا برای فندق را افزایش داده است. علاوه بر صنایع غذایی، فندق در صنعت داروسازی و تولید مکمل‌های غذایی نیز استفاده می‌شود. این مغز به‌عنوان یک منبع غنی از آنتی‌اکسیدان‌ها و اسیدهای چرب مفید، در ساخت مکمل‌ها و محصولات سلامت‌محور نیز کاربرد دارد.

۳. افزایش صادرات و تقاضا در بازارهای خارجی

یکی دیگر از عواملی که تقاضا برای فندق در پاکستان را افزایش داده، رشد صادرات این محصول است. کشورهای همسایه پاکستان، به‌ویژه ایران و افغانستان، به‌عنوان بازارهای اصلی برای فندق پاکستانی شناخته می‌شوند. علاوه بر این، کشورهای عربی و برخی از کشورهای اروپایی نیز به یکی از مقاصد صادراتی فندق پاکستان تبدیل شده‌اند. با توجه به کیفیت بالای فندق تولیدی در پاکستان و قیمت مناسب آن، این محصول به‌راحتی توانسته در بازارهای بین‌المللی رقابت کند. در سال‌های اخیر، صادرات فندق از پاکستان به کشورهای اروپایی مانند ترکیه، آلمان و فرانسه نیز در حال افزایش است. علاوه بر این، بازارهای جدیدی مانند چین و هند نیز به یکی از مقاصد بالقوه صادراتی فندق پاکستانی تبدیل شده‌اند.

۴. پشتیبانی دولتی و سیاست‌های حمایتی

یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر افزایش تقاضا برای فندق در پاکستان، پشتیبانی‌های دولت و نهادهای مختلف است. دولت پاکستان در راستای توسعه صنعت کشاورزی و به‌ویژه تولید فندق، تسهیلات مالی و مشوق‌های ویژه‌ای برای کشاورزان فراهم کرده است. این سیاست‌ها به کشاورزان کمک کرده است تا بتوانند به‌راحتی به کشت فندق پرداخته و بازارهایی برای فروش این محصول پیدا کنند.

علاوه بر این، دولت به کمک بخش خصوصی و کشاورزان، پروژه‌های تحقیقاتی برای بهبود کیفیت و افزایش تولید فندق اجرا کرده است. این امر موجب شده تا محصولات با کیفیت‌تر به بازار عرضه شود و تقاضا برای فندق در داخل و خارج از کشور افزایش یابد.

وضعیت بازار داخلی فندق در پاکستان

بازار داخلی فندق در پاکستان در حال حاضر یک بازار در حال رشد است. مصرف‌کنندگان پاکستانی به‌ویژه در مناطق شهری، علاقه زیادی به خرید فندق دارند. این محصول به‌عنوان یک خوراکی مقوی و انرژی‌زا در میانه روزهای کاری، در خانواده‌های شهری مصرف زیادی دارد.

مصرف فندق در پاکستان به‌ویژه در جشن‌ها و مناسبت‌های خاص مانند عید فطر، عید قربانی و جشن‌های ازدواج، به اوج خود می‌رسد. در این دوران‌ها، فندق در سبد غذایی خانوارها و مهمانی‌ها به‌طور گسترده‌ای استفاده می‌شود. همچنین، فندق به‌عنوان یک محصول مناسب برای هدیه دادن و بسته‌بندی‌های ویژه در بازار در دسترس است.

وضعیت بازار جهانی و تقاضای فندق پاکستانی

پاکستان در حال حاضر به‌عنوان یکی از تولیدکنندگان فندق در سطح جهانی شناخته شده است. اگرچه این کشور هنوز در مقایسه با تولیدکنندگان بزرگ جهانی مانند ترکیه، ایران و ایتالیا در رتبه پایین‌تری قرار دارد، اما توانسته است سهم قابل‌توجهی از بازار جهانی را به خود اختصاص دهد.

طبق گزارش‌ها، صادرات فندق پاکستان در سال‌های اخیر افزایش یافته است. در سال ۲۰۲۰، ارزش صادرات فندق پاکستانی به کشورهای مختلف به بیش از ۱۵ میلیون دلار رسید. این رقم در سال‌های آینده به دلیل رشد تقاضا در بازارهای جهانی و بهبود کیفیت تولیدات، احتمالاً افزایش خواهد یافت.

از مهم‌ترین کشورهای مقصد صادراتی فندق پاکستانی می‌توان به ایران، افغانستان، عربستان سعودی، کشورهای امارات، و همچنین کشورهای اروپایی اشاره کرد. با توجه به کیفیت بالای فندق پاکستانی و قیمت مناسب آن، این محصول می‌تواند در بازارهای جهانی رقابت کند.

پیش‌بینی تقاضا برای فندق در آینده

با توجه به روندهای کنونی مصرف فندق و توسعه صنایع مرتبط، پیش‌بینی می‌شود که تقاضا برای فندق در پاکستان در سال‌های آینده همچنان رو به افزایش باشد. عواملی چون افزایش آگاهی مردم از تغذیه سالم، رشد صنعت شکلات‌سازی و شیرینی‌پزی، و گسترش بازارهای صادراتی، همه و همه به رشد تقاضا کمک خواهند کرد.

در سطح داخلی، با توجه به رشد جمعیت و افزایش درآمد خانوارها، مصرف فندق در خانواده‌های شهری و روستایی بیشتر خواهد شد. همچنین، رشد استفاده از مغزها و آجیل‌ها در رژیم‌های غذایی و توسعه صنایع فرآوری آجیل، باعث خواهد شد که تقاضا برای فندق افزایش یابد.

در سطح جهانی نیز، با توجه به کیفیت بالا و قیمت مناسب فندق پاکستانی، صادرات این محصول به کشورهای مختلف، به‌ویژه در بازارهای آسیای میانه، خاورمیانه و اروپا، رشد خواهد داشت.

تحلیل تقاضای فندق در بازار پاکستان نشان می‌دهد که این محصول در حال حاضر و در آینده‌ای نزدیک در حال رشد است. عواملی مانند تغییرات در شیوه‌های مصرف، توسعه صنایع غذایی و دارویی، افزایش صادرات و پشتیبانی‌های دولتی، همگی در افزایش تقاضا برای فندق مؤثر بوده‌اند. با توجه به این روندها، صنعت فندق در پاکستان دارای پتانسیل بالایی برای رشد و توسعه بیشتر است و می‌تواند در آینده به یکی از ارکان مهم اقتصاد کشاورزی این کشور تبدیل شود.

۲-۴- عوامل تأثیرگذار بر تولید فندق در پاکستان

صنعت فندق در پاکستان با پتانسیل بالای تولید روبه‌رو است، اما این تولید تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار دارد که می‌توانند هم به صورت مثبت و هم منفی بر روند رشد آن اثر بگذارند. در این بخش، به تحلیل دقیق این عوامل خواهیم پرداخت و در نهایت به بررسی چالش‌ها و راهکارهای موجود برای افزایش تولید فندق در پاکستان خواهیم پرداخت.

۱. شرایط اقلیمی و جغرافیایی

یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر تولید فندق، شرایط اقلیمی و جغرافیایی است. فندق به طور طبیعی در مناطقی که دارای تابستان‌های معتدل و زمستان‌های سرد هستند، بهترین رشد را دارد. این ویژگی به این معناست که مناطق کوهستانی و سردسیر پاکستان، مانند **خیبرپختونخوا، گلگت-بلتستان** و برخی نواحی **بلوچستان**، شرایط بسیار مناسبی برای کشت فندق دارند.

در این مناطق، دما در فصل زمستان به طور معمول زیر صفر درجه سانتی‌گراد می‌رسد و تابستان‌ها نسبتاً معتدل هستند که این شرایط برای درختان فندق بسیار مطلوب است. به‌ویژه مناطقی که ارتفاع بالاتری از سطح دریا دارند، شرایط بهتری برای کشت فندق دارند.

- **خیبرپختونخوا:** این استان با داشتن مناطق کوهستانی مانند سوات و دیر، شرایط آب‌وهوایی مناسبی برای کشت فندق فراهم کرده است. در این منطقه، کشاورزان توانسته‌اند با استفاده از روش‌های نوین کشاورزی، میزان تولید فندق را افزایش دهند.
- **گلگت-بلتستان:** این منطقه نیز به دلیل ارتفاع زیاد از سطح دریا و زمستان‌های طولانی و سرد، یکی از مناطق موفق در تولید فندق به شمار می‌رود. کشاورزان این منطقه توانسته‌اند با رعایت اصول صحیح کشت، تولیدات خود را افزایش دهند.
- **بلوچستان:** برخی از مناطق بلوچستان مانند چمن و لورالای نیز به طور تدریجی به تولید فندق پرداخته‌اند و شرایط اقلیمی این مناطق مناسب برای کشت این محصول است.

۲. منابع آب و مدیریت آبیاری

کشور پاکستان با بحران کمبود آب مواجه است، که این مسئله می‌تواند تأثیر قابل‌توجهی بر تولید محصولات کشاورزی، از جمله فندق، داشته باشد. فندق به آب کافی برای رشد نیاز دارد، به‌ویژه در فصل‌های رشد، زمانی که درختان برای تولید میوه نیاز به رطوبت دارند. بنابراین، وجود منابع آبی کافی و مدیریت صحیح آبیاری نقش حیاتی در افزایش تولید فندق ایفا می‌کند. در بسیاری از مناطق تولید فندق در پاکستان، کشاورزان از سیستم‌های سنتی آبیاری مانند کانال‌های خاکی و چاه‌های دستی استفاده می‌کنند. این سیستم‌ها کارآمد نیستند و اغلب منجر به هدررفت آب می‌شوند. به همین دلیل، نیاز است تا کشاورزان

از سیستم‌های آبیاری مدرن مانند **آبیاری قطره‌ای** استفاده کنند تا از مصرف بی‌رویه آب جلوگیری کرده و بهره‌وری تولید را افزایش دهند.

۳. کیفیت بذر و روش‌های کشت

کیفیت بذر و استفاده از روش‌های کشت مدرن، از عوامل کلیدی در تولید فندق با کیفیت و بالا هستند. در حالی که کشاورزان در برخی مناطق پاکستان از بذرهای مقاوم به بیماری‌ها و شرایط محیطی نامساعد استفاده می‌کنند، در بسیاری از مناطق هنوز از بذرهای قدیمی و کم‌کیفیت برای کشت استفاده می‌شود. استفاده از بذرهای اصلاح‌شده و مقاوم می‌تواند به‌طور چشمگیری بازده تولید را افزایش دهد.

- **اصلاح نژاد**: یکی از روش‌های مؤثر در افزایش تولید فندق، استفاده از ارقام مقاوم به آفات و بیماری‌ها است. تحقیقاتی که توسط دانشگاه‌ها و مؤسسات کشاورزی در پاکستان انجام شده‌اند، به‌طور مرتب در حال توسعه و معرفی ارقام جدیدی از فندق هستند که می‌توانند به کشاورزان در مناطق مختلف کمک کنند.
- **روش‌های کشت نوین**: استفاده از تکنیک‌های نوین کشت مانند **کشت هیدروپونیک** (کشت بدون خاک) و **کشت گلخانه‌ای**، می‌تواند در مناطقی که خاک نامناسب دارند، به کشاورزان کمک کند تا فندق را با کیفیت بهتر و در بازه زمانی کوتاه‌تری تولید کنند.

۴. مسائل اقتصادی و مالی

وضعیت اقتصادی و مالی کشور پاکستان می‌تواند تأثیرات زیادی بر تولید فندق بگذارد. بسیاری از کشاورزان پاکستانی در مناطق دورافتاده به منابع مالی محدود دسترسی دارند و نمی‌توانند تجهیزات مدرن کشاورزی و روش‌های نوین را خریداری کنند. این مسئله باعث می‌شود که کشاورزان نتوانند به‌طور مؤثر از امکانات موجود استفاده کنند و بازده کشت فندق بهینه نباشد.

دولت پاکستان در برخی مناطق برای کشاورزان تسهیلات مالی فراهم کرده است، اما این تسهیلات برای همه مناطق و کشاورزان به‌طور یکسان در دسترس نیست. برای افزایش تولید فندق، لازم است که دولت و مؤسسات مالی تسهیلات بیشتری به کشاورزان ارائه دهند تا آنها بتوانند به تجهیزات مدرن دسترسی پیدا کنند و از تکنیک‌های نوین کشاورزی استفاده کنند.

۵. تغییرات اقلیمی و تهدیدات محیطی

تغییرات اقلیمی و افزایش دما، تهدیدات جدی برای کشاورزی در پاکستان ایجاد کرده است. با توجه به اینکه فندق یک محصول حساس به تغییرات دما و شرایط محیطی است، تغییرات اقلیمی می‌تواند تأثیر منفی بر تولید آن بگذارد. افزایش دما، کاهش بارندگی‌ها و همچنین افزایش نوسانات آب‌وهوایی می‌تواند باعث کاهش تولید فندق در برخی مناطق شود. به‌ویژه در مناطقی که زمستان‌های سرد و تابستان‌های معتدل برای کشت فندق مناسب است، تغییرات اقلیمی می‌تواند به معنای کاهش طول دوره رشد و کیفیت محصول باشد.

۶. آفات و بیماری‌ها

آفات و بیماری‌ها یکی دیگر از چالش‌های عمده‌ای هستند که می‌توانند بر تولید فندق تأثیر بگذارند. درختان فندق مستعد ابتلا به بیماری‌ها و آفات مختلفی مانند **سوسک‌ها**، **شته‌ها** و **میکروب‌های قارچی** هستند که می‌توانند به محصول آسیب رسانده و تولید را کاهش دهند. مدیریت صحیح آفات و بیماری‌ها از جمله استفاده از سموم کشاورزی و روش‌های بیولوژیکی، می‌تواند به افزایش تولید فندق کمک کند.

۷. نیروی کار و آموزش کشاورزان

نیروی کار ماهر و آگاه یکی دیگر از عواملی است که بر تولید فندق تأثیر می‌گذارد. بسیاری از کشاورزان پاکستانی فاقد آموزش‌های مناسب در زمینه تکنیک‌های کشاورزی پیشرفته هستند. آموزش کشاورزان در زمینه‌های مختلف مانند استفاده از بذرهای اصلاح‌شده، روش‌های آبیاری مدرن، و مدیریت آفات می‌تواند تأثیر زیادی بر افزایش تولید فندق داشته باشد. تولید فندق در پاکستان تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارد که می‌توانند هم به صورت مثبت و هم منفی بر روند این صنعت تأثیر بگذارند. عوامل اقلیمی، منابع آب، کیفیت بذر، مسائل اقتصادی و تغییرات اقلیمی، از مهم‌ترین عواملی هستند که بر تولید این محصول اثر می‌گذارند. با توجه به پتانسیل بالای این کشور در تولید فندق، توجه به این عوامل و حل چالش‌ها می‌تواند به افزایش تولید و بهبود کیفیت فندق در پاکستان کمک کند.

۲-۵- مناطق کشت فندق در پاکستان: جغرافیا و شرایط اقلیمی

صنعت فندق در پاکستان به طور عمده در مناطق کوهستانی و سردسیر کشور متمرکز است. فندق به عنوان یک محصول کشاورزی نیازمند شرایط خاصی است که در برخی از مناطق پاکستان به طور طبیعی وجود دارد. در این بخش، به بررسی مناطق مختلف کشور خواهیم پرداخت که به ویژه برای کشت فندق مناسب هستند و به تحلیل ویژگی‌های جغرافیایی و اقلیمی این مناطق می‌پردازیم.

۱. شرایط اقلیمی و جغرافیایی مناسب برای کشت فندق

فندق به طور طبیعی در مناطقی با شرایط اقلیمی معتدل و سرد رشد می‌کند. این درخت برای رشد مطلوب به دمای بین ۵ تا ۲۵ درجه سانتی‌گراد نیاز دارد و شرایط خشک و گرم به ویژه در فصل تابستان می‌تواند به کاهش کیفیت محصول منجر شود. به همین دلیل، مناطقی که در ارتفاعات بالاتر از سطح دریا قرار دارند و تابستان‌های معتدل و زمستان‌های سرد دارند، بهترین شرایط را برای کشت فندق فراهم می‌کنند.

در پاکستان، مناطقی که در شمال کشور و کوه‌های هیمالیا و هندوکش قرار دارند، از شرایط جغرافیایی و اقلیمی مناسبی برای کشت فندق برخوردار هستند. این مناطق به دلیل ارتفاع زیاد از سطح دریا و دماهای سرد در زمستان، می‌توانند محیطی مناسب برای رشد درختان فندق فراهم کنند.

۲. استان‌های اصلی تولید فندق در پاکستان

در این بخش به بررسی استان‌هایی خواهیم پرداخت که شرایط مناسبی برای کشت فندق دارند و در حال حاضر بیشترین میزان تولید فندق در آنها انجام می‌شود.

الف) خیبرپختونخوا

استان خیبرپختونخوا، به ویژه نواحی کوهستانی آن، یکی از مهم‌ترین مناطق تولید فندق در پاکستان است. این استان دارای جغرافیای کوهستانی و ارتفاع بالایی از سطح دریا است که شرایط بسیار مناسبی برای کشت فندق فراهم می‌آورد. شهرستان‌هایی مانند سوات، دیر، ملاکنڈ و چترال، به ویژه در مناطق کوهستانی آن، به عنوان مراکز عمده کشت فندق در این استان شناخته می‌شوند.

- **سوات:** این منطقه با داشتن دماهای سرد در فصل زمستان و تابستان‌های معتدل، شرایط بسیار خوبی برای کشت فندق دارد. این منطقه به ویژه در سال‌های اخیر شاهد افزایش کشت فندق بوده است.

- **چترال:** یکی دیگر از مناطق مهم تولید فندق در خیبرپختونخوا است که به دلیل ارتفاع زیاد و شرایط سردسیر، قادر به تولید فندق با کیفیت بالا است.

(ب) گلگت-بلتستان

استان گلگت-بلتستان نیز یکی از مناطقی است که شرایط اقلیمی و جغرافیایی آن برای کشت فندق مناسب است. این استان که در شمال پاکستان قرار دارد و از مناطق کوهستانی هیمالیا و هندوکش تشکیل شده است، دارای زمستان‌های طولانی و سرد است که برای رشد فندق بسیار مناسب است. شهرستان‌هایی مانند **غذر** و **نارو** در گلگت-بلتستان به‌ویژه برای تولید فندق مناسب هستند.

این منطقه با داشتن ارتفاع بالا و شرایط آب‌وهوایی سرد، به‌طور طبیعی محیط مناسبی برای کشت درختان فندق فراهم کرده است.

(ج) بلوچستان

بلوچستان به‌ویژه در مناطقی مانند **چمن** و **لورالای**، در حال حاضر در حال توسعه کشت فندق است. با اینکه این مناطق بیشتر به‌خاطر کشت میوه‌های دیگری مانند سیب و انگور شناخته می‌شوند، اما شرایط اقلیمی مناسب در بعضی از بخش‌های کوهستانی آن، به‌ویژه در ارتفاعات بالا، امکان کشت فندق را فراهم کرده است.

در این مناطق، کشاورزان با استفاده از شیوه‌های کشاورزی نوین توانسته‌اند به‌طور موفقیت‌آمیزی فندق کشت کنند. البته لازم به ذکر است که تغییرات اقلیمی و کمبود منابع آبی در برخی مناطق بلوچستان می‌تواند تهدیداتی برای کشت فندق ایجاد کند.

۳. تأثیر تغییرات اقلیمی بر کشت فندق

تغییرات اقلیمی به‌طور کلی تأثیرات زیادی بر کشاورزی در پاکستان و به‌ویژه کشت فندق می‌گذارد. در سال‌های اخیر، شاهد نوسانات شدید در دما و بارندگی‌ها در بسیاری از مناطق پاکستان بوده‌ایم که این تغییرات می‌تواند تأثیر منفی بر کشت فندق بگذارد.

- **گرم شدن دما:** افزایش دما و کاهش بارش‌ها در تابستان‌ها می‌تواند موجب کاهش میزان باردهی درختان فندق شود. فندق برای رشد به دمای معتدل و بارندگی مناسب نیاز دارد. با گرم‌تر شدن تابستان‌ها و کاهش منابع آبی، ممکن است درختان فندق نتوانند به‌طور کامل به رشد خود ادامه دهند.

- **کاهش منابع آبی:** در مناطقی که آب به‌طور محدود در دسترس است، ممکن است کشاورزان نتوانند به‌طور مؤثر از منابع آبی برای آبیاری درختان فندق استفاده کنند. کمبود آب در مناطق خشک و نیمه‌خشک می‌تواند به کاهش میزان تولید فندق منجر شود.

۴. فرصت‌ها و چالش‌ها در مناطق کشت فندق

با توجه به شرایط اقلیمی و جغرافیایی خاص مناطق مختلف پاکستان، فرصت‌های زیادی برای کشت فندق در این کشور وجود دارد. اما علاوه بر فرصت‌ها، چالش‌هایی نیز وجود دارند که باید در نظر گرفته شوند.

فرصت‌ها:

- **وجود زمین‌های کشاورزی مناسب:** بسیاری از مناطق کوهستانی پاکستان دارای زمین‌های بکر و دست‌نخورده هستند که می‌توانند برای کشت فندق مناسب باشند.

- **پشتیبانی دولتی:** دولت پاکستان در حال حاضر از برخی مناطق برای توسعه کشاورزی و کشت محصولات خاص حمایت می‌کند و این می‌تواند به کشاورزان کمک کند تا به سمت کشت فندق روی آورند.
- **تقاضای روزافزون داخلی و صادراتی:** رشد تقاضای فندق در بازار داخلی و همچنین افزایش صادرات به کشورهای همسایه و فرامنطقه‌ای می‌تواند به کشاورزان انگیزه دهد تا تولید فندق را افزایش دهند.

چالش‌ها:

- **تغییرات اقلیمی:** همان‌طور که اشاره شد، تغییرات اقلیمی تهدیدی جدی برای تولید فندق است. این تغییرات می‌تواند به کاهش بارندگی‌ها و افزایش دما منجر شود که برای درختان فندق مناسب نیست.
 - **کمبود منابع آبی:** محدودیت منابع آبی در بسیاری از مناطق کشاورزی پاکستان، چالشی اساسی برای تولید فندق محسوب می‌شود. کشاورزان نیاز دارند به شیوه‌های بهینه‌سازی مصرف آب روی آورند تا بتوانند به‌طور پایدار فندق تولید کنند.
 - **کمبود دانش فنی و منابع مالی:** در برخی از مناطق، کشاورزان با مشکلات مالی و نداشتن دانش فنی کافی برای استفاده از روش‌های نوین کشاورزی مواجه هستند که این مسأله می‌تواند مانع از توسعه کشت فندق شود.
- در این فصل، به بررسی مناطقی پرداختیم که شرایط اقلیمی و جغرافیایی آن‌ها برای کشت فندق مناسب است. مناطق کوهستانی در شمال و غرب پاکستان به‌ویژه خیبرپختونخوا، گلگت-بلتستان و بلوچستان، بهترین شرایط را برای کشت فندق دارند. این مناطق از نظر ارتفاع از سطح دریا و شرایط آب‌وهوایی سرد و معتدل، به‌طور طبیعی برای کشت فندق مناسب هستند.
- با این حال، چالش‌هایی مانند تغییرات اقلیمی و کمبود منابع آبی وجود دارند که می‌توانند بر تولید فندق تأثیر بگذارند. بنابراین، برای افزایش تولید فندق در پاکستان، نیاز به برنامه‌ریزی‌های دقیق و استفاده از روش‌های نوین کشاورزی و مدیریت منابع آب است.

۲-۶- تکنولوژی‌های نوین در کشت و تولید فندق

صنعت کشاورزی، به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه مانند پاکستان، همواره با چالش‌های متعددی مواجه است. این چالش‌ها شامل کمبود منابع آبی، تغییرات اقلیمی، و کمبود دانش فنی در استفاده از روش‌های کشاورزی نوین هستند. در این میان، تکنولوژی‌های نوین کشاورزی می‌توانند به‌عنوان راه‌حلی مؤثر در جهت افزایش تولید، بهبود کیفیت و کاهش هزینه‌ها عمل کنند. در این بخش، به معرفی برخی از این تکنولوژی‌ها و کاربردهای آن‌ها در کشت فندق خواهیم پرداخت.

۱. استفاده از سیستم‌های آبیاری مدرن

یکی از مشکلات عمده کشاورزی در پاکستان، کمبود منابع آبی است. فندق به‌عنوان یک محصول کشاورزی که به آب کافی برای رشد نیاز دارد، تحت تأثیر کمبود آب قرار می‌گیرد. در این راستا، استفاده از سیستم‌های آبیاری مدرن می‌تواند نقش کلیدی در بهینه‌سازی مصرف آب و افزایش تولید فندق ایفا کند.

- **آبیاری قطره‌ای:** یکی از بهترین روش‌های آبیاری برای استفاده بهینه از منابع آب در کشت فندق، سیستم آبیاری قطره‌ای است. این سیستم آب را به‌طور مستقیم به ریشه‌های درختان می‌رساند و باعث کاهش هدررفت آب می‌شود.

آبیاری قطره‌ای به‌ویژه در مناطقی که با بحران آب مواجه هستند، می‌تواند به کشاورزان کمک کند تا به‌طور مؤثر از منابع آبی خود استفاده کنند.

- **آبیاری تحت فشار:** سیستم‌های آبیاری تحت فشار مانند آبیاری اسپرینکلر یا بارانی نیز می‌توانند برای مزارع فندق مفید باشند، به‌ویژه در مناطقی که به منابع آبی فراوان دسترسی دارند. این سیستم‌ها می‌توانند توزیع یکنواخت آب را در سطح مزرعه فراهم کنند و به رشد بهتر درختان فندق کمک نمایند.

۲. اصلاح نژاد و استفاده از بذرهای مقاوم

استفاده از بذرهای اصلاح‌شده و مقاوم به بیماری‌ها و شرایط نامساعد محیطی یکی از مهم‌ترین گام‌ها در بهبود تولید فندق است. بذرهای اصلاح‌شده می‌توانند به درختان فندق کمک کنند تا در برابر آفات، بیماری‌ها و تغییرات اقلیمی مقاوم‌تر شوند.

- **بذرهای مقاوم به خشکی:** با توجه به بحران کم‌آبی در پاکستان، بذرهای مقاوم به خشکی می‌توانند در مناطقی که با کمبود آب مواجه هستند، به کشاورزان کمک کنند. این بذرها به‌طور خاص برای رشد در شرایط خشک و کم‌آب طراحی شده‌اند و می‌توانند میزان برداشت محصول را در چنین مناطقی افزایش دهند.
- **بذرهای مقاوم به آفات و بیماری‌ها:** یکی دیگر از مشکلات عمده در کشت فندق، آفات و بیماری‌های مختلف هستند که می‌توانند به محصولات آسیب برسانند. بذرهای اصلاح‌شده مقاوم به این مشکلات می‌توانند به‌طور قابل‌توجهی میزان تولید فندق را افزایش دهند و همچنین هزینه‌های مقابله با آفات و بیماری‌ها را کاهش دهند.

۳. کشت هیدروپونیک (کشت بدون خاک)

کشت هیدروپونیک یکی از نوآوری‌های مهم در کشاورزی است که به کشاورزان این امکان را می‌دهد تا بدون استفاده از خاک، محصولات کشاورزی را پرورش دهند. این روش به‌ویژه در مناطقی که خاک مناسبی برای کشاورزی وجود ندارد یا خاک دچار فرسایش شده است، می‌تواند به‌عنوان یک راه‌حل مفید عمل کند.

- **مزایای کشت هیدروپونیک برای فندق:** کشت هیدروپونیک به کشاورزان این امکان را می‌دهد که کنترل دقیقی بر روی شرایط محیطی مانند pH و مواد مغذی موجود در محلول‌های آبی داشته باشند. این کنترل دقیق می‌تواند به رشد بهینه درختان فندق کمک کند و محصولی با کیفیت بالا تولید شود.
- **کشت در گلخانه:** استفاده از کشت هیدروپونیک در گلخانه‌ها نیز می‌تواند به‌ویژه در مناطقی با زمستان‌های سرد و تابستان‌های گرم به کشاورزان کمک کند تا به‌طور مستقل از شرایط محیطی به تولید فندق بپردازند.

۴. کشاورزی دقیق و استفاده از فناوری اطلاعات

کشاورزی دقیق یا **Precision Agriculture** یکی از تکنیک‌های نوین است که در آن از فناوری‌های پیشرفته مانند سنسورها، داده‌های ماهواره‌ای و دستگاه‌های GPS برای نظارت دقیق بر وضعیت زمین، منابع آبی، و رشد گیاهان استفاده می‌شود. این روش به کشاورزان کمک می‌کند تا با استفاده از داده‌های دقیق‌تر و به‌موقع، تصمیمات بهتری در مورد زمان کاشت، آبیاری، برداشت و استفاده از سموم اتخاذ کنند.

- **استفاده از سنسورها:** سنسورهای خاک و رطوبت می‌توانند به کشاورزان کمک کنند تا میزان رطوبت خاک را به‌طور دقیق اندازه‌گیری کنند و در نتیجه آبیاری را بهینه‌سازی کنند. این روش می‌تواند از هدررفت آب جلوگیری کند و هزینه‌های کشاورزی را کاهش دهد.

- **داده‌های ماهواره‌ای:** استفاده از داده‌های ماهواره‌ای برای ارزیابی وضعیت مزارع و شناسایی مناطق نیازمند به مراقبت می‌تواند کمک زیادی به کشاورزان کند. این داده‌ها به کشاورزان این امکان را می‌دهند که نواحی آسیب‌دیده را شناسایی کرده و از منابع خود به‌طور بهینه استفاده کنند.

۵. مدیریت پسماند و بازیافت

- یکی دیگر از تکنولوژی‌های نوین که در کشت فندق می‌تواند مفید باشد، **مدیریت پسماند** است. به‌ویژه در مزارع فندق، پسماندهایی مانند برگ‌ها، شاخه‌ها و میوه‌های خراب تولید می‌شود که می‌توانند به‌عنوان منابعی برای تولید کودهای آلی و کمپوست استفاده شوند. این تکنیک نه تنها به بهبود کیفیت خاک کمک می‌کند، بلکه هزینه‌های کشاورزی را کاهش می‌دهد.
- **کمپوست سازی:** استفاده از پسماندهای فندق برای تولید کودهای آلی می‌تواند به کشاورزان کمک کند تا هزینه‌های خرید کودهای شیمیایی را کاهش دهند و به‌طور طبیعی به بهبود خاک و رشد بهتر درختان فندق کمک کنند.

۶. استفاده از فناوری‌های نوین در فرآوری فندق

تکنولوژی‌های نوین تنها به مرحله کشت محدود نمی‌شوند بلکه در فرآوری و بسته‌بندی فندق نیز نقش مهمی دارند. استفاده از تکنیک‌های پیشرفته برای خشک‌کردن، برشته‌کردن و بسته‌بندی فندق می‌تواند به بهبود کیفیت محصول و افزایش ماندگاری آن کمک کند.

- **خشک‌کردن صنعتی:** استفاده از خشک‌کن‌های صنعتی می‌تواند فرآیند خشک‌کردن فندق را سریع‌تر و بهداشتی‌تر انجام دهد. این تکنولوژی باعث کاهش ضایعات و افزایش کیفیت فندق می‌شود.
 - **بسته‌بندی مدرن:** بسته‌بندی‌های مناسب و استفاده از فناوری‌های جدید برای حفظ تازگی فندق و جلوگیری از آسیب‌های خارجی می‌تواند به بازارپسندی بیشتر این محصول کمک کند.
- برای دستیابی به رشد پایدار در صنعت فندق، کشاورزان و مسئولین باید به‌طور مستمر از این تکنولوژی‌ها بهره‌برداری کنند و در راستای بهبود فرآیندهای تولید و فرآوری گام‌های مؤثری بردارند.

۲-۷- چالش‌ها و موانع موجود در صنعت فندق پاکستان

صنعت فندق در پاکستان، همانند سایر بخش‌های کشاورزی این کشور، با مجموعه‌ای از چالش‌ها و موانع روبه‌رو است که می‌تواند تأثیرات منفی بر رشد و توسعه این صنعت داشته باشد. این چالش‌ها می‌توانند از محدودیت‌های منابع طبیعی مانند آب و زمین تا مشکلات اقتصادی و مدیریتی متغیر باشند. در این بخش، به بررسی مهم‌ترین چالش‌ها و موانع موجود در صنعت فندق پاکستان خواهیم پرداخت و راهکارهایی برای غلبه بر آن‌ها ارائه خواهیم داد.

۱. محدودیت‌های منابع آبی

یکی از بزرگ‌ترین چالش‌هایی که کشاورزان فندق در پاکستان با آن مواجه هستند، کمبود منابع آبی است. پاکستان با بحران آب مواجه است و بسیاری از مناطق کشور به‌ویژه مناطق خشک و نیمه‌خشک با کمبود شدید آب روبه‌رو هستند. درختان فندق برای رشد و تولید میوه به مقدار زیادی آب نیاز دارند، و در صورتی که این منابع به‌طور مؤثر مدیریت نشوند، تولید فندق به شدت کاهش می‌یابد.

- **تأثیر بر کشاورزان:** در مناطقی که آبیاری به شیوه سنتی انجام می‌شود، هدررفت آب به مقدار زیادی اتفاق می‌افتد. در این شرایط، کشاورزان نمی‌توانند به‌طور مؤثر از منابع آبی خود استفاده کنند و ممکن است درختان فندق نتوانند به‌طور بهینه رشد کنند.

- **راهکارها:** استفاده از سیستم‌های آبیاری مدرن مانند آبیاری قطره‌ای می‌تواند راه‌حلی برای بهینه‌سازی مصرف آب باشد. همچنین، استفاده از فناوری‌های آبیاری هوشمند و نظارت دقیق بر میزان رطوبت خاک می‌تواند کمک زیادی به کشاورزان کند تا بتوانند درختان فندق را با کمترین مصرف آب پرورش دهند.

۲. تغییرات اقلیمی و اثرات آن بر تولید فندق

تغییرات اقلیمی یکی دیگر از چالش‌های جدی برای کشاورزی و تولید فندق در پاکستان است. افزایش دما، کاهش بارش‌ها، و نوسانات شدید اقلیمی می‌توانند به‌شدت بر رشد و تولید فندق تأثیر بگذارند. درختان فندق برای رشد به دماهای معتدل و بارندگی مناسب نیاز دارند و تغییرات شدید اقلیمی می‌تواند کیفیت و کمیت محصول را کاهش دهد.

- **تأثیرات منفی تغییرات اقلیمی:** افزایش دما در تابستان و کاهش بارندگی‌ها باعث می‌شود که درختان فندق با خشکسالی مواجه شوند و در نتیجه میزان تولید کاهش یابد. همچنین، تغییرات دما می‌تواند موجب بروز آفات و بیماری‌ها شود که به محصول آسیب می‌زند.

- **راهکارها:** برای مقابله با این چالش، کشاورزان می‌توانند از بذرهایی مقاوم به شرایط سخت اقلیمی استفاده کنند. علاوه بر این، استفاده از تکنیک‌های کشاورزی دقیق می‌تواند به کشاورزان کمک کند تا بر اساس شرایط اقلیمی منطقه، زمان آبیاری و برداشت را بهینه‌سازی کنند.

۳. کمبود دانش فنی و آموزش کشاورزان

یکی دیگر از موانع عمده در صنعت فندق پاکستان، کمبود دانش فنی و آموزش کشاورزان است. بسیاری از کشاورزان در پاکستان به‌ویژه در مناطق روستایی، از شیوه‌های سنتی کشاورزی استفاده می‌کنند و آگاهی کافی از روش‌های نوین کشاورزی، از جمله استفاده از بذرهایی اصلاح‌شده، تکنولوژی‌های آبیاری مدرن، و شیوه‌های کشت نوین ندارند.

- **تأثیر کمبود آموزش:** عدم آگاهی کشاورزان از فناوری‌های نوین می‌تواند منجر به کاهش بهره‌وری در مزارع فندق شود. کشاورزان ممکن است از روش‌های بهینه کشاورزی استفاده نکنند و در نتیجه کیفیت و کمیت تولید کاهش یابد.

- **راهکارها:** برای مقابله با این مشکل، باید برنامه‌های آموزشی و مشاوره‌ای برای کشاورزان فندق طراحی شود. دولت و سازمان‌های غیر دولتی می‌توانند با برگزاری دوره‌های آموزشی، کشاورزان را با تکنیک‌های نوین آشنا کنند و به آنان در استفاده از فناوری‌های نوین کمک کنند.

۴. مشکلات اقتصادی و کمبود سرمایه

یکی دیگر از موانع عمده در صنعت فندق پاکستان، مشکلات اقتصادی و کمبود سرمایه است. کشاورزان فندق به‌ویژه در مناطق روستایی، معمولاً دسترسی محدودی به منابع مالی دارند و این مشکل می‌تواند مانعی برای سرمایه‌گذاری در تجهیزات مدرن کشاورزی و بهبود فرآیندهای تولید باشد.

- **مشکلات مالی:** به دلیل عدم دسترسی به منابع مالی و اعتبار، بسیاری از کشاورزان قادر به خرید تجهیزات مدرن، مانند سیستم‌های آبیاری قطره‌ای یا ماشین‌آلات کشاورزی پیشرفته نیستند. این مشکل باعث می‌شود که کشاورزان به شیوه‌های سنتی کشاورزی ادامه دهند و بهره‌وری پایین باقی بماند.

- **راهکارها:** برای حل این مشکل، دولت و مؤسسات مالی می‌توانند برنامه‌های اعتباری ویژه‌ای برای کشاورزان فندق در نظر بگیرند. همچنین، مشوق‌های مالی و یارانه‌ها می‌تواند به کشاورزان کمک کند تا بتوانند به تجهیزات و فناوری‌های جدید دسترسی پیدا کنند.

۵. ضعف در فرآوری و بسته‌بندی

یکی دیگر از چالش‌های مهم در صنعت فندق پاکستان، ضعف در فرآوری و بسته‌بندی فندق است. بسیاری از فندق‌های تولیدشده در پاکستان به‌طور خام به بازار عرضه می‌شوند و فرآوری آن‌ها برای تولید محصولات باارزش افزوده مانند فندق برشته، روغن فندق، یا کرم فندق به‌طور محدود انجام می‌شود. این امر موجب می‌شود که ارزش افزوده کمی از این محصول به دست آید و بازارهای صادراتی نتوانند به‌طور کامل از این ظرفیت بهره‌برداری کنند.

- **تأثیر ضعف فرآوری:** فرآوری ناکافی باعث می‌شود که بسیاری از فندق‌ها به‌صورت خام صادر شوند و از این طریق کشاورزان و صنعتگران نتوانند سود بیشتری از این محصول به دست آورند.

- **راهکارها:** برای بهبود این وضعیت، لازم است که در صنعت فرآوری فندق سرمایه‌گذاری بیشتری صورت گیرد. ایجاد کارخانجات فرآوری فندق و استفاده از فناوری‌های نوین در بسته‌بندی می‌تواند به کشاورزان کمک کند تا محصولات خود را با کیفیت بالاتر و ارزش افزوده بیشتر به بازار عرضه کنند.

۶. آفات و بیماری‌ها

آفات و بیماری‌های مختلف می‌توانند به‌شدت بر تولید فندق تأثیر بگذارند. درختان فندق در برابر برخی از آفات و بیماری‌ها حساس هستند و در صورت عدم کنترل، می‌توانند خسارات جدی به محصول وارد کنند.

- **آفات رایج:** برخی از آفات مانند کرم‌های خاکی، قارچ‌ها و حشرات مختلف می‌توانند به ریشه‌ها و میوه‌های فندق آسیب برسانند. بیماری‌هایی مانند زنگ زدگی نیز می‌توانند به درختان آسیب بزنند.

- **راهکارها:** برای مقابله با این چالش، کشاورزان باید از روش‌های پیشگیرانه مانند استفاده از آفت‌کش‌های طبیعی و روش‌های مدیریت یکپارچه آفات استفاده کنند. همچنین، توسعه بذره‌های مقاوم به آفات و بیماری‌ها می‌تواند به کاهش خسارت‌ها کمک کند.

۲-۸- تحلیل رقابت در بازار فندق پاکستان

بازار فندق در پاکستان، به دلیل شرایط خاص جغرافیایی و اقلیمی، در حال حاضر از پتانسیل‌های زیادی برای رشد برخوردار است. با این حال، این بازار نیز همانند سایر بازارهای کشاورزی، تحت تأثیر رقابت‌های داخلی و خارجی قرار دارد. رقابت در بازار فندق پاکستان می‌تواند در جنبه‌های مختلفی همچون تولید، قیمت‌گذاری، توزیع و فرآوری محصول نمود پیدا کند. در این بخش، به تحلیل رقابت در بازار فندق پاکستان و موانع و فرصت‌های موجود در این بازار خواهیم پرداخت.

۱. وضعیت بازار فندق در پاکستان

صنعت فندق در پاکستان به‌طور عمده در استان‌های خیبر پختونخوا و آزاد کشمیر متمرکز است. با توجه به شرایط اقلیمی خاص این مناطق، تولید فندق در پاکستان توانسته است جلب توجه بازارهای داخلی و خارجی را به خود جلب کند. اگرچه بازار فندق پاکستان در مقایسه با برخی کشورهای تولیدکننده دیگر مانند ترکیه و آذربایجان کوچکتر است، اما هنوز هم از پتانسیل رشد بالایی برخوردار است.

- **حجم تولید:** تولید فندق در پاکستان نسبت به دیگر محصولات کشاورزی، به‌ویژه غلات، در حجم کمتری قرار دارد. با این حال، روند رشد تولید فندق در سال‌های اخیر نسبتاً چشمگیر بوده است و به‌نظر می‌رسد که در آینده‌ای نزدیک، میزان تولید این محصول در پاکستان افزایش خواهد یافت.
- **مصرف داخلی:** مصرف داخلی فندق در پاکستان نسبت به برخی کشورهای دیگر پایین‌تر است، اما به‌طور کلی در حال رشد است. با افزایش آگاهی مصرف‌کنندگان از خواص غذایی فندق، تقاضای این محصول در بازار داخلی به تدریج افزایش خواهد یافت.

۲. رقابت با تولیدکنندگان خارجی

یکی از مهم‌ترین چالش‌های صنعت فندق پاکستان، رقابت با تولیدکنندگان خارجی است. کشورهای تولیدکننده بزرگ فندق مانند ترکیه، ایران و آذربایجان، دارای بازارهای قدرتمند و تجربه‌های گسترده در زمینه تولید و صادرات این محصول هستند. این کشورها به‌طور عمده تولیدات فندق خود را به بازارهای جهانی عرضه می‌کنند و در نتیجه می‌توانند رقابت شدیدی با محصولات پاکستانی داشته باشند.

- **قیمت‌گذاری و رقابت قیمت‌ها:** یکی از مهم‌ترین عواملی که تولیدکنندگان پاکستانی باید با آن روبه‌رو شوند، رقابت در قیمت‌گذاری است. کشورهای دیگر تولیدکننده فندق می‌توانند به دلیل بهره‌وری بالاتر و زیرساخت‌های بهتری که در اختیار دارند، قیمت‌های رقابتی‌تری نسبت به پاکستان ارائه دهند. این امر می‌تواند بر قدرت رقابتی تولیدکنندگان پاکستانی تأثیر منفی بگذارد.
- **کیفیت و استانداردها:** در حالی که فندق تولیدی در پاکستان کیفیت مطلوبی دارد، هنوز در مقایسه با برخی تولیدکنندگان بزرگ، استانداردهای فرآوری و بسته‌بندی آن پایین‌تر است. کشورهای رقیب معمولاً از فناوری‌های پیشرفته‌تری در فرآوری و بسته‌بندی فندق استفاده می‌کنند که به‌طور مستقیم بر کیفیت نهایی محصول تأثیر می‌گذارد.

۳. بازارهای صادراتی و فرصت‌های توسعه

پاکستان برای ورود به بازارهای صادراتی فندق به چالش‌هایی همچون رقابت شدید و الزامات کیفیتی دقیق نیاز دارد. با این حال، بازارهای صادراتی می‌توانند فرصت‌های زیادی را برای رشد و توسعه صنعت فندق در پاکستان فراهم کنند. کشورهای مختلف در حال افزایش تقاضای فندق هستند و این فرصت مناسبی برای صادرات محصولات فندق پاکستانی فراهم می‌آورد.

- **بازارهای هدف صادراتی:** کشورهای اروپایی و آسیای شرقی از جمله بازارهایی هستند که در حال حاضر تقاضای بالایی برای فندق دارند. به‌ویژه کشورهای مانند چین، ژاپن، هند و کشورهای خاورمیانه می‌توانند بازارهای مناسبی برای صادرات فندق پاکستان باشند. با توجه به ویژگی‌های خاص فندق پاکستانی، این محصول می‌تواند در این بازارها جایگاه ویژه‌ای پیدا کند.

- **اهمیت برندسازی:** یکی از استراتژی‌های موفق برای ورود به بازارهای صادراتی، برندسازی است. تولیدکنندگان پاکستانی می‌توانند با ایجاد برندهای معتبر و بر اساس کیفیت بالا و تولید به‌روز، سهم بیشتری از بازارهای بین‌المللی را به خود اختصاص دهند. توجه به بسته‌بندی و فرآوری فندق نیز می‌تواند به‌طور چشمگیری بر قدرت رقابتی این محصول در بازارهای جهانی بیفزاید.

۴. نقش دولت و سیاست‌های حمایتی

دولت پاکستان می‌تواند نقش مؤثری در تقویت رقابت در بازار فندق ایفا کند. از طریق ارائه حمایت‌های مالی، تسهیلات برای صادرات و همچنین برنامه‌های آموزشی برای کشاورزان و تولیدکنندگان، می‌توان به توسعه صنعت فندق کمک کرد. علاوه بر این، سیاست‌های حمایتی دولت می‌تواند به کاهش هزینه‌های تولید و افزایش بهره‌وری در این صنعت کمک کند.

- **حمایت از زیرساخت‌ها:** سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های کشاورزی و فرآوری می‌تواند به‌طور مستقیم بر توان رقابتی بازار فندق پاکستان تأثیر بگذارد. ایجاد کارخانجات فرآوری و بسته‌بندی، به‌ویژه در مناطقی که تولید فندق بالاست، می‌تواند به توسعه صنعت و افزایش صادرات کمک کند.

- **کاهش موانع تجاری:** برای ورود به بازارهای جهانی، کاهش موانع تجاری و تسهیل فرآیندهای صادراتی امری ضروری است. دولت می‌تواند از طریق عقد توافقنامه‌های تجاری با کشورهای مقصد و کاهش تعرفه‌ها، زمینه‌سازی کند تا صادرات فندق به‌طور مؤثری افزایش یابد.

۵. فرصت‌های رقابتی در بازار داخلی.

در بازار داخلی پاکستان، تولیدکنندگان فندق می‌توانند با استفاده از استراتژی‌های مختلف، رقابت خود را افزایش دهند. یکی از این استراتژی‌ها توجه به نیازهای مصرف‌کنندگان داخلی است. با افزایش آگاهی عمومی از خواص فندق و گنجاندن آن در برنامه‌های غذایی روزانه، می‌توان تقاضای داخلی را افزایش داد.

- **توسعه صنایع تبدیلی:** صنایع تبدیلی مانند تولید روغن فندق، کرم فندق، و استفاده از فندق در صنایع شکلات‌سازی و تغذیه می‌تواند بازار جدیدی برای فندق ایجاد کند. این صنایع می‌توانند با افزایش تقاضا، به بهبود وضعیت رقابتی تولیدکنندگان فندق کمک کنند.

در این فصل، به تحلیل رقابت در بازار فندق پاکستان پرداختیم و چالش‌ها و فرصت‌های موجود در این بازار را بررسی کردیم. رقابت با تولیدکنندگان خارجی، مشکلات در فرآوری و بسته‌بندی، و موانع تجاری از جمله چالش‌های عمده‌ای هستند که صنعت فندق پاکستان با آن‌ها مواجه است. با این حال، فرصت‌های زیادی نیز در بازارهای داخلی و خارجی وجود دارد که می‌تواند به توسعه این صنعت کمک کند. برای افزایش توان رقابتی، لازم است که تولیدکنندگان پاکستانی به کیفیت محصول، فرآوری پیشرفته، و برندسازی توجه ویژه‌ای داشته باشند.

۲-۹- پیش‌بینی روند رشد بازار فندق در پاکستان

صنعت فندق در پاکستان در حال حاضر در مرحله‌ای از رشد قرار دارد که می‌تواند به‌طور قابل توجهی توسعه یابد. با توجه به ظرفیت‌های موجود در این صنعت، به‌ویژه در مناطق تولیدی فندق مانند خیبر پختونخوا و آزاد کشمیر، پیش‌بینی می‌شود که بازار فندق در پاکستان در سال‌های آینده شاهد رشد قابل توجهی باشد. در این بخش، به بررسی عواملی که می‌توانند بر روند رشد این بازار تأثیر بگذارند، پرداخته و پیش‌بینی‌هایی در خصوص آینده این صنعت ارائه خواهیم داد.

۱۱. افزایش تقاضای جهانی برای فندق

یکی از مهم‌ترین عواملی که می‌تواند موجب رشد بازار فندق در پاکستان شود، افزایش تقاضای جهانی برای این محصول است. فندق به عنوان یک محصول با ارزش غذایی بالا و خواص دارویی مفید، در بازارهای جهانی به‌ویژه در اروپا، آسیا و خاورمیانه از تقاضای زیادی برخوردار است. این تقاضا در سال‌های اخیر روند صعودی داشته است و پیش‌بینی می‌شود که با توجه به افزایش آگاهی مردم از خواص فندق، این روند ادامه پیدا کند.

- **تقاضای جهانی:** کشورهای تولیدکننده بزرگ فندق مانند ترکیه، آذربایجان و ایران به‌طور عمده صادرات خود را به بازارهای اروپایی و آسیایی انجام می‌دهند. با این حال، در سال‌های اخیر، تقاضا برای فندق در بازارهای جدید مانند چین و هند نیز به سرعت در حال افزایش است. این امر می‌تواند فرصت‌های صادراتی زیادی برای پاکستان فراهم آورد.

- **فرصت‌های صادراتی برای پاکستان:** اگر پاکستان بتواند با بهبود کیفیت و فرآوری فندق خود، استانداردهای بین‌المللی را رعایت کند، این کشور می‌تواند سهم قابل توجهی از بازارهای جهانی را به خود اختصاص دهد. کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا نیز می‌توانند مقصدهای مناسبی برای صادرات فندق پاکستانی باشند.

۲. رشد مصرف داخلی

در بازار داخلی پاکستان، تقاضا برای محصولات کشاورزی سالم و طبیعی در حال افزایش است. با توجه به خواص فندق و استفاده آن در محصولات مختلف غذایی و دارویی، مصرف داخلی این محصول در پاکستان می‌تواند به‌طور چشمگیری افزایش یابد.

- **آگاهی مصرف‌کنندگان:** با افزایش آگاهی مردم از خواص فندق، به‌ویژه در زمینه کاهش بیماری‌های قلبی و چربی خون، مصرف این محصول در پاکستان به‌طور قابل توجهی افزایش خواهد یافت. فندق به‌عنوان یک میان‌وعده سالم و مقوی در حال معرفی به بازار داخلی است و این می‌تواند به رشد تقاضا برای این محصول در داخل کشور منجر شود.
- **توسعه صنایع تبدیلی:** استفاده از فندق در صنایع تبدیلی مانند تولید روغن فندق، کرم فندق، و تولید شکلات و دسرهای حاوی فندق می‌تواند به رشد تقاضای داخلی کمک کند. این صنایع می‌توانند محصولات جدیدی را به بازار عرضه کنند که تقاضای داخلی را برای فندق افزایش دهد.

۳. سرمایه‌گذاری در تکنولوژی‌های نوین

یکی دیگر از عواملی که می‌تواند به رشد بازار فندق پاکستان کمک کند، سرمایه‌گذاری در تکنولوژی‌های نوین کشاورزی و فرآوری است. با استفاده از سیستم‌های آبیاری مدرن، بذره‌های مقاوم، و تکنیک‌های کشاورزی دقیق، تولید فندق می‌تواند به‌طور مؤثری افزایش یابد. علاوه بر این، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های فرآوری و بسته‌بندی فندق نیز می‌تواند به بهبود کیفیت این محصول و افزایش صادرات آن کمک کند.

- **تکنولوژی‌های مدرن کشاورزی:** استفاده از فناوری‌های نوین مانند آبیاری قطره‌ای، بذره‌های اصلاح‌شده، و کنترل دقیق آفات و بیماری‌ها می‌تواند موجب افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌های تولید شود. این امر می‌تواند به تولید بیشتر فندق با کیفیت بالا و هزینه پایین کمک کند.
- **توسعه صنایع فرآوری:** بهبود فرآیندهای فرآوری فندق می‌تواند ارزش افزوده زیادی به این محصول بدهد. ایجاد کارخانجات فرآوری فندق، تولید روغن فندق، کرم فندق و محصولات مشابه می‌تواند به رشد بازار داخلی و خارجی کمک کند.

۴. حمایت‌های دولتی و تسهیلات مالی

دولت پاکستان می‌تواند با ارائه حمایت‌های مالی و سیاست‌های حمایتی، به رشد بازار فندق کمک کند. از جمله اقداماتی که دولت می‌تواند انجام دهد، تأمین تسهیلات مالی برای کشاورزان، ارائه مشوق‌های صادراتی، و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های کشاورزی و فرآوری است.

- **حمایت از کشاورزان:** ارائه تسهیلات مالی و یارانه‌های دولتی می‌تواند به کشاورزان فندق کمک کند تا سرمایه‌گذاری لازم برای بهبود فرآیندهای کشاورزی و افزایش تولید فندق را انجام دهند.
- **برنامه‌های صادراتی:** دولت می‌تواند با ایجاد برنامه‌های صادراتی و تسهیل فرآیندهای تجاری، به کشاورزان و تولیدکنندگان فندق کمک کند تا بتوانند محصولات خود را به بازارهای بین‌المللی صادر کنند. علاوه بر این، کاهش موانع تجاری و تعرفه‌های وارداتی می‌تواند به افزایش صادرات فندق پاکستان کمک کند.

۵. تأثیرات تغییرات اقلیمی

با توجه به اینکه تغییرات اقلیمی می‌تواند تأثیرات زیادی بر تولید محصولات کشاورزی داشته باشد، تغییرات اقلیمی نیز می‌تواند بر تولید فندق تأثیر بگذارد. افزایش دما و تغییر در الگوهای بارش ممکن است در برخی مناطق تولید فندق تأثیرگذار باشد.

- **رشد مناطق کشت:** با توجه به تغییرات اقلیمی و شرایط آب و هوایی، ممکن است مناطقی که قبلاً برای کشت فندق مناسب نبوده‌اند، در آینده به مناطق مناسب برای کشت تبدیل شوند. به‌عنوان مثال، در مناطق مرتفع‌تر پاکستان که شرایط اقلیمی آن‌ها تغییر کرده است، امکان کشت فندق وجود خواهد داشت.

۶. تحلیل اقتصادی و سودآوری صنعت فندق

صنعت فندق در پاکستان از لحاظ اقتصادی می‌تواند بسیار سودآور باشد. با توجه به تقاضای جهانی برای این محصول و همچنین رشد مصرف داخلی، صنعت فندق پتانسیل بالایی برای سودآوری دارد. به‌ویژه اگر فرآیندهای کشاورزی و فرآوری بهبود یابد، سودآوری این صنعت می‌تواند افزایش یابد.

- **اقتصاد مقیاس:** با افزایش تولید فندق در پاکستان و ایجاد زیرساخت‌های فرآوری، تولیدکنندگان می‌توانند از مزایای اقتصاد مقیاس بهره‌برداری کنند. این امر باعث کاهش هزینه‌های تولید و افزایش سودآوری خواهد شد.

۲-۱۰- صادرات فندق پاکستان به کشورهای دیگر

صادرات فندق یکی از بخش‌های کلیدی برای رشد و توسعه صنعت فندق در پاکستان به شمار می‌رود. با توجه به ظرفیت‌های بالای تولید و کیفیت مناسب فندق پاکستانی، این محصول می‌تواند در بازارهای جهانی رقابت کند و سهم قابل توجهی از صادرات کشاورزی پاکستان را به خود اختصاص دهد. در این بخش، به بررسی وضعیت صادرات فندق پاکستان، بازارهای هدف، چالش‌ها و فرصت‌های صادرات این محصول پرداخته می‌شود.

۱. وضعیت فعلی صادرات فندق در پاکستان

صادرات فندق در پاکستان در مقایسه با تولیدات سایر محصولات کشاورزی مانند گندم، برنج و میوه‌های دیگر، هنوز در مراحل ابتدایی قرار دارد. با این حال، این صنعت در حال رشد است و صادرات فندق در سال‌های اخیر روند مثبتی را نشان داده است. مهم‌ترین بازارهای صادراتی فندق پاکستانی در حال حاضر کشورهای آسیایی و خاورمیانه هستند.

- **حجم صادرات:** حجم صادرات فندق از پاکستان هنوز نسبت به سایر محصولات کشاورزی کم است، اما پتانسیل زیادی برای افزایش دارد. تولیدکنندگان پاکستانی می‌توانند با بهبود فرآوری و بسته‌بندی، صادرات این محصول را افزایش دهند.

- **کشورهای مقصد:** کشورهای خاورمیانه، چین، هند و کشورهای آسیای مرکزی به عنوان مهم‌ترین مقاصد صادرات فندق پاکستانی شناخته می‌شوند. به‌ویژه کشورهای عربی مانند عربستان سعودی و امارات متحده عربی، تقاضای بالایی برای فندق دارند.

۲. بازارهای هدف صادراتی فندق پاکستانی

برای موفقیت در صادرات فندق، انتخاب بازارهای هدف مناسب بسیار اهمیت دارد. بازارهای جهانی به‌ویژه در اروپا، آسیای شرقی و خاورمیانه، تقاضای بالایی برای فندق دارند و تولیدکنندگان پاکستانی می‌توانند با توجه به ویژگی‌های خاص فندق تولیدی خود، وارد این بازارها شوند.

- **کشورهای آسیایی:** چین، هند و ژاپن به‌عنوان کشورهای با جمعیت بالا و اقتصاد رو به رشد، از بازارهای هدف مهم برای صادرات فندق به شمار می‌روند. در این کشورها، فندق به‌عنوان یکی از محصولات محبوب در صنایع غذایی و به‌ویژه در تولید تنقلات و محصولات شکلاتی استفاده می‌شود. پاکستان می‌تواند با توجه به موقعیت جغرافیایی نزدیک به این کشورها و هزینه‌های تولید کمتر، صادرات خود را افزایش دهد.
- **کشورهای خاورمیانه:** در کشورهای خاورمیانه نیز فندق به‌عنوان یک محصول پرطرفدار در صنایع غذایی شناخته می‌شود. کشورهای عربی مانند عربستان سعودی، امارات متحده عربی و کویت از مهم‌ترین مقاصد صادرات فندق پاکستان هستند. در این کشورها، فندق در انواع دسرها، شیرینی‌ها و شکلات‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- **اروپا و آمریکا:** کشورهای اروپایی و آمریکای شمالی نیز بازارهای مناسبی برای فندق هستند، اما رقابت در این بازارها بیشتر است. با این حال، پاکستان می‌تواند با توجه به کیفیت محصول و قیمت مناسب، سهم قابل توجهی از این بازارها را به خود اختصاص دهد.

۳. چالش‌های صادرات فندق از پاکستان

اگرچه صادرات فندق پاکستانی دارای پتانسیل‌های زیادی است، اما در مسیر توسعه این صنعت چالش‌هایی نیز وجود دارد که باید به آن‌ها پرداخته شود. این چالش‌ها می‌توانند شامل موانع تجاری، مشکلات در کیفیت محصول، رقابت با سایر تولیدکنندگان بزرگ، و نداشتن برند شناخته شده باشند.

- **موانع تجاری و تعرفه‌ها:** یکی از بزرگ‌ترین موانع صادرات فندق پاکستانی، تعرفه‌های بالای گمرکی و موانع تجاری در برخی کشورهای هدف است. این موانع می‌توانند هزینه‌های صادرات را افزایش دهند و رقابت را برای تولیدکنندگان پاکستانی دشوارتر کنند. برای حل این مشکل، پاکستان می‌تواند از طریق مذاکره با کشورهای مقصد و توافق‌های تجاری، تعرفه‌ها را کاهش دهد.
- **کیفیت و استانداردهای بین‌المللی:** کیفیت فندق پاکستانی در مقایسه با سایر کشورهای تولیدکننده مانند ترکیه و آذربایجان ممکن است پایین‌تر باشد. برای ارتقاء کیفیت، نیاز به سرمایه‌گذاری در فرآوری، بسته‌بندی و رعایت استانداردهای بین‌المللی است. این امر می‌تواند به بهبود رقابت‌پذیری فندق پاکستانی در بازارهای جهانی کمک کند.
- **کمبود برندینگ و تبلیغات:** یکی از چالش‌های دیگر صادرات فندق پاکستان، عدم وجود برند معتبر و شناخته‌شده است. برندینگ مناسب و تبلیغات مؤثر می‌تواند به‌طور چشمگیری سهم بازار فندق پاکستانی را در کشورهای مختلف افزایش دهد.

۴. فرصت‌های صادرات فندق پاکستان

با وجود چالش‌های موجود، فرصت‌های زیادی نیز برای صادرات فندق از پاکستان وجود دارد. برخی از این فرصت‌ها شامل:

- **افزایش تقاضا برای محصولات طبیعی و سالم:** در سال‌های اخیر، تقاضا برای محصولات طبیعی و ارگانیک در بازارهای جهانی به‌ویژه در کشورهای توسعه‌یافته افزایش یافته است. فندق به‌عنوان یک محصول طبیعی و سالم می‌تواند در این بازارها با استقبال روبه‌رو شود.
- **دولت و تسهیلات صادراتی:** دولت پاکستان می‌تواند با ارائه تسهیلات مالی و حمایت از تولیدکنندگان، صادرات فندق را افزایش دهد. این حمایت‌ها می‌تواند شامل تأمین وام‌های کم‌بهره، تسهیل فرآیندهای صادراتی، و کمک به کشاورزان در بهبود فرآیندهای تولید باشد.
- **توسعه زیرساخت‌های حمل و نقل و لجستیک:** بهبود زیرساخت‌های حمل و نقل و لجستیک می‌تواند هزینه‌های صادراتی را کاهش داده و به‌طور مؤثری سرعت و کارایی فرآیندهای صادراتی را افزایش دهد. این امر می‌تواند به افزایش صادرات فندق کمک کند.

۵. راهکارهای افزایش صادرات فندق پاکستانی

برای افزایش صادرات فندق، تولیدکنندگان و دولت پاکستان باید اقداماتی اساسی انجام دهند. این اقدامات شامل:

- **بسته‌بندی و فرآوری بهتر:** تولیدکنندگان باید بر روی بهبود فرآیندهای بسته‌بندی و فرآوری فندق سرمایه‌گذاری کنند. بسته‌بندی مناسب و جذاب، به‌ویژه برای بازارهای صادراتی، می‌تواند به جذب مشتریان کمک کند.
- **توسعه شبکه‌های صادراتی:** ایجاد و گسترش شبکه‌های صادراتی به کشورهای مختلف، از جمله همکاری با واردکنندگان و توزیع‌کنندگان معتبر، می‌تواند به افزایش صادرات فندق کمک کند.
- **برندسازی و تبلیغات:** تولیدکنندگان پاکستانی باید به برندسازی و تبلیغات توجه ویژه‌ای داشته باشند. استفاده از رسانه‌های دیجیتال، نمایشگاه‌ها و برنامه‌های بازاریابی می‌تواند به شناساندن فندق پاکستانی به مشتریان خارجی کمک کند.

صادرات فندق یکی از بخش‌های کلیدی برای رشد و توسعه صنعت فندق در پاکستان است. با توجه به تقاضای جهانی برای این محصول و وجود فرصت‌های زیاد در بازارهای خارجی، پاکستان می‌تواند با بهبود کیفیت، فرآوری، و بسته‌بندی، صادرات فندق خود را به میزان قابل توجهی افزایش دهد. موانع تجاری، مشکلات در کیفیت و رقابت با تولیدکنندگان بزرگ، از جمله چالش‌هایی هستند که تولیدکنندگان پاکستانی باید با آن‌ها روبه‌رو شوند. با این حال، فرصت‌های زیادی برای ارتقاء صادرات فندق پاکستان وجود دارد که باید به‌طور استراتژیک از آن‌ها بهره‌برداری شود.

۲-۱۱- تحلیل اقتصادی و سودآوری بازار فندق در پاکستان

صنعت فندق در پاکستان می‌تواند یکی از حوزه‌های اقتصادی سودآور باشد، به‌ویژه اگر تولید و فرآوری این محصول به‌طور مؤثری مدیریت شود. این فصل به تحلیل اقتصادی و سودآوری بازار فندق در پاکستان اختصاص دارد. در این بخش، بررسی خواهیم کرد که چگونه فندق می‌تواند به یک منبع درآمد پایدار برای کشاورزان و تولیدکنندگان تبدیل شود و چه عواملی بر سودآوری این صنعت تأثیرگذار هستند.

۱. هزینه‌های تولید فندق در پاکستان

یکی از عوامل اصلی که بر سودآوری بازار فندق تأثیر می‌گذارد، هزینه‌های تولید است. هزینه‌های تولید شامل عوامل مختلفی از جمله هزینه‌های نیروی کار، زمین، آبیاری، کود، و هزینه‌های مربوط به فرآیندهای کشاورزی می‌شود.

- **هزینه نیروی کار:** نیروی کار یکی از هزینه‌های اصلی در تولید فندق است. در پاکستان، هزینه نیروی کار نسبت به کشورهای توسعه‌یافته پایین‌تر است، اما با توجه به نیاز به نیروی ماهر برای کشت و برداشت فندق، ممکن است هزینه‌ها در برخی مناطق بیشتر باشد.
- **هزینه زمین و آبیاری:** زمین مناسب برای کشت فندق باید از نظر جغرافیایی و اقلیمی شرایط خاصی داشته باشد. علاوه بر این، آبیاری صحیح و به‌موقع نیز یکی از عوامل کلیدی در افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌هاست. استفاده از سیستم‌های آبیاری مدرن می‌تواند به کاهش هزینه‌های آبیاری کمک کند.
- **هزینه کود و مواد شیمیایی:** برای تأمین رشد مناسب درختان فندق، استفاده از کودهای شیمیایی و مواد ضد آفت ضروری است. این هزینه‌ها نیز بخش مهمی از هزینه‌های تولید را تشکیل می‌دهند. با استفاده از روش‌های کشاورزی ارگانیک و استفاده کم‌تر از مواد شیمیایی، هزینه‌ها ممکن است کاهش یابد.

۲. درآمد و سودآوری از تولید فندق

- درآمد و سودآوری از تولید فندق به‌طور مستقیم با بهره‌وری و هزینه‌های تولید در ارتباط است. با افزایش بهره‌وری در تولید فندق و کاهش هزینه‌ها، تولیدکنندگان می‌توانند به سود بیشتری دست یابند.
- **بهره‌وری تولید:** بهره‌وری بالا از عوامل اساسی در افزایش سودآوری است. با بهبود تکنیک‌های کشاورزی، انتخاب مناسب بذر، و استفاده از تکنولوژی‌های نوین مانند آبیاری قطره‌ای، کشاورزان می‌توانند تولید فندق را افزایش دهند.
 - **قیمت فروش فندق:** قیمت فروش فندق در بازار داخلی و خارجی نیز تأثیر زیادی بر درآمد تولیدکنندگان دارد. اگر فندق به‌طور مؤثر فرآوری و بسته‌بندی شود، می‌تواند در بازارهای جهانی قیمت بالاتری داشته باشد.
 - **میزان تولید:** با توجه به این که فندق در پاکستان به‌طور عمده در مناطق خاصی کشت می‌شود، میزان تولید می‌تواند به‌طور چشمگیری بر درآمد و سودآوری تأثیر بگذارد. مناطقی مانند خیبر پختونخوا و آزاد کشمیر به‌عنوان مناطق تولید اصلی فندق در پاکستان شناخته می‌شوند.

۳. تحلیل هزینه و درآمد در سطح کلان اقتصادی

- در سطح کلان اقتصادی، بازار فندق می‌تواند تأثیرات مثبتی بر اقتصاد پاکستان داشته باشد. توسعه این صنعت می‌تواند منجر به افزایش اشتغال، توسعه مناطق روستایی، و افزایش صادرات شود.
- **ایجاد اشتغال:** صنعت فندق می‌تواند با ایجاد شغل‌های مستقیم و غیرمستقیم در بخش‌های کشاورزی، فرآوری، و صادرات، تأثیرات اقتصادی مثبت فراوانی داشته باشد. این اشتغال می‌تواند در مناطق روستایی که عمدتاً به کشاورزی وابسته هستند، به‌ویژه در مناطق تولید فندق، افزایش یابد.
 - **تأثیرات بر توسعه مناطق روستایی:** توسعه صنعت فندق در پاکستان می‌تواند به توسعه زیرساخت‌ها و خدمات عمومی در مناطق روستایی منجر شود. این توسعه می‌تواند به بهبود وضعیت زندگی کشاورزان و ساکنان این مناطق کمک کند و تأثیرات اجتماعی و اقتصادی مثبتی به‌دنبال داشته باشد.
 - **افزایش صادرات و درآمد ارزی:** با افزایش تولید و صادرات فندق، درآمد ارزی پاکستان نیز افزایش خواهد یافت. این امر می‌تواند به بهبود تراز تجاری کشور و تقویت اقتصاد کمک کند. صادرات فندق به کشورهای مختلف می‌تواند یکی از منابع مهم درآمد ارزی برای پاکستان باشد.

۴. بررسی سودآوری در مقایسه با سایر محصولات کشاورزی

برای تحلیل دقیق‌تر سودآوری فندق، باید آن را با سایر محصولات کشاورزی در پاکستان مقایسه کرد. محصولات کشاورزی مانند گندم، برنج، و پنبه از نظر حجم تولید و اهمیت اقتصادی برای پاکستان در اولویت هستند. با این حال، فندق می‌تواند به‌عنوان یک محصول با ارزش افزوده بالا و سودآوری بیشتر در نظر گرفته شود.

- **مقایسه با محصولات دیگر:** اگرچه تولید فندق نسبت به محصولات دیگر مانند گندم و برنج کمتر است، اما ارزش اقتصادی فندق بسیار بیشتر است. فندق به‌عنوان یک محصول صادراتی و صنعتی، می‌تواند به‌طور قابل توجهی سودآوری بالاتری نسبت به محصولات کشاورزی دیگر داشته باشد.

- **فرآوری و صنایع تبدیلی:** یکی از عواملی که موجب بالاتر بودن سودآوری فندق می‌شود، ظرفیت بالای صنایع تبدیلی است. محصولات فرآوری‌شده مانند روغن فندق، کرم فندق، و شکلات‌های حاوی فندق می‌توانند ارزش افزوده زیادی به این محصول بدهند و سودآوری آن را افزایش دهند.

۵. ریسک‌ها و چالش‌های اقتصادی در بازار فندق

همان‌طور که در هر صنعت دیگری، صنعت فندق نیز با برخی ریسک‌ها و چالش‌های اقتصادی روبه‌رو است. این چالش‌ها می‌توانند شامل تغییرات اقلیمی، نوسانات قیمت‌ها، و مشکلات در تأمین مواد اولیه برای فرآوری فندق باشند.

- **تغییرات اقلیمی:** تغییرات اقلیمی می‌توانند تأثیرات منفی بر تولید فندق داشته باشند. کاهش بارش‌ها، افزایش دما، و دیگر عوامل محیطی ممکن است به کاهش تولید و افزایش هزینه‌های تولید منجر شوند.

- **نوسانات قیمت‌ها:** نوسانات قیمت فندق در بازارهای داخلی و خارجی می‌تواند تأثیر زیادی بر سودآوری تولیدکنندگان داشته باشد. برای مدیریت این نوسانات، تولیدکنندگان باید به‌دقت بازار را رصد کرده و از ابزارهای مالی مانند بیمه محصول استفاده کنند.

۶. فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت فندق

سرمایه‌گذاری در صنعت فندق می‌تواند به‌ویژه در زمینه‌های زیر سودآور باشد:

- **توسعه زمین‌های کشت فندق:** سرمایه‌گذاری در توسعه زمین‌های جدید برای کشت فندق و استفاده از تکنولوژی‌های نوین می‌تواند موجب افزایش تولید و سودآوری این محصول شود.

- **صنایع فرآوری فندق:** ایجاد کارخانجات فرآوری فندق و تولید محصولات مختلف مانند روغن فندق، کرم فندق، و شکلات می‌تواند به‌طور چشمگیری به سودآوری این صنعت کمک کند.

- **بازاریابی و صادرات:** سرمایه‌گذاری در بازاریابی و برندینگ فندق می‌تواند به افزایش صادرات و درآمد ارزی پاکستان کمک کند.

۲-۱۲- فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت فندق پاکستان

صنعت فندق در پاکستان، با توجه به ظرفیت‌های طبیعی و کشاورزی این کشور، پتانسیل بالایی برای سرمایه‌گذاری دارد. این صنعت نه تنها می‌تواند موجب رشد اقتصادی در مناطق روستایی شود، بلکه فرصت‌های شغلی جدید و ارزش افزوده زیادی را ایجاد خواهد کرد. در این بخش، به تحلیل فرصت‌های سرمایه‌گذاری در این صنعت پرداخته خواهد شد و بخش‌های مختلف این فرصت‌ها شامل کشت و تولید فندق، فرآوری، بسته‌بندی، و صادرات بررسی خواهد شد.

۱. فرصت‌های سرمایه‌گذاری در کشت و تولید فندق

کشت فندق در پاکستان هنوز در مراحل ابتدایی است و توسعه این بخش می‌تواند به‌طور چشمگیری سودآوری بالایی به همراه داشته باشد. سرمایه‌گذاری در کشت فندق می‌تواند به عنوان یکی از راه‌های مؤثر برای افزایش تولید این محصول در کشور باشد.

- **توسعه زمین‌های کشت فندق:** یکی از بزرگ‌ترین فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت فندق، توسعه زمین‌های جدید برای کشت این محصول است. با توجه به شرایط اقلیمی مناسب در برخی مناطق پاکستان مانند خیبر پختونخوا، آزاد کشمیر و بلوچستان، امکان گسترش زمین‌های کشت فندق وجود دارد. استفاده از زمین‌های کشاورزی غیرمولد یا کم‌بازده برای کشت فندق، می‌تواند به بهره‌وری بالاتری منجر شود.
- **تکنولوژی‌های نوین در کشاورزی:** استفاده از تکنولوژی‌های نوین مانند سیستم‌های آبیاری قطره‌ای، استفاده از بذره‌های مقاوم به بیماری‌ها و تغییرات اقلیمی، و روش‌های کشاورزی ارگانیک می‌تواند به افزایش تولید و کاهش هزینه‌های کشت فندق کمک کند. سرمایه‌گذاری در این تکنولوژی‌ها نه تنها به افزایش بهره‌وری کمک می‌کند، بلکه موجب کاهش تأثیرات منفی بر محیط زیست نیز خواهد شد.
- **آموزش و توسعه نیروی انسانی:** یکی دیگر از فرصت‌های سرمایه‌گذاری، آموزش کشاورزان و نیروی انسانی در زمینه تکنیک‌های جدید کشت و برداشت فندق است. با آموزش کشاورزان، می‌توان به‌طور مؤثری کیفیت و کمیت تولید فندق را افزایش داد.

۲. فرصت‌های سرمایه‌گذاری در فرآوری فندق

فرآوری فندق یکی از بخش‌های کلیدی در صنعت فندق است که می‌تواند ارزش افزوده زیادی ایجاد کند. با توجه به تقاضای بالای محصولات فرآوری‌شده از فندق در بازارهای جهانی، سرمایه‌گذاری در این بخش می‌تواند به یک فرصت سودآور تبدیل شود.

- **کارخانجات فرآوری فندق:** ایجاد کارخانجات فرآوری فندق، شامل پوست‌گیری، خشک‌کردن، بسته‌بندی و تولید محصولات متنوع مانند کرم فندق، روغن فندق، و تنقلات مختلف از فندق، می‌تواند به‌طور چشمگیری ارزش افزوده این محصول را افزایش دهد. این کارخانجات می‌توانند به‌ویژه در مناطق تولید فندق راه‌اندازی شوند تا از مزایای اقتصادی و اشتغال‌زایی بهره‌برداری شود.
- **فرآورده‌های مشتق شده از فندق:** علاوه بر فندق تازه، محصولات دیگری مانند روغن فندق، کرم فندق، شکلات‌های حاوی فندق و پودر فندق می‌توانند تولید و به بازارهای داخلی و خارجی صادر شوند. این محصولات دارای تقاضای بالایی در بازارهای بین‌المللی به‌ویژه در اروپا و آسیای شرقی هستند.
- **توسعه صنایع تبدیلی:** صنایع تبدیلی فندق می‌تواند شامل تولید مربا، کرم‌ها و دیگر محصولات غذایی باشد. این محصولات می‌توانند به‌ویژه در کشورهای آسیایی و خاورمیانه با استقبال روبه‌رو شوند. با سرمایه‌گذاری در این زمینه، پاکستان می‌تواند به یکی از تولیدکنندگان پیشرو در صنایع تبدیلی فندق تبدیل شود.

۳. فرصت‌های سرمایه‌گذاری در بسته‌بندی فندق

یکی از جنبه‌های مهم در صادرات فندق، بسته‌بندی آن است. بسته‌بندی مناسب و جذاب می‌تواند به‌طور چشمگیری بر فروش فندق در بازارهای جهانی تأثیرگذار باشد.

- **بسته‌بندی صادراتی:** بسته‌بندی فندق باید به گونه‌ای باشد که هم از نظر محافظت از محصول و هم از نظر جلب توجه مشتری در بازارهای بین‌المللی مؤثر باشد. استفاده از مواد بسته‌بندی دوستدار محیط‌زیست و تکنولوژی‌های پیشرفته در بسته‌بندی می‌تواند موجب افزایش رقابت‌پذیری فندق پاکستانی در بازارهای جهانی شود.
- **برندسازی:** برندسازی فندق پاکستانی و ایجاد برندهای معتبر می‌تواند به افزایش ارزش افزوده و فروش این محصول کمک کند. با توجه به کیفیت بالا و قیمت مناسب فندق پاکستانی، برندسازی صحیح می‌تواند منجر به تقویت جایگاه فندق پاکستانی در بازارهای جهانی شود.

۴. فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صادرات فندق

- صادرات فندق یکی از بخش‌های مهم صنعت فندق است که با توجه به تقاضای بالا در بازارهای جهانی، می‌تواند موجب افزایش درآمد ارزی برای پاکستان شود.
- **افزایش حجم صادرات:** برای افزایش حجم صادرات فندق، باید به توسعه شبکه‌های صادراتی، پیدا کردن بازارهای هدف جدید، و تقویت روابط تجاری با کشورهای مقصد توجه کرد. بازارهای خاورمیانه، آسیای شرقی، و اروپا به‌ویژه برای فندق پاکستانی بازارهای مناسبی هستند.
 - **تنوع در بازارهای صادراتی:** در حال حاضر، فندق پاکستانی عمدتاً به کشورهای خاورمیانه و آسیای مرکزی صادر می‌شود. اما با توجه به کیفیت خوب فندق پاکستانی، این کشور می‌تواند به‌طور مؤثر در بازارهای اروپا، آمریکا و کشورهای آسیای شرقی نیز وارد شود.
 - **مشارکت با واردکنندگان و توزیع‌کنندگان بین‌المللی:** همکاری با واردکنندگان و توزیع‌کنندگان معتبر می‌تواند به تسهیل فرآیند صادرات فندق کمک کند. این همکاری‌ها می‌توانند موجب افزایش حجم صادرات و شناخته‌شدن فندق پاکستانی در بازارهای جهانی شوند.

۵. حمایت‌های دولتی و تسهیلات برای سرمایه‌گذاری

- دولت پاکستان می‌تواند از طریق سیاست‌های حمایتی و فراهم آوردن تسهیلات برای سرمایه‌گذاران، صنعت فندق را تقویت کند. برخی از این حمایت‌ها شامل:
- **وام‌های کم‌بهره و تسهیلات مالی:** دولت می‌تواند برای سرمایه‌گذاران در بخش کشاورزی و صنایع فرآوری فندق وام‌های کم‌بهره ارائه دهد تا آن‌ها بتوانند با هزینه کمتر، به توسعه صنعت فندق بپردازند.
 - **کمک‌های دولتی برای تحقیق و توسعه:** دولت می‌تواند از طریق حمایت‌های مالی و تسهیلات پژوهشی، به تحقیق و توسعه در زمینه کشت و فرآوری فندق کمک کند. این اقدامات می‌توانند منجر به ارتقاء کیفیت محصول و افزایش بهره‌وری در صنعت فندق شوند.

۶. چالش‌ها و ریسک‌های سرمایه‌گذاری در صنعت فندق

- هرچند فرصت‌های زیادی برای سرمایه‌گذاری در صنعت فندق وجود دارد، اما چالش‌ها و ریسک‌هایی نیز در این مسیر وجود دارد که باید به آن‌ها توجه شود. از جمله این چالش‌ها می‌توان به تغییرات اقلیمی، مشکلات زیرساختی، و نوسانات بازار اشاره کرد.
- **تغییرات اقلیمی:** تغییرات اقلیمی ممکن است تولید فندق را تحت تأثیر قرار دهد. بنابراین، سرمایه‌گذاران باید برای مقابله با این تغییرات استراتژی‌هایی مانند استفاده از روش‌های کشاورزی مقاوم به تغییرات اقلیمی را در نظر بگیرند.

- **ریسک نوسانات قیمت:** نوسانات قیمت فندق در بازارهای جهانی می‌تواند تأثیر منفی بر سودآوری سرمایه‌گذاران داشته باشد. برای مدیریت این ریسک، تولیدکنندگان و صادرکنندگان باید از ابزارهای مالی مانند بیمه محصول استفاده کنند.

صنعت فندق در پاکستان دارای فرصت‌های سرمایه‌گذاری فراوانی است که می‌تواند موجب رشد اقتصادی، اشتغال‌زایی، و افزایش صادرات شود. سرمایه‌گذاری در کشت و تولید فندق، فرآوری و بسته‌بندی، و صادرات این محصول می‌تواند به‌طور مؤثری به تقویت این صنعت و افزایش سودآوری آن کمک کند. با وجود چالش‌ها و ریسک‌های موجود، با مدیریت صحیح و بهره‌برداری از تکنولوژی‌های نوین، این صنعت می‌تواند به یکی از بخش‌های سودآور اقتصادی پاکستان تبدیل شود.

۲-۱۳- تأثیرات اجتماعی و اقتصادی کشت فندق در پاکستان

کشت فندق نه تنها از جنبه اقتصادی به توسعه صنعت کشاورزی و افزایش درآمد کشاورزان کمک می‌کند، بلکه می‌تواند تأثیرات اجتماعی و زیست‌محیطی مهمی نیز در بر داشته باشد. این فصل به تحلیل تأثیرات مختلف کشت فندق در پاکستان، از جمله اثرات بر اشتغال، درآمد کشاورزان، محیط‌زیست و توسعه پایدار در مناطق روستایی می‌پردازد. همچنین، نقش کشت فندق در بهبود وضعیت معیشتی و اجتماعی کشاورزان و جوامع محلی بررسی خواهد شد.

۱. تأثیرات اقتصادی کشت فندق

کشت فندق می‌تواند تأثیرات عمده‌ای بر اقتصاد محلی و ملی پاکستان داشته باشد. این محصول، که به‌طور طبیعی در برخی از مناطق پاکستان رشد می‌کند، می‌تواند به یکی از منابع عمده درآمد برای کشاورزان تبدیل شود.

- **افزایش درآمد کشاورزان:** با توجه به اینکه فندق به عنوان یک محصول صادراتی و با تقاضای بالا در بازارهای بین‌المللی شناخته می‌شود، کشاورزان می‌توانند با تولید فندق به‌ویژه در مناطق کشت عمده، درآمد خود را افزایش دهند. کشت فندق نسبت به بسیاری از محصولات کشاورزی دیگر به دلیل کمترین نیاز به آب و مدیریت کم هزینه، به کشاورزان این امکان را می‌دهد تا با سرمایه‌گذاری کمتری نسبت به سایر محصولات کشاورزی به سود قابل توجهی برسند.

- **ایجاد فرصت‌های شغلی:** کشت و فرآوری فندق می‌تواند زمینه‌ساز ایجاد شغل‌های جدید در مناطق روستایی شود. این اشتغال‌ها نه تنها در مراحل تولید، بلکه در فرآوری، بسته‌بندی، حمل و نقل و صادرات نیز ایجاد خواهند شد. با افزایش اشتغال در این بخش‌ها، مهاجرت از مناطق روستایی به شهرها کاهش خواهد یافت و به‌این‌ترتیب، فرآیند توسعه پایدار در روستاها تسریع خواهد شد.

- **تحریک بخش کشاورزی و صنایع وابسته:** از آنجایی که فندق یک محصول استراتژیک در صنایع غذایی، دارویی، و بهداشتی است، گسترش کشت فندق می‌تواند به رشد صنایع وابسته مانند فرآوری مواد غذایی، تولید روغن‌های گیاهی، بسته‌بندی و صنایع تبدیلی کمک کند. این صنایع می‌توانند در کنار کشت فندق، تأثیرات اقتصادی زیادی را در سطح ملی ایجاد کنند.

۲. تأثیرات اجتماعی کشت فندق

کشت فندق می‌تواند تأثیرات اجتماعی مثبت زیادی در جوامع روستایی و کشاورزان داشته باشد. این تأثیرات، علاوه بر ارتقاء سطح درآمد، موجب بهبود کیفیت زندگی و شرایط اجتماعی افراد در این مناطق خواهد شد.

- **تقویت بنیان‌های اجتماعی و معیشتی کشاورزان:** کشت فندق می‌تواند منبعی پایدار برای کشاورزان فراهم کند که آن‌ها را از وابستگی به محصولات کشاورزی فصلی و ناپایدار رها می‌کند. این امر به کشاورزان این امکان را می‌دهد تا سرمایه‌گذاری بیشتری در زمینه آموزش، بهداشت و بهبود شرایط زندگی خود انجام دهند.
- **توسعه مهارت‌ها و آموزش‌های تخصصی:** به‌منظور افزایش بهره‌وری در کشت فندق، کشاورزان نیازمند آموزش‌های تخصصی در زمینه‌های مختلف مانند تکنیک‌های نوین کشاورزی، آبیاری، مبارزه با آفات و بیماری‌ها و استفاده بهینه از منابع خواهند بود. آموزش‌های ارائه‌شده به کشاورزان نه تنها به افزایش بهره‌وری کمک می‌کند بلکه باعث ارتقاء سطح دانش و مهارت‌های کشاورزان نیز خواهد شد.
- **افزایش اعتماد به نفس و نقش زنان در کشاورزی:** با توجه به اینکه در بسیاری از جوامع روستایی پاکستان، زنان نقش فعالی در کشاورزی دارند، کشت فندق می‌تواند فرصتی مناسب برای مشارکت بیشتر زنان در فعالیتهای اقتصادی باشد. آموزش‌های ویژه به زنان کشاورز و فراهم‌آوری ابزارهای مناسب برای تولید و فرآوری فندق، می‌تواند به افزایش اعتماد به نفس آنان و بهبود جایگاه اجتماعی آن‌ها در خانواده و جامعه کمک کند.

۳. تأثیرات زیست‌محیطی کشت فندق

- کشت فندق با توجه به ویژگی‌های خاص خود، می‌تواند تأثیرات مثبت و منفی بر محیط‌زیست داشته باشد. در این بخش، به تأثیرات زیست‌محیطی کشت فندق در پاکستان پرداخته می‌شود.
- **حفظ تنوع زیستی:** کشت فندق به‌عنوان یک درخت مقاوم در برابر شرایط مختلف اقلیمی، می‌تواند به حفظ تنوع زیستی در مناطق کشت کمک کند. این درختان به دلیل ریشه‌های عمیق و توانایی جذب رطوبت از خاک‌های خشک، می‌توانند به‌طور مؤثری از فرسایش خاک جلوگیری کرده و محیط زیست را حفظ کنند.
 - **مقاومت در برابر تغییرات اقلیمی:** فندق به‌طور کلی مقاوم به تغییرات اقلیمی است و می‌تواند در مناطق با بارش کم و شرایط خشک رشد کند. به همین دلیل، کشت فندق می‌تواند به‌عنوان یک راهکار برای مقابله با تغییرات اقلیمی و کاهش آسیب‌های ناشی از خشکسالی در مناطق خاصی از پاکستان مفید باشد.
 - **آلودگی کمتر و مصرف آب کمتر:** کشت فندق نیاز به مصرف کمتر آب نسبت به بسیاری از محصولات کشاورزی دیگر دارد. این ویژگی باعث می‌شود که کشت فندق در مناطقی که با بحران کمبود آب روبه‌رو هستند، مناسب باشد. همچنین، استفاده از کودهای شیمیایی به‌طور معقول و در حد مناسب می‌تواند تأثیرات منفی بر خاک و منابع آبی را کاهش دهد.
 - **توجه به کشاورزی ارگانیک:** با توجه به تقاضای روزافزون محصولات ارگانیک در بازارهای جهانی، کشت فندق به‌عنوان یک محصول ارگانیک و مقاوم به آفات و بیماری‌ها، می‌تواند به کاهش استفاده از سموم شیمیایی کمک کند. این امر به حفظ سلامت خاک و منابع آبی و همچنین بهبود کیفیت محصولات کمک می‌کند.

۴. چالش‌های اجتماعی و اقتصادی کشت فندق

- هرچند کشت فندق به‌عنوان یک فرصت سرمایه‌گذاری و توسعه اقتصادی به نظر می‌رسد، چالش‌هایی نیز وجود دارد که باید به آن‌ها توجه شود.
- **چالش‌های مربوط به تغییرات اقلیمی:** گرچه فندق به تغییرات اقلیمی نسبت به بسیاری از محصولات دیگر مقاوم‌تر است، اما این محصول نیز تحت تأثیر برخی تغییرات شدید آب و هوایی مانند سرمای شدید یا

خشکسالی‌های طولانی‌مدت قرار می‌گیرد. کشاورزان باید از شیوه‌های نوین کشاورزی برای مقابله با این چالش‌ها استفاده کنند.

- **کمبود زیرساخت‌ها:** در بسیاری از مناطق روستایی پاکستان، کمبود زیرساخت‌های مناسب مانند جاده‌های دسترسی، تأسیسات آب و برق و بازارهای محلی برای فروش محصولات کشاورزی وجود دارد. این مشکلات می‌تواند مانعی برای موفقیت در تولید و صادرات فندق باشد.
- **عدم دسترسی به تسهیلات مالی:** بسیاری از کشاورزان ممکن است نتوانند به راحتی از تسهیلات مالی و وام‌های کم‌بهره برای گسترش کشت فندق بهره‌مند شوند. این مسئله می‌تواند به عنوان یک مانع بزرگ برای توسعه این صنعت در نظر گرفته شود.

کشت فندق در پاکستان می‌تواند تأثیرات اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی مثبت زیادی داشته باشد. این محصول، با توجه به مزایای اقتصادی خود، می‌تواند به رشد درآمد کشاورزان، ایجاد فرصت‌های شغلی و توسعه پایدار در مناطق روستایی کمک کند. با این حال، برای بهره‌برداری از این فرصت‌ها، باید به چالش‌ها و مشکلات موجود توجه شده و اقدامات لازم برای بهبود زیرساخت‌ها و فراهم‌آوری تسهیلات مالی برای کشاورزان صورت گیرد.

۲-۱۴- بررسی سیاست‌های دولتی و حمایت از صنعت فندق

دولت‌ها نقش اساسی در توسعه بخش کشاورزی دارند و در این زمینه، حمایت از صنایع نوظهور مانند صنعت فندق می‌تواند تأثیر زیادی بر رشد و شکوفایی آن بگذارد. در این بخش، به تحلیل سیاست‌های دولتی موجود و بررسی انواع حمایت‌ها و تسهیلاتی که می‌تواند به رشد صنعت فندق کمک کند، پرداخته می‌شود. همچنین، برخی از بهترین تجربیات جهانی در زمینه حمایت از صنعت فندق و چگونگی به کارگیری آن‌ها در پاکستان مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۱. سیاست‌های دولتی در حمایت از کشاورزی و صنایع تبدیلی

دولت پاکستان می‌تواند با اتخاذ سیاست‌های مناسب، به تقویت صنعت فندق کمک کند. از جمله این سیاست‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- **حمایت از تولیدکنندگان:** دولت می‌تواند از طریق ارائه وام‌های کم‌بهره، تسهیلات مالی و کمک‌های مستقیم به کشاورزان و تولیدکنندگان فندق، موجب تسهیل کشت و افزایش تولید این محصول شود. ارائه تسهیلات مالی به کشاورزان برای خرید تجهیزات پیشرفته کشاورزی و توسعه مزارع می‌تواند به طور مستقیم بر افزایش تولید فندق اثر بگذارد.
- **توسعه زیرساخت‌ها:** یکی از نیازهای اساسی در صنعت فندق، بهبود زیرساخت‌ها است. دولت باید به تأسیس زیرساخت‌های مناسب برای حمل‌ونقل، نگهداری و بسته‌بندی فندق توجه داشته باشد. همچنین، توسعه سیستم‌های آبیاری و تأمین آب در مناطق خشک و نیمه‌خشک می‌تواند به تولید بهتر فندق کمک کند.
- **آموزش و پژوهش:** یکی از مهم‌ترین ارکان رشد صنعت فندق، آموزش کشاورزان در زمینه‌های مختلف کشاورزی و بهره‌برداری از تکنولوژی‌های نوین است. دولت می‌تواند با ایجاد مراکز آموزشی و تحقیقاتی، دانش کشاورزان را در زمینه کشت، برداشت، فرآوری و بسته‌بندی فندق افزایش دهد.

۲. حمایت‌های مالی و تسهیلات برای فرآوری و بسته‌بندی فندق

صنایع فرآوری و بسته‌بندی فندق می‌تواند به‌طور قابل توجهی به افزایش ارزش افزوده و صادرات این محصول کمک کند. برای دستیابی به این هدف، دولت باید تسهیلات ویژه‌ای را برای این صنایع فراهم کند.

- **تأسیس کارخانجات فرآوری:** یکی از بهترین روش‌های حمایت از صنعت فندق، تشویق سرمایه‌گذاران به تأسیس کارخانجات فرآوری فندق است. دولت می‌تواند از طریق ارائه وام‌های کم‌بهره یا کمک‌های بلاعوض برای خرید ماشین‌آلات و تجهیزات فرآوری، به این فرآیند سرعت بخشد. علاوه بر این، ایجاد تسهیلات در حوزه‌های بسته‌بندی و استانداردسازی محصولات نیز باید در اولویت قرار گیرد.
- **پشتیبانی از صادرات:** دولت پاکستان می‌تواند با ارائه تسهیلات و حمایت‌های مالی به صادرکنندگان فندق، به گسترش بازارهای صادراتی این محصول کمک کند. تسهیلات مالی برای شرکت‌های صادراتی، کاهش تعرفه‌ها و تعرفه‌های گمرکی برای صادرات فندق می‌تواند هزینه‌های صادرات را کاهش داده و رقابت‌پذیری فندق پاکستانی در بازارهای جهانی را افزایش دهد.
- **ارتقای کیفیت و برندسازی:** دولت باید از طریق ایجاد زیرساخت‌های لازم برای برندسازی فندق پاکستانی، به تقویت جایگاه این محصول در بازارهای جهانی کمک کند. برندسازی محصولات و استفاده از استانداردهای بین‌المللی در فرآوری و بسته‌بندی می‌تواند به افزایش تقاضا برای فندق پاکستانی در بازارهای خارجی کمک کند.

۳. سیاست‌های حمایتی در راستای کاهش ریسک و نوسانات بازار

یکی از چالش‌های بزرگ در کشاورزی، به‌ویژه در زمینه تولید محصولات ماندنی مانند فندق، نوسانات قیمت و ریسک‌های بازار است. برای مقابله با این چالش‌ها، دولت می‌تواند سیاست‌های حمایتی مختلفی اتخاذ کند.

- **بیمه محصولات کشاورزی:** یکی از سیاست‌های حمایتی مهم، بیمه محصولات کشاورزی است. دولت می‌تواند با ارائه بیمه محصولات کشاورزی، به‌ویژه فندق، به کشاورزان کمک کند تا در صورت وقوع بلایای طبیعی مانند سیل، خشکسالی یا سرمای شدید، از حمایت مالی بهره‌مند شوند. این امر می‌تواند ریسک سرمایه‌گذاری کشاورزان در کشت فندق را کاهش دهد.
- **تثبیت قیمت‌ها:** دولت می‌تواند از طریق سیاست‌های حمایتی مانند تعیین حداقل قیمت برای فندق، کشاورزان را از نوسانات شدید قیمت محافظت کند. این اقدام می‌تواند از طریق تأسیس بازارهای صادراتی و داخلی با قیمت‌های ثابت یا نرخ‌های حمایتی صورت گیرد.

۴. حمایت از تحقیق و توسعه در صنعت فندق

توسعه تحقیقاتی و فناوری در زمینه کشت، برداشت، فرآوری و بسته‌بندی فندق می‌تواند به بهبود کیفیت و افزایش بهره‌وری این محصول کمک کند. دولت پاکستان باید توجه ویژه‌ای به این بخش داشته باشد.

- **سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه:** یکی از راه‌های موثر برای افزایش بهره‌وری و کیفیت فندق، سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه (R&D) است. دولت می‌تواند با همکاری دانشگاه‌ها، موسسات تحقیقاتی و کشاورزان، پروژه‌های تحقیقاتی را در زمینه بهبود کیفیت فندق، مبارزه با آفات و بیماری‌ها، بهبود روش‌های برداشت و فرآوری فندق راه‌اندازی کند.

- **پشتیبانی از نوآوری‌های کشاورزی:** دولت می‌تواند با ارائه حمایت‌های مالی و تسهیلات ویژه به نوآوری‌های کشاورزی، کشاورزان را تشویق به استفاده از فناوری‌های جدید کند. این فناوری‌ها شامل استفاده از ابزارهای دیجیتال برای نظارت بر وضعیت محصولات، سیستم‌های هوشمند آبیاری و کشت هیدروپونیک فندق می‌باشد.

۵. تجارب جهانی در حمایت از صنعت فندق

برخی از کشورهای تولیدکننده فندق در سطح جهانی مانند ترکیه، ایتالیا و ایران تجربیات موفقی در زمینه حمایت از صنعت فندق داشته‌اند. در این بخش، برخی از این تجربیات و سیاست‌ها به‌عنوان مدل‌هایی برای پاکستان بررسی خواهد شد.

- **ترکیه:** ترکیه به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان فندق در جهان، از طریق سیاست‌های حمایتی مانند ارائه تسهیلات مالی، تسهیل فرآیند صادرات و حمایت از تحقیق و توسعه توانسته است صنعت فندق خود را به یکی از موفق‌ترین‌ها تبدیل کند. پاکستان می‌تواند از این تجربیات استفاده کند و سیاست‌های مشابهی را در کشور خود پیاده‌سازی کند.

- **ایتالیا:** ایتالیا با استفاده از استانداردهای بالای کیفیت در فرآوری و بسته‌بندی فندق، توانسته است به یکی از تولیدکنندگان معتبر در بازارهای جهانی تبدیل شود. ایجاد استانداردهای بین‌المللی در فرآوری فندق می‌تواند به افزایش صادرات این محصول کمک کند.

- **ایران:** ایران با توجه به موقعیت جغرافیایی و اقلیمی خود، به‌عنوان یکی از تولیدکنندگان مهم فندق شناخته می‌شود. حمایت دولت ایران از کشاورزان و صنایع فرآوری فندق از جمله کاهش مالیات و ارائه تسهیلات کم‌بهره، موجب رشد صنعت فندق در این کشور شده است.

صنعت فندق در پاکستان پتانسیل بالایی برای رشد و توسعه دارد، اما برای تحقق این پتانسیل، نیاز به سیاست‌های حمایتی و تسهیلات دولتی است. دولت پاکستان باید با اتخاذ سیاست‌های مناسب در زمینه‌های مالی، آموزشی، زیرساختی و تحقیقاتی، صنعت فندق را تقویت کند. همچنین، با استفاده از تجارب موفق کشورهای دیگر، می‌توان به سرعت صنعت فندق را در پاکستان گسترش داد و به یکی از تولیدکنندگان پیشرو در بازار جهانی تبدیل شد.

فصل ۳

دید کلی صادرات از ایران به پاکستان و بررسی فرصت ها، چالش ها و نقاط ضعف و قدرت

۳-۱- جایگاه فندق در اقتصاد ایران

فندق به عنوان یک محصول کشاورزی مهم، جایگاه ویژه‌ای در اقتصاد ایران دارد. علاوه بر اینکه به عنوان یک محصول غذایی و پرمصرف در بازارهای داخلی مصرف می‌شود، صادرات فندق نیز از اهمیت بالایی برخوردار است. ایران یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان فندق در خاورمیانه است و بخش قابل توجهی از تولیدات فندق خود را به کشورهای مختلف صادر می‌کند. این محصول به‌ویژه در کشورهای همسایه مانند ترکیه و پاکستان، بازار خوبی دارد. با توجه به رشد صنایع تبدیلی و بسته‌بندی در ایران، ارزش افزوده فندق نیز افزایش یافته است. بسیاری از تولیدکنندگان ایرانی فندق را به صورت فرآوری شده به بازار عرضه می‌کنند که این باعث بالا رفتن سهم ایران در بازارهای جهانی شده است. با توجه به شرایط اقلیمی مناسب و بازار جهانی رو به رشد فندق، ایران ظرفیت بالایی برای افزایش تولید و صادرات این محصول دارد. بهبود زیرساخت‌ها، حمایت‌های دولتی و افزایش بهره‌وری در تولید می‌تواند به افزایش سهم ایران در بازارهای جهانی فندق کمک کند.

۳-۲- خلاصه بازار فندق در پاکستان: یک تحلیل جامع

بازار فندق در پاکستان به‌ویژه در سال‌های اخیر با رشد قابل توجهی مواجه شده است. فندق به عنوان یکی از خوراکی‌های محبوب در پاکستان، در صنایع مختلفی از جمله تولید شکلات، شیرینی‌سازی، و حتی در آشپزی روزمره مصرف می‌شود. به دلیل تقاضای بالا، فندق یکی از محصولات وارداتی عمده برای پاکستان است. پاکستان، با جمعیتی نزدیک به ۲۴۰ میلیون نفر، یکی از بزرگ‌ترین بازارهای مصرف‌کننده فندق در جنوب آسیا است. این کشور با افزایش سطح درآمد و رشد طبقه متوسط، تقاضای بیشتری برای محصولات خوراکی وارداتی داشته است. از سوی دیگر، صنعت شکلات و شیرینی‌سازی در پاکستان نیز رشد داشته و این بخش به مصرف فندق افزوده است.

نیازهای بازار فندق در پاکستان

یکی از اصلی‌ترین نیازهای بازار فندق در پاکستان، تأمین محصولات با کیفیت بالا و قیمت رقابتی است. فندق‌های ایرانی به‌ویژه به دلیل کیفیت بالا و قیمت مناسب، رقابتی برای فندق‌های وارداتی از کشورهای دیگر مانند ترکیه و آذربایجان محسوب می‌شوند. همچنین، در بازار پاکستان، فندق‌های فرآوری شده مانند فندق‌های شکسته و پوست‌کنده، بسیار مورد توجه قرار دارند.

چالش‌های موجود در بازار فندق پاکستان

- **رقابت با کشورهای دیگر:** پاکستان واردکننده فندق از کشورهایمانند ترکیه، ایران و گرجستان است. بنابراین، برای صادرکنندگان ایرانی، رقابت با این کشورها در قیمت و کیفیت چالش برانگیز است.
- **تغییرات اقلیمی:** وضعیت نامساعد اقتصادی و تغییرات اقلیمی در پاکستان می‌تواند بر تقاضای فندق تاثیرگذار باشد. همچنین، در برخی سال‌ها، واردات فندق تحت تاثیر نوسانات قیمت جهانی و تغییرات ارز قرار می‌گیرد.

فرصت‌ها برای فندق ایران در پاکستان

با توجه به تقاضای رو به رشد در پاکستان و کیفیت بالای فندق ایرانی، این کشور می‌تواند یک بازار مناسب برای صادرات فندق باشد. علاوه بر این، نزدیکی جغرافیایی ایران به پاکستان و روابط تجاری نزدیک بین دو کشور، فرصت‌های زیادی را برای صادرکنندگان ایرانی فراهم می‌آورد.

۳-۳- استانداردهای صادرات فندق از ایران

استانداردهای ملی و بین‌المللی برای فندق

صادرات فندق از ایران به کشورهای مختلف، به‌ویژه پاکستان، نیازمند رعایت استانداردهای مختلف است. این استانداردها برای تضمین کیفیت محصول و رعایت اصول بهداشتی تعیین شده‌اند. برخی از مهم‌ترین استانداردهایی که باید در صادرات فندق رعایت شوند عبارتند از:

- **استانداردهای بهداشتی و ایمنی مواد غذایی:** فندق‌ها باید از نظر بهداشتی عاری از هرگونه آلودگی و میکروب باشند. این استانداردها توسط سازمان‌های جهانی مانند WHO و استانداردهای ملی ایران تعیین شده‌اند.
- **استانداردهای بسته‌بندی:** بسته‌بندی فندق باید به‌گونه‌ای باشد که از آسیب‌دیدگی، رطوبت و آفات جلوگیری کند. بسته‌بندی باید مقاوم و مطابق با استانداردهای محیط‌زیستی باشد. علاوه بر این، برچسب‌گذاری باید شامل اطلاعات مهمی مانند تاریخ تولید، تاریخ انقضا و کشور مبدا باشد.
- **استانداردهای کشاورزی و تولید:** رعایت اصول کشاورزی سالم و استفاده از سموم و کودهای غیرمضر، می‌تواند کیفیت فندق ایرانی را در سطح جهانی بالا ببرد. این امر موجب می‌شود که فندق ایرانی برای واردات به کشورهای مختلف، از جمله پاکستان، پذیرفته شود.

استانداردهای ویژه صادرات به پاکستان

برای صادرات فندق به پاکستان، رعایت برخی استانداردهای خاص این کشور نیز ضروری است. در پاکستان، وزارت تجارت و همچنین سازمان‌های بهداشتی این کشور برخی الزامات خاص برای واردات محصولات خوراکی دارند. این الزامات شامل تست‌های بهداشتی و ایمنی برای محصولات کشاورزی وارداتی است. در نتیجه، صادرکنندگان فندق از ایران باید اطمینان حاصل کنند که محصولات خود مطابق با این استانداردها هستند تا بتوانند بدون مشکل در بازار پاکستان وارد شوند.

۳-۴- مشکلات و چالش‌های موجود در صادرات فندق

مشکلات مالی و ارزی

یکی از مشکلات اصلی در صادرات فندق به پاکستان، نوسانات ارز و مشکلات مالی است. صادرکنندگان ممکن است با چالش‌هایی در خصوص تأمین ارز مواجه شوند و این موضوع بر هزینه‌های صادرات و سودآوری تأثیر می‌گذارد. همچنین، نیاز به تأمین مالی برای تأسیس و ارتقای زیرساخت‌ها نیز از دیگر چالش‌ها به‌شمار می‌رود.

رقابت و کیفیت

رقابت با کشورهای رقیب مانند ترکیه و گرجستان نیز یکی از چالش‌های دیگر است. این کشورها به دلیل داشتن تولیدات زیاد و شبکه‌های توزیع قوی، ممکن است در رقابت با فندق ایرانی دست بالاتر داشته باشند.

۳-۵- تأثیرات اقتصادی صادرات فندق بر صنایع داخلی ایران

افزایش اشتغال و رونق اقتصادی

صادرات فندق تأثیرات مثبت زیادی بر صنایع داخلی ایران دارد. یکی از اصلی‌ترین این تأثیرات، ایجاد اشتغال در بخش‌های مختلف کشاورزی، فرآوری، حمل‌ونقل و بسته‌بندی است. به‌ویژه در مناطق شمالی کشور که فندق تولید می‌شود، رشد صادرات

می‌تواند موجب رونق در این مناطق و کاهش نرخ بیکاری شود. با توجه به اینکه فرآوری فندق نیازمند نیروی کار متخصص است، ایجاد شغل‌های جدید در کارخانه‌ها و مراکز بسته‌بندی نیز از مزایای این صنعت است. به‌علاوه، صادرات فندق باعث افزایش درآمد ملی و ارزی کشور می‌شود. ارزآوری از صادرات فندق می‌تواند به تقویت ذخایر ارزی و کاهش فشارهای اقتصادی داخلی کمک کند. این موضوع به‌ویژه در شرایط نوسانات اقتصادی و تحریم‌ها اهمیت بیشتری پیدا می‌کند.

تقویت صنایع وابسته

صادرات فندق همچنین می‌تواند به تقویت صنایع وابسته مانند صنعت بسته‌بندی، حمل‌ونقل، تبلیغات و فروش کمک کند. بسته‌بندی فندق برای صادرات به بازارهای جهانی نیازمند تکنولوژی‌های پیشرفته و استفاده از مواد بسته‌بندی مقاوم است. بنابراین، رونق صادرات موجب تقویت این صنایع و افزایش تقاضا برای مواد اولیه بسته‌بندی و فناوری‌های جدید می‌شود. همچنین، توسعه شبکه حمل‌ونقل برای صادرات فندق و دیگر محصولات کشاورزی به‌ویژه به کشورهای همسایه مانند پاکستان، منجر به بهبود زیرساخت‌های حمل‌ونقل و تسهیل تجارت منطقه‌ای می‌شود.

توسعه بازارهای جدید و برندینگ

صادرات فندق به کشورهای مختلف و مخصوصاً به بازارهای جدید می‌تواند فرصت‌های جدیدی را برای تولیدکنندگان ایرانی ایجاد کند. با افزایش تقاضا برای فندق ایرانی در کشورهای مختلف، به ویژه در بازار پاکستان، شرکت‌های صادراتی می‌توانند برندهای معتبر ایجاد کنند و این برندها را در بازارهای جهانی معرفی نمایند. این روند نه تنها موجب افزایش اعتبار صنعت کشاورزی ایران می‌شود، بلکه فرصتی برای گسترش محصولات کشاورزی دیگر نیز فراهم می‌آورد.

۳-۶- مراحل و شرایط ثبت‌نام برای صادرات فندق

مدارک و مجوزهای لازم برای صادرات فندق

برای صادرات فندق به پاکستان، صادرکنندگان ایرانی باید مراحل مختلفی را طی کنند تا مجوزهای لازم برای ورود محصولات به کشور مقصد را دریافت کنند. یکی از اولین مراحل، ثبت‌نام در سازمان توسعه تجارت ایران است. این سازمان مسئول ارائه مجوزهای صادراتی است و صادرکنندگان باید اطلاعات مربوط به فعالیت‌های تجاری خود را در این سازمان ثبت کنند. علاوه بر ثبت‌نام، صادرکنندگان باید از گمرک ایران مجوزهای گمرکی دریافت کنند که شامل گواهی مبدأ، فاکتور تجاری، و مدارک مربوط به پرداخت حقوق گمرکی است. همچنین، برای رعایت الزامات بهداشتی و ایمنی، صادرکنندگان باید گواهی‌های بهداشتی را از سازمان‌های مربوطه مانند وزارت بهداشت ایران دریافت کنند.

گواهی‌های بهداشتی و ایمنی

پاکستان برای واردات محصولات کشاورزی، از جمله فندق، الزامات بهداشتی خاصی دارد. فندق‌هایی که به پاکستان صادر می‌شوند باید از نظر بهداشتی تأیید شده و عاری از آفات، سموم شیمیایی و سایر آلودگی‌ها باشند. برای این منظور، صادرکنندگان باید گواهی‌های بهداشتی صادر شده توسط سازمان‌های مربوطه در ایران را ارائه دهند که تأیید می‌کند محصولات مطابق با استانداردهای جهانی هستند.

این گواهی‌ها معمولاً شامل آزمایش‌های مربوط به کیفیت محصول، میزان باقی‌مانده سموم، آلودگی‌های میکروبی و میزان رطوبت فندق می‌شود.

تشریفات گمرکی در پاکستان

پس از دریافت مجوزهای لازم در ایران، صادرکنندگان باید فندق‌ها را از طریق گمرک پاکستان وارد کنند. برای این کار، مدارک گمرکی باید به گمرک پاکستان ارائه شده و در مراحل بازرسی و تأیید کیفیت از سوی مقامات پاکستانی بررسی شوند.

گمرک پاکستان معمولاً نیاز به تأیید سازمان‌های بهداشتی خود دارد که محصول وارداتی از ایران با استانداردهای بهداشتی و ایمنی مطابقت داشته باشد.

در این مرحله، تعرفه‌های گمرکی که برای واردات فندق از ایران به پاکستان تعیین شده‌اند نیز باید پرداخت شوند. صادرکنندگان باید با توجه به تغییرات قوانین گمرکی و نرخ‌های وارداتی، هزینه‌های نهایی را به‌طور دقیق محاسبه کنند.

۳-۷- بسته‌بندی و حمل‌ونقل فندق به پاکستان

اهمیت بسته‌بندی در صادرات فندق

بسته‌بندی یکی از مراحل حساس در فرآیند صادرات فندق است. بسته‌بندی باید به‌گونه‌ای باشد که فندق‌ها در برابر شرایط مختلف حمل‌ونقل از جمله رطوبت، آسیب‌های مکانیکی و آفات محافظت شوند. بسته‌بندی مناسب همچنین باید به‌گونه‌ای طراحی شود که فندق‌ها را در برابر تغییرات دمایی و نوسانات فشار هوا در زمان حمل‌ونقل محافظت کند. برای صادرات به پاکستان، که شرایط اقلیمی متفاوتی دارد، باید از بسته‌بندی‌های مقاوم و محکم استفاده شود. بسته‌بندی‌های وکیوم‌دار، جعبه‌های مقوایی محکم یا پلاستیک‌های مقاوم به رطوبت، از جمله بهترین روش‌های بسته‌بندی برای صادرات فندق به این کشور هستند.

فندق یکی از محصولات کشاورزی پرتیراج است که به دلیل تقاضا بالا از محبوبیت برخوردار است. بسته‌بندی مناسب در زنجیره تامین فندق نقشی حیاتی در حفظ کیفیت، افزایش ارزش افزوده، رقابت‌پذیری در بازارهای جهانی و جلب رضایت مشتریان ایفا می‌کند.

• **حفاظت از محصول:** بسته‌بندی مناسب از فندق در برابر آسیب‌های فیزیکی، رطوبت، آلودگی و آفات محافظت می‌کند و به حفظ کیفیت و ماندگاری آن کمک می‌کند.

• **اطلاع رسانی:** بسته‌بندی می‌تواند اطلاعات لازم در مورد محصول مانند نوع، درجه کیفیت، تاریخ تولید، انقضاء، شرایط نگهداری و دستورالعمل مصرف را به مشتریان ارائه دهد.

• **جذب مشتری:** بسته‌بندی جذاب و متمایز می‌تواند به جلب نظر مشتریان در بازارهای شلوغ و رقابتی کمک کند.

• **برندسازی:** بسته‌بندی مناسب می‌تواند به عنوان ابزاری برای برندسازی و ایجاد هویت منحصر به فرد برای محصول در بازار عمل کند.

• **ارزش افزوده:** بسته‌بندی باکیفیت می‌تواند ارزش افزوده محصول را افزایش دهد و به سودآوری بیشتر برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان منجر شود.

چالش‌های بسته‌بندی فندق در ایران:

• **فقدان دانش و تخصص:** در برخی موارد، تولیدکنندگان و صادرکنندگان ایرانی از دانش و تخصص کافی در زمینه بسته‌بندی مناسب فندق برخوردار نیستند.

• **هزینه بالا:** هزینه‌های بالای مواد اولیه و چاپ بسته‌بندی می‌تواند برای تولیدکنندگان و صادرکنندگان چالش برانگیز باشد.

• **فقدان زیرساخت‌های مناسب:** کمبود زیرساخت‌های مناسب مانند ماشین‌آلات و تجهیزات مدرن بسته‌بندی در ایران به چشم می‌آید.

• **رقابت در بازارهای جهانی:** رقابت فشرده در بازارهای جهانی فندق، نیاز به استفاده از بسته‌بندی‌های باکیفیت و متمایز را افزایش می‌دهد.

حمل‌ونقل فندق به پاکستان

حمل و نقل فندق از ایران به پاکستان عمدتاً از طریق جاده‌ای و دریایی انجام می‌شود. در حمل و نقل جاده‌ای، فندق‌ها از طریق مسیرهای زمینی به پاکستان وارد می‌شوند. در این مسیر، رعایت شرایط حمل و نقل از جمله دما و رطوبت بسیار مهم است تا از فساد فندق‌ها جلوگیری شود.

از طرفی، حمل و نقل دریایی نیز یکی دیگر از گزینه‌های متداول برای صادرات فندق به پاکستان است. در این روش، فندق‌ها ابتدا به بنادر جنوبی ایران، مانند بندرعباس، منتقل شده و سپس به بنادر کراچی یا گوادر در پاکستان ارسال می‌شوند.

مدیریت هزینه‌های حمل و نقل

یکی از چالش‌های عمده در صادرات فندق به پاکستان، مدیریت هزینه‌های حمل و نقل است. صادرکنندگان باید هزینه‌های حمل و نقل را به‌طور دقیق محاسبه کرده و از روش‌های کارآمد برای کاهش هزینه‌ها استفاده کنند. برای این منظور، همکاری با شرکت‌های حمل و نقل معتبر و انتخاب بهترین مسیرهای حمل و نقل می‌تواند به کاهش هزینه‌ها و زمان ارسال کمک کند.

تأثیر حمل و نقل بر قیمت نهایی محصول

هزینه‌های حمل و نقل به‌شدت بر قیمت نهایی فندق تأثیر می‌گذارند. نوسانات قیمت سوخت، تعرفه‌های گمرکی و هزینه‌های حمل و نقل می‌توانند هزینه‌های صادرات فندق را افزایش دهند. بنابراین، صادرکنندگان باید از شیوه‌های بهینه حمل و نقل استفاده کرده و همیشه به‌روزترین اطلاعات را درباره هزینه‌های حمل و نقل در اختیار داشته باشند.

حمل و نقل یکی از ارکان کلیدی زنجیره تامین فندق در کشورهای هدف است. این منطقه به دلیل آب و هوای گرم و خشک، برای تولید فندق مناسب نیست و به همین دلیل، وابستگی زیادی به واردات این محصول دارد.

حمل و نقل فندق از ایران به کشور پاکستان به دو صورت انجام می‌شود:

حمل و نقل زمینی:

- این روش برای حمل و نقل فندق از ایران و از مرز سیستان و بلوچستان استفاده می‌شود.
- حمل و نقل زمینی به دلیل ارزان بودن و ظرفیت بالا، رایج‌ترین روش حمل و نقل فندق در این منطقه است.
- مزایای حمل و نقل زمینی:

○ ارزان بودن

○ ظرفیت بالا

معایب حمل و نقل زمینی:

○ کند بودن

○ نیاز به زیرساخت‌های مناسب

حمل و نقل هوایی:

- این روش برای حمل و نقل سریع فندق به کشورهای حاشیه خلیج فارس استفاده می‌شود.
- حمل و نقل هوایی برای محموله‌های فاسدشدنی یا زمانی که سرعت اهمیت دارد، مناسب است.

مزایای حمل و نقل هوایی:

○ سریع بودن

○ مناسب برای محموله‌های فاسدشدنی

معایب حمل و نقل هوایی:

○ گران بودن

○ ظرفیت پایین

چالش‌های حمل و نقل فندق:

• کمبود زیرساخت‌های حمل و نقل:

○ کشور پاکستان از زیرساخت‌های حمل و نقل ضعیفی برخوردار هستند.

○ این امر می تواند منجر به تاخیر در حمل و نقل و افزایش هزینه ها شود.

• **نوسانات قیمت سوخت:**

○ نوسانات قیمت سوخت می تواند بر هزینه های حمل و نقل فندق تاثیر بگذارد.

• **شرایط آب و هوایی:**

○ آب و هوای گرم و خشک منطقه می تواند بر کیفیت فندق در حین حمل و نقل تاثیر بگذارد.

۳-۸- قوانین و مقررات گمرکی در صادرات فندق

تعرفه های گمرکی برای صادرات فندق

یکی از مهم ترین جنبه های صادرات فندق به پاکستان، رعایت قوانین گمرکی است. هر کشوری تعرفه های خاص خود را برای واردات محصولات مختلف از جمله فندق دارد. برای صادرات فندق از ایران به پاکستان، صادرکنندگان باید از تعرفه های گمرکی پاکستان آگاه باشند.

پاکستان معمولاً تعرفه های گمرکی خاصی برای واردات محصولات کشاورزی وضع می کند که بسته به نوع و حجم واردات ممکن است متغیر باشد. بنابراین، قبل از صادرات فندق، باید تعرفه های گمرکی مشخص را از گمرک پاکستان دریافت کرد و هزینه های آن را در محاسبات نهایی گنجانند.

مقررات بهداشتی و ایمنی در گمرک پاکستان

گمرک پاکستان به طور دقیق شرایط بهداشتی و ایمنی محصولات کشاورزی وارداتی را بررسی می کند. این بررسی ها شامل آزمایشات مربوط به آفات و بیماری ها، سموم کشاورزی و کیفیت محصول است. به همین دلیل، صادرکنندگان باید از قوانین بهداشتی و ایمنی پاکستان آگاه باشند و محصولات خود را مطابق با این استانداردها آماده کنند. انجام تشریفات گمرکی و اخذ مجوزهای لازم برای صادرات را شامل می شود. در این فرآیند، کالاها پس از ورود به گمرک توسط ترخیص کاران و با انجام تشریفات گمرکی، مجوز ورود به کشور یا خروج از آن را دریافت می کنند.

• **ارائه اظهارنامه گمرکی:** صاحب کالا یا نماینده قانونی او باید با ارائه اظهارنامه گمرکی، اطلاعات مربوط به کالا را به گمرک اعلام کند.

• **ارزیابی و کنترل کالا:** گمرک با بررسی اسناد و مدارک و در صورت نیاز، بازرسی فیزیکی، ارزش و تعرفه گمرکی کالا را تعیین می کند.

• **پرداخت حقوق گمرکی و عوارض:** صاحب کالا باید حقوق گمرکی و عوارض متعلقه را به گمرک پرداخت کند.

• **اخذ مجوزهای لازم:** در صورت نیاز، مجوزهای لازم از سایر سازمان های دولتی مانند وزارت بهداشت، سازمان استاندارد و ... باید اخذ شود.

• **ترخیص کالا:** پس از انجام مراحل فوق، کالا از گمرک ترخیص و به صاحب کالا تحویل داده می شود.

۳-۹- راهکارهای بازاریابی و برندینگ فندق در بازار پاکستان

اهمیت بازاریابی در صادرات فندق

یکی از اصلی‌ترین چالش‌ها در صادرات فندق به پاکستان، آشنایی بازار این کشور با برندهای ایرانی و محصولات ایرانی است. با توجه به رقابت موجود در بازار فندق، به‌ویژه از کشورهای تولیدکننده فندق مانند ترکیه و آذربایجان، صادرکنندگان ایرانی باید استراتژی‌های بازاریابی مناسبی را برای معرفی محصولات خود به مصرف‌کنندگان پاکستانی پیاده‌سازی کنند. بازاریابی صحیح می‌تواند به افزایش شناخت برند، بهبود موقعیت محصول در بازار و جلب اعتماد مشتریان پاکستانی کمک کند. برای این منظور، در کنار تبلیغات و کمپین‌های رسانه‌ای، استفاده از تجربیات موفق و شناخت نیازهای خاص بازار پاکستان ضروری است.

تحقیقات بازار و شناخت نیازهای مشتریان پاکستانی

برای موفقیت در صادرات فندق به پاکستان، لازم است که صادرکنندگان ایرانی نیازهای مصرف‌کنندگان این کشور را شناسایی کنند. این نیازها ممکن است شامل نوع فندق، بسته‌بندی، کیفیت محصول و قیمت باشد. بنابراین، انجام تحقیقات بازار دقیق در مورد ترجیحات مصرف‌کنندگان پاکستانی و رفتار خرید آنان، می‌تواند به صادرکنندگان ایرانی کمک کند تا محصولات خود را به شکلی مناسب‌تر وارد بازار کنند.

- **محصولات فرآوری‌شده:** در پاکستان، فندق‌های فرآوری‌شده مانند فندق‌های شکسته، پوست‌کنده و تفت‌خورده بسیار محبوب هستند. بنابراین، صادرکنندگان ایرانی می‌توانند به جای صادرات فندق خام، این محصولات را برای تقاضای بیشتر و ایجاد تمایز در بازار پاکستانی عرضه کنند.
- **بسته‌بندی مناسب:** بسته‌بندی فندق باید مطابق با سلیقه و نیازهای بازار پاکستان باشد. مصرف‌کنندگان پاکستانی معمولاً به بسته‌بندی‌های شیک و مناسب برای استفاده خانگی و تجاری علاقه دارند. این می‌تواند فرصتی برای ایجاد برندهای معتبر با طراحی بسته‌بندی جذاب باشد.

استفاده از کانال‌های دیجیتال و رسانه‌های اجتماعی

در عصر دیجیتال، رسانه‌های اجتماعی ابزارهای مؤثری برای معرفی و تبلیغ برندهای صادراتی به شمار می‌آیند. به‌ویژه در بازارهای نوظهور مانند پاکستان، استفاده از پلتفرم‌هایی مانند فیس‌بوک، اینستاگرام و توئیتر می‌تواند به جذب توجه مصرف‌کنندگان و تبلیغ برندهای ایرانی کمک کند. علاوه بر این، راه‌اندازی وبسایت‌های فروش آنلاین و همکاری با فروشگاه‌های آنلاین پاکستانی نیز می‌تواند فرصت‌های جدیدی برای فروش فندق ایرانی در این بازار ایجاد کند.

شرکت در نمایشگاه‌های بین‌المللی

شرکت در نمایشگاه‌ها و رویدادهای تجاری معتبر که در پاکستان و کشورهای دیگر برگزار می‌شود، می‌تواند به معرفی برندهای ایرانی و جذب خریداران جدید کمک کند. این نمایشگاه‌ها به صادرکنندگان فرصت می‌دهند تا محصولات خود را به نمایش بگذارند و ارتباطات تجاری مؤثری با واردکنندگان، توزیع‌کنندگان و فروشندگان پاکستانی برقرار کنند.

همکاری با واردکنندگان و توزیع‌کنندگان محلی

یکی از راه‌های مؤثر برای توسعه بازار فندق در پاکستان، همکاری با واردکنندگان و توزیع‌کنندگان محلی است. این افراد و شرکت‌ها معمولاً آشنایی بیشتری با بازار دارند و می‌توانند محصولات ایرانی را در بازار داخلی پاکستان به فروش برسانند. ایجاد روابط تجاری بلندمدت و اعتماد با این افراد می‌تواند به رشد فروش فندق ایرانی در پاکستان کمک کند. بازاریابی در زنجیره تامین فندق وظایف متعددی را بر عهده دارد که شامل موارد زیر است:

- **شناسایی بازار هدف:** شناسایی و تحلیل بازارهای داخلی و خارجی برای صادرات فندق
- **تحقیقات بازار:** بررسی نیازها و سلیقه مشتریان در بازارهای مختلف
- **برندسازی:** ایجاد و معرفی برند برای فندق ایرانی در بازارهای هدف
- **تبلیغات و ترویج:** معرفی و تبلیغ فندق ایرانی به روش‌های مختلف

- **قیمت گذاری:** تعیین قیمت مناسب برای فندق با توجه به شرایط بازار
- فروش حلقه نهایی زنجیره تامین فندق است که شامل مراحل زیر می‌شود:
- **انتخاب کانال‌های توزیع:** انتخاب کانال‌های مناسب برای توزیع فندق در بازارهای داخلی و خارجی
- **مدیریت موجودی:** مدیریت و کنترل موجودی فندق در انبارها
- **فروش مستقیم:** فروش مستقیم فندق به مشتریان نهایی
- **فروش غیرمستقیم:** فروش فندق به واسطه‌ها و توزیع کنندگان
- **خدمات پس از فروش:** ارائه خدمات پشتیبانی و گارانتی به مشتریان
- **چالش‌های بازاریابی و فروش فندق در ایران:**
 - رقابت: رقابت شدید با فندق سایر کشورهای تولید کننده
 - نبود برندسازی قوی: عدم وجود برندهای شناخته شده برای فندق ایرانی در بازارهای جهانی
 - نوسانات قیمت: نوسانات قیمت فندق در بازارهای داخلی و خارجی
 - ضعف در زیرساخت‌های صادراتی: کمبود زیرساخت‌های لازم برای صادرات فندق
 - فقدان دانش بازاریابی: کمبود دانش و تخصص بازاریابی در بین فعالان زنجیره تامین فندق

۳-۱۰- تجربیات موفق شرکت‌های صادراتی فندق از ایران

شرکت‌های پیشرو در صادرات فندق به پاکستان

در سال‌های اخیر، چندین شرکت ایرانی موفق به صادرات فندق به پاکستان شده‌اند. این شرکت‌ها معمولاً در انتخاب بازار هدف، استراتژی‌های بازاریابی مناسب و استفاده از کانال‌های توزیع مؤثر در پاکستان توانسته‌اند در بازار این کشور نفوذ کنند. یکی از تجربیات موفق در این زمینه، همکاری نزدیک با شرکت‌های توزیع کننده فندق در پاکستان بوده است. این شرکت‌ها به خوبی توانسته‌اند فندق ایرانی را به مصرف کنندگان پاکستانی معرفی کرده و از مزایای قیمت مناسب و کیفیت بالای محصولات بهره‌برداری کنند.

استفاده از شبکه‌های توزیع معتبر

بسیاری از شرکت‌های ایرانی برای ورود به بازار پاکستان از شبکه‌های توزیع معتبر و شناخته شده در این کشور استفاده کرده‌اند. همکاری با واردکنندگان بزرگ که دارای سابقه طولانی در تجارت فندق و دیگر محصولات کشاورزی هستند، می‌تواند راهی سریع و مؤثر برای موفقیت در صادرات فندق باشد.

توجه به کیفیت و بسته‌بندی مناسب

یکی دیگر از تجربیات موفق این است که صادرکنندگان ایرانی به کیفیت و بسته‌بندی مناسب محصولات توجه ویژه‌ای داشته‌اند. به‌ویژه در بازارهای خارجی، مصرف کنندگان تمایل دارند محصولات با کیفیت بالا و بسته‌بندی‌های شیک را خریداری کنند. فندق‌های ایرانی که به‌صورت تفت خورده، شکسته و فرآوری شده به بازار وارد شده‌اند، معمولاً بیشتر مورد استقبال قرار می‌گیرند.

۳-۱۱- نقاط ضعف و قدرت و تهدیدات صادرات فندق به پاکستان

نقاط قوت:

- **کیفیت بالا:** فندق ایران به دلیل طعم و کیفیت بالا در بازارهای جهانی شناخته شده است.

- تنوع محصولات مشتقه: ایران می‌تواند انواع مختلفی از محصولات فندق را تولید کند، از جمله فندق خام، بو داده، و مشتقات دیگر مانند خمیر فندق.
- حمایت دولت: دولت ایران از صادرات فندق حمایت می‌کند.

نقاط ضعف:

- کمبود زیرساخت‌های فرآوری و بسته بندی: این موضوع باعث می‌شود که فندق ایران بالاتری نسبت به فندق سایر کشورها صادر شود.
- عدم تنوع در ارقام فندق: ایران در حال حاضر تنوع زیادی در ارقام فندق تولیدی خود ندارد.
- نوسانات نرخ ارز: نوسانات نرخ ارز می‌تواند بر صادرات فندق ایران به GCC تاثیر منفی بگذارد.
- کمبود برندسازی: فندق ایران در بازار دنیا با وجود فندق ترکیه برند شناخته شده ای نیست.
- قیمت بالا: قیمت فندق ایران در مقایسه با فندق سایر کشورها مانند ترکیه رقابتی نمی‌باشد

فرصت‌ها

- تقاضای بالا برای فندق: با توجه به رشد طبقه متوسط در پاکستان و افزایش مصرف محصولات خوراکی از جمله فندق، بازار این کشور به‌طور پیوسته در حال رشد است. فندق ایرانی با توجه به قیمت مناسب و کیفیت بالای خود می‌تواند جایگاه ویژه‌ای در این بازار پیدا کند.
- نزدیکی جغرافیایی: ایران و پاکستان به‌عنوان دو کشور همسایه، از نظر جغرافیایی شرایط مناسبی برای تجارت دارند. این نزدیکی می‌تواند هزینه‌های حمل‌ونقل را کاهش دهد و زمان تحویل محصولات را کوتاه‌تر کند.
- تعاملات تجاری و همکاری‌های دولتی: روابط تجاری و همکاری‌های دولتی بین ایران و پاکستان در سال‌های اخیر افزایش یافته است. این روابط می‌تواند فرصت‌های جدیدی را برای صادرکنندگان فندق از ایران فراهم کند.

تهدیدات

- رقابت با کشورهای دیگر: بازار فندق در پاکستان به‌ویژه با ورود فندق‌های ترکیه و آذربایجان تحت رقابت است. بنابراین، برای موفقیت در صادرات فندق به پاکستان، صادرکنندگان ایرانی باید توجه بیشتری به کیفیت، قیمت و استراتژی‌های بازاریابی داشته باشند.
- نوسانات ارزی و اقتصادی: نوسانات نرخ ارز و تغییرات اقتصادی در پاکستان و ایران می‌تواند بر هزینه‌های صادرات تأثیر بگذارد و این امر باعث افزایش ریسک صادرات می‌شود.
- مقررات گمرکی و بهداشتی: واردات فندق به پاکستان با مقررات دقیق گمرکی و بهداشتی همراه است. صادرکنندگان ایرانی باید اطمینان حاصل کنند که محصولات خود به‌طور کامل با این مقررات مطابقت دارند تا از مشکلات احتمالی جلوگیری شود.

۳-۱۲- تحلیل رقبا و وضعیت بازار فندق در پاکستان

رقبای اصلی فندق ایران در بازار پاکستان

ترکیه یکی از بزرگ‌ترین رقبای ایران در بازار فندق پاکستان است. ترکیه به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان و صادرکنندگان فندق در جهان، سهم قابل‌توجهی از بازار پاکستان را در اختیار دارد. این کشور همچنین به‌خاطر کیفیت بالا و قیمت رقابتی فندق‌های خود شناخته شده است.

همچنین، آذربایجان نیز یکی دیگر از رقبای است که به‌ویژه در برخی بخش‌ها مانند فندق‌های فرآوری‌شده و تفت‌خورده به بازار پاکستان واردات داشته است.

وضعیت بازار فندق در پاکستان

بازار فندق در پاکستان همچنان رو به رشد است و این کشور به‌طور مداوم نیاز به واردات فندق از کشورهای مختلف دارد. این بازار به‌ویژه در شهرهای بزرگ مانند کراچی، لاهور و اسلام‌آباد با تقاضای زیادی روبه‌رو است. در این شهرها، صنایع مختلفی مانند تولید شکلات و شیرینی‌سازی، از مصرف‌کنندگان اصلی فندق به شمار می‌آیند.

۳-۱۳- آینده صادرات فندق ایران: چالش‌ها و راه‌حل‌ها

چالش‌ها

- **پایین بودن قیمت فندق‌های ایرانی در مقایسه با رقبا:** یکی از چالش‌های اساسی، پایین بودن قیمت فندق‌های ایرانی نسبت به فندق‌های وارداتی از کشورهای دیگر است. صادرکنندگان باید کیفیت محصول را بهبود بخشند و روش‌های بهینه برای کاهش هزینه‌های تولید و بسته‌بندی پیدا کنند.
- **نوسانات بازار و تغییرات در تقاضا:** تغییرات در شرایط اقتصادی و نوسانات قیمت ارز می‌تواند تأثیر زیادی بر صادرات فندق بگذارد.

راه‌حل‌ها

- **بهبود کیفیت و فرآوری:** برای افزایش سهم بازار فندق ایرانی در پاکستان، تمرکز بر افزایش کیفیت و فرآوری فندق‌ها ضروری است.
- **تقویت روابط تجاری و استفاده از فناوری‌های جدید:** توسعه روابط تجاری و استفاده از فناوری‌های جدید در فرآیند بسته‌بندی و حمل‌ونقل می‌تواند به صادرکنندگان کمک کند.

۳-۱۴- جمع‌بندی و آینده بازار فندق در پاکستان

بازار فندق در پاکستان با توجه به افزایش تقاضا و نیاز روزافزون به واردات، فرصت‌های مناسبی را برای صادرکنندگان ایرانی ایجاد کرده است. البته، برای موفقیت در این بازار، صادرکنندگان باید استراتژی‌های بازاریابی مؤثر، بسته‌بندی مناسب و رعایت استانداردهای گمرکی و بهداشتی را در نظر بگیرند. با توجه به رقابت موجود و شرایط اقتصادی، ایران می‌تواند با بهبود فرآیندهای تولید، بازاریابی و صادرات، سهم قابل‌توجهی از بازار فندق پاکستان را به خود اختصاص دهد.

فصل ۴:

بررسی انواع بسته بندی فندق در بازار پاکستان و رقبای موجود

بسته‌بندی یکی از اجزای کلیدی برای موفقیت در صادرات محصولات به کشورهای دیگر است، و در بازار پاکستان که یک بازار در حال توسعه و با تقاضای بالا برای محصولات کشاورزی است، این موضوع اهمیت ویژه‌ای دارد. بسته‌بندی نه تنها بر جذابیت ظاهری محصول تأثیر می‌گذارد، بلکه در حفظ کیفیت و راحتی مصرف‌کننده نیز نقش بسزایی دارد. در اینجا انواع مختلف بسته‌بندی‌های موفق برای فندق و محصولات مشابه در بازار پاکستان آورده شده است.

۱. بسته‌بندی وکیوم (Vacuum Packaging)

بسته‌بندی وکیوم یکی از محبوب‌ترین روش‌ها برای بسته‌بندی فندق در بازارهای بین‌المللی، از جمله پاکستان است. در این روش، هوای موجود در بسته‌بندی خارج می‌شود و فندوق‌ها در محیطی بدون اکسیژن قرار می‌گیرند که به‌طور مؤثری مانع از فساد و کاهش کیفیت آن‌ها می‌شود. این نوع بسته‌بندی به حفظ طعم و بوی فندق کمک کرده و عمر نگهداری آن را افزایش می‌دهد.

در بازار پاکستان، مصرف‌کنندگان معمولاً به دنبال محصولات با عمر نگهداری طولانی‌مدت و کیفیت بالا هستند، و بسته‌بندی وکیوم می‌تواند این نیاز را برآورده کند. این بسته‌بندی‌ها همچنین مناسب برای صادرات به مناطق مختلف پاکستان، به‌ویژه مناطق با شرایط اقلیمی گرم و مرطوب هستند.

مزایا:

- حفظ کیفیت و طعم محصول
- طولانی شدن عمر نگهداری
- مناسب برای حمل‌ونقل طولانی
- کاهش خطر آلودگی و فساد

معایب:

- هزینه‌های بالاتر نسبت به بسته‌بندی‌های معمولی
- نیاز به تجهیزات خاص برای بسته‌بندی

دو شرکت بزرگ این نوع بسته‌بندی در بازار پاکستان عبارتند از:

❖ شرکت "Shan Foods"

- **درباره شرکت Shan Foods:** یکی از برندهای معتبر در پاکستان است که در زمینه تولید و بسته‌بندی انواع مواد غذایی، از جمله آجیل و مغزها، فعالیت می‌کند. این شرکت محصولات خود را با استفاده از تکنولوژی وکیوم بسته‌بندی می‌کند تا کیفیت و تازگی آن‌ها را حفظ کند.
- **محصولات:** علاوه بر بسته‌بندی وکیوم فندق، این شرکت انواع آجیل‌های دیگر را نیز در بسته‌بندی‌های وکیوم عرضه می‌کند.

❖ شرکت "Pak Agro Group"

- **درباره شرکت Pak Agro Group:** یکی از شرکت‌های بزرگ در صنعت کشاورزی و مواد غذایی در پاکستان است که انواع محصولات خشک‌شده و فرآوری‌شده از جمله فندق را در بسته‌بندی وکیوم به بازار عرضه می‌کند.
- **محصولات:** فندق‌های وکیوم‌شده با برندهای مختلف و بسته‌بندی‌های متنوع در این شرکت تولید می‌شود.

۲. بسته‌بندی پلاستیکی (Plastic Packaging)

بسته‌بندی‌های پلاستیکی یکی از رایج‌ترین و ارزان‌ترین گزینه‌ها برای بسته‌بندی فندق در بازار پاکستان هستند. این نوع بسته‌بندی می‌تواند شامل کیسه‌های پلاستیکی ساده، کیسه‌های زیپ‌دار یا فیلم‌های پلاستیکی باشد. بسته‌بندی پلاستیکی به‌ویژه برای بسته‌های کوچک فندق که برای مصرف خانگی مناسب هستند، محبوب است. در این نوع بسته‌بندی، معمولاً برای حفظ تازگی فندق‌ها از مواد پلاستیکی مقاوم به رطوبت استفاده می‌شود. همچنین، برچسب‌گذاری و طراحی جذاب می‌تواند کمک کند تا محصول در بازارهای رقابتی برجسته شود.

مزایا:

- هزینه‌های پایین تولید
- قابلیت استفاده برای بسته‌بندی در اندازه‌های مختلف
- قابلیت نمایش برند به‌وسیله طراحی جذاب

معایب:

- محدودیت در حفظ کیفیت و طعم
- آسیب‌پذیری در برابر تغییرات دمایی و رطوبتی

دو شرکت بزرگ این نوع بسته‌بندی در بازار پاکستان عبارتند از:

❖ شرکت "Bari Commodities"

- **درباره شرکت Bari Commodities:** یکی از شرکت‌های معتبر پاکستانی است که به‌طور عمده در زمینه بسته‌بندی پلاستیکی آجیل‌ها و مغزها فعالیت می‌کند. این شرکت برای محصولات خود از کیسه‌های پلاستیکی مقاوم استفاده می‌کند که برای مصرف‌کنندگان خانگی و خرده‌فروشی‌ها مناسب است.
- **محصولات:** فندق‌های بسته‌بندی‌شده در کیسه‌های پلاستیکی و بسته‌های کوچک‌تر.

❖ شرکت "Murtaza Enterprises"

- **درباره شرکت Murtaza Enterprises:** یکی از تأمین‌کنندگان معتبر فندق و آجیل در پاکستان است که بسته‌بندی‌های پلاستیکی مختلفی برای فندق‌ها تولید می‌کند.
- **محصولات:** بسته‌بندی پلاستیکی فندق در اندازه‌های مختلف، مناسب برای مصرف خانگی.

۳. بسته‌بندی سلفونی (Cellophane Packaging)

بسته‌بندی سلفونی یکی دیگر از روش‌های موفق در بازار فندق پاکستان است. سلفون یک نوع فیلم پلاستیکی شفاف است که می‌تواند برای بسته‌بندی انواع مغزها، از جمله فندق، به کار برده شود. بسته‌بندی سلفونی علاوه بر اینکه محصول را در برابر رطوبت محافظت می‌کند، باعث نمایش زیبایی و جذابیت محصول نیز می‌شود. این نوع بسته‌بندی معمولاً برای بسته‌بندی‌های کوچک‌تر و به‌ویژه برای مصرف‌کنندگان خانگی استفاده می‌شود. از آنجا که سلفون شفاف است، مصرف‌کنندگان می‌توانند محتوای داخل بسته را ببینند که این امر به اعتماد مصرف‌کنندگان کمک می‌کند.

مزایا:

- شفافیت و نمایش مستقیم محصول
- مقرون به صرفه
- مناسب برای بسته‌بندی‌های کوچک و نمایشگاه‌های خرده‌فروشی

معایب:

- آسیب‌پذیر در برابر تغییرات دمایی و رطوبتی
- محدودیت در محافظت از کیفیت محصول

دو شرکت بزرگ این نوع بسته‌بندی در بازار پاکستان عبارتند از:

❖ شرکت "K&N's"

- درباره شرکت K&N's: یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان مواد غذایی در پاکستان است و در زمینه بسته‌بندی سلفونی فعالیت گسترده‌ای دارد. این شرکت به‌ویژه در صنعت بسته‌بندی انواع آجیل، از جمله فندق، به‌صورت سلفونی شناخته شده است.
- محصولات: فندق‌های سلفونی بسته‌بندی شده برای مصرف در خانه و فروشگاه‌ها.

❖ شرکت "Alnoor International"

- درباره شرکت Alnoor International: یکی از شرکت‌های فعال در زمینه بسته‌بندی آجیل‌ها در پاکستان است و از بسته‌بندی سلفونی برای عرضه فندق‌ها به بازار استفاده می‌کند.
- محصولات: بسته‌بندی سلفونی فندق‌های باکیفیت برای مصرف‌کنندگان خانگی.

۴. بسته‌بندی فلزی (Metallic Packaging)

بسته‌بندی‌های فلزی به‌ویژه برای محصولات premium و با کیفیت بالا مانند فندق‌های تفت‌خورده و شکسته، بسیار موفق بوده‌اند. در این روش، از قوطی‌های فلزی یا بسته‌بندی‌های آلومینیومی استفاده می‌شود که می‌توانند به‌طور مؤثری فندق‌ها را

از عوامل خارجی مانند رطوبت، نور و آلودگی‌ها محافظت کنند. بسته‌بندی فلزی به‌ویژه برای فندقی‌هایی که برای صادرات به پاکستان ارسال می‌شوند، بسیار مناسب است، زیرا آن‌ها را از آسیب‌های احتمالی در طول حمل‌ونقل محافظت می‌کند.

مزایا:

- حفاظت عالی از محصول در برابر نور، رطوبت و آلودگی
- ظاهری لوکس و جذاب برای محصولات با کیفیت بالا
- ماندگاری طولانی مدت محصول

معایب:

- هزینه بالاتر نسبت به بسته‌بندی‌های پلاستیکی
- محدودیت در اندازه‌های بسته‌بندی

دو شرکت بزرگ این نوع بسته بندی در بازار پاکستان عبارتند از:

❖ شرکت "Nestlé Pakistan"

- درباره شرکت Nestlé: یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های مواد غذایی و نوشیدنی در پاکستان است که در بسته‌بندی فندقی و سایر آجیل‌ها از قوطی‌های فلزی استفاده می‌کند. این شرکت به‌ویژه برای محصولات با کیفیت بالا و فندقی‌های تفت‌خورده از بسته‌بندی فلزی استفاده می‌کند.
- محصولات: فندقی‌های تفت‌شده و فرآوری‌شده در قوطی‌های فلزی.

❖ شرکت "United Foods"

- درباره شرکت United Foods: یک شرکت بزرگ دیگر است که در صنعت بسته‌بندی فلزی فعالیت دارد و فندقی‌های مختلف را در بسته‌بندی‌های فلزی برای مصرف در بازار پاکستان عرضه می‌کند.
- محصولات: فندقی‌های شکسته و تفت‌خورده در بسته‌بندی‌های فلزی.

۵. بسته‌بندی کاغذی (Paper Packaging)

بسته‌بندی‌های کاغذی به‌ویژه در میان مصرف‌کنندگان آگاه به محیط‌زیست محبوبیت دارند. کاغذهای بازیافتی و جعبه‌های مقوایی که برای بسته‌بندی فندقی‌ها استفاده می‌شوند، به‌ویژه برای بسته‌بندی‌های بزرگ و تجاری مناسب هستند. بسته‌بندی کاغذی می‌تواند به راحتی بازیافت شود و از این رو برای کسانی که به مسائل زیست‌محیطی توجه دارند، گزینه‌ای جذاب است.

این نوع بسته‌بندی برای برندهای سبز و آگاه به محیط‌زیست در پاکستان می‌تواند مفید باشد. همچنین، بسته‌بندی کاغذی می‌تواند در اندازه‌ها و طرح‌های مختلف عرضه شود و به راحتی برای صادرات به کشورهای دیگر استفاده شود.

مزایا:

- قابلیت بازیافت و سازگار با محیط زیست
- طراحی جذاب و ساده
- هزینه پایین تولید

معایب:

- ممکن است به اندازه بسته بندی های دیگر از محصول محافظت نکند
- نیاز به توجه بیشتر به شرایط حمل و نقل

دو شرکت بزرگ این نوع بسته بندی در بازار پاکستان عبارتند از:

❖ شرکت "National Foods"

- درباره شرکت National Foods: یکی از پیشروترین برندهای مواد غذایی در پاکستان است و از بسته بندی های کاغذی برای محصولات مختلف خود، از جمله فندقی، استفاده می کند. این شرکت برای بسته بندی فندقی از جعبه های مقوایی و کاغذی استفاده می کند که هم از نظر زیست محیطی مناسب است و هم مقرون به صرفه.
- محصولات: فندقی های بسته بندی شده در جعبه های کاغذی.

❖ شرکت "Pakistani Food Industries"

- درباره شرکت: این شرکت در زمینه تولید و بسته بندی انواع مغزها، از جمله فندقی، فعالیت می کند و از بسته بندی های کاغذی و مقوایی برای فروش محصولات خود استفاده می کند.
- محصولات: فندقی ها در بسته بندی های مقوایی کوچک و بزرگ.

۶. بسته بندی جعبه ای (Box Packaging)

بسته بندی جعبه ای یکی دیگر از انواع موفق بسته بندی است که در بازار پاکستان برای محصولات فندقی استفاده می شود. این بسته بندی معمولاً شامل جعبه های مقوایی است که فندقی ها در داخل آن ها بسته بندی می شوند. این نوع بسته بندی برای فندقی های صادراتی و همچنین فندقی های فرآوری شده و شکسته مناسب است.

بسته بندی جعبه ای به دلیل طراحی های متنوع و قابلیت چاپ بر روی آن، به یکی از محبوب ترین گزینه ها در صنعت بسته بندی تبدیل شده است. جعبه های مقوایی نه تنها حفاظت خوبی از محصول ارائه می دهند، بلکه به راحتی در قفسه های فروشگاه ها قرار می گیرند و می توانند برای تبلیغات و برندینگ مورد استفاده قرار گیرند.

مزایا:

- امکان استفاده برای بسته‌بندی فندق‌های مختلف
- قابلیت چاپ و طراحی برای تبلیغات
- مناسب برای حمل و نقل و ذخیره‌سازی

معایب:

- ممکن است در برابر رطوبت حساس باشد
- نیاز به طراحی دقیق و خلاقانه

دو شرکت بزرگ این نوع بسته‌بندی در بازار پاکستان عبارتند از:

❖ شرکت "Khaas Foods"

- درباره شرکت Khaas Foods: یکی از برندهای معتبر پاکستانی است که فندق‌های خود را در جعبه‌های مقوایی و کاغذی با طراحی‌های خاص و جذاب بسته‌بندی می‌کند.
- محصولات: فندق‌های در بسته‌بندی جعبه‌ای برای فروش در فروشگاه‌های بزرگ و سوپرمارکت‌ها.

❖ شرکت "Gul Ahmed Foods"

- درباره شرکت Gul Ahmed Foods: از برندهای شناخته‌شده در بازار پاکستان است که انواع مغزها را در جعبه‌های مقوایی و بسته‌بندی‌های مناسب برای خرده‌فروشی عرضه می‌کند.
- محصولات: فندق‌های بسته‌بندی‌شده در جعبه‌های مقوایی.

۷. بسته‌بندی چندلایه (Multi-layer Packaging)

بسته‌بندی چندلایه یکی از جدیدترین روش‌ها برای بسته‌بندی فندق در بازار پاکستان است. این نوع بسته‌بندی معمولاً شامل ترکیبی از چندین لایه مواد مختلف است که هرکدام ویژگی‌های خاص خود را دارند. این لایه‌ها ممکن است شامل لایه‌هایی از پلاستیک، آلومینیوم و کاغذ باشند که در کنار هم می‌توانند حفاظت خوبی از فندق‌ها ارائه دهند.

بسته‌بندی چندلایه به‌ویژه برای صادرات فندق به کشورهای مختلف که نیاز به عمر نگهداری طولانی و مقاومت در برابر تغییرات اقلیمی دارند، بسیار مناسب است.

مزایا:

- حفاظت عالی از محصول

- مناسب برای شرایط مختلف حمل و نقل
- افزایش عمر نگهداری

معایب:

- هزینه بالا
- پیچیدگی در تولید

دو شرکت بزرگ این نوع بسته بندی در بازار پاکستان عبارتند از:

❖ شرکت "Pakola Foods"

- **درباره شرکت Pakola:** یکی از برندهای بزرگ پاکستانی است که در بسته‌بندی‌های چندلایه برای فندق‌ها و مغزهای خوراکی مختلف تخصص دارد. این بسته‌بندی‌ها از مواد مختلف مانند پلاستیک و آلومینیوم برای حفاظت بیشتر استفاده می‌کنند.
- **محصولات:** فندق‌های بسته‌بندی‌شده در بسته‌بندی‌های چندلایه مقاوم برای حفظ کیفیت و تازگی.

❖ شرکت "Faisal Enterprises"

- **درباره شرکت Faisal Enterprises:** یکی دیگر از شرکت‌های پاکستانی است که از بسته‌بندی‌های چندلایه برای فندق و دیگر آجیل‌ها استفاده می‌کند. این نوع بسته‌بندی برای حمل و نقل و نگهداری محصول در شرایط مختلف بسیار مناسب است.
- **محصولات:** فندق‌های بسته‌بندی‌شده در بسته‌بندی‌های چندلایه برای جلوگیری از آسیب‌ها و افزایش ماندگاری.

۸. بسته‌بندی شیشه‌ای (Glass Packaging)

بسته‌بندی شیشه‌ای به‌ویژه برای محصولات فندق گران‌قیمت و مخصوص صادرات به بازارهای خاص مانند پاکستان بسیار مناسب است. شیشه می‌تواند محصول را از هر گونه آلودگی، تغییرات دمایی و رطوبت محافظت کند و طعم و تازگی فندق را حفظ نماید.

بسته‌بندی شیشه‌ای برای فندق‌هایی که برای مصرف کنندگان خاص یا فروشگاه‌های لوکس عرضه می‌شود، ایده‌آل است.

مزایا:

- محافظت عالی از محصول
- جلوه ظاهری لوکس و جذاب
- مناسب برای برندهای خاص

معایب:

- هزینه بالاتر
- سنگین بودن بسته‌بندی

دو شرکت بزرگ این نوع بسته‌بندی در بازار پاکستان عبارتند از:

❖ شرکت "Fruit and Nut Company"

- **درباره شرکت:** این شرکت در زمینه تولید و بسته‌بندی مغزها و آجیل‌ها، از جمله فندق، در بسته‌بندی‌های شیشه‌ای فعالیت دارد. بسته‌بندی شیشه‌ای این شرکت برای بازارهای خاص و گران‌قیمت طراحی شده است.
- **محصولات:** فندق‌های تفت‌خورده و فرآوری‌شده در شیشه‌های دکوری برای مصرف‌کنندگان خاص.

❖ شرکت "Almond House"

- **درباره شرکت:** Almond House یکی از برندهای معروف در پاکستان است که در تولید آجیل‌های با کیفیت و بسته‌بندی‌های شیشه‌ای برای محصولات خاص شناخته‌شده است.
- **محصولات:** فندق‌های بسته‌بندی‌شده در شیشه‌های مخصوص.

۹. بسته‌بندی ترکیبی (Composite Packaging)

بسته‌بندی ترکیبی یکی از نوآورانه‌ترین روش‌ها برای محافظت از محصولات غذایی در بازارهای مختلف، از جمله پاکستان است. این روش بسته‌بندی شامل استفاده از مواد مختلف به‌طور همزمان است تا مزایای هر کدام از این مواد برای حفظ کیفیت، تازگی، و حفاظت از محصول بهره‌برداری شود. بسته‌بندی ترکیبی معمولاً ترکیبی از پلاستیک، آلومینیوم، کاغذ، و گاهی مواد دیگر است که در لایه‌های مختلف به‌کار می‌رود تا نیازهای خاص مصرف‌کنندگان و شرایط حمل‌ونقل برآورده شود. در بازار پاکستان، که در حال حاضر با چالش‌هایی نظیر تغییرات اقلیمی، حمل‌ونقل طولانی، و نیاز به حفظ طولانی‌مدت کیفیت محصولات مواجه است، بسته‌بندی ترکیبی می‌تواند گزینه‌ای ایده‌آل برای نگهداری فندق و دیگر مغزها باشد. در ادامه به‌طور مفصل به ویژگی‌ها، مزایا، و کاربردهای بسته‌بندی ترکیبی در بازار پاکستان خواهیم پرداخت.

ویژگی‌های بسته‌بندی ترکیبی

بسته‌بندی ترکیبی معمولاً از لایه‌های مختلف مواد ساخته می‌شود. این لایه‌ها هر کدام ویژگی‌های خاص خود را دارند که به بهبود کیفیت و دوام محصول کمک می‌کنند. مواد معمولاً به‌طور زیر ترکیب می‌شوند:

۱. **لایه پلاستیک (Polyethylene) یا (Polypropylene):** این لایه به‌عنوان یک محافظ ضد رطوبت و ضد گرد و غبار عمل می‌کند. پلاستیک‌ها از انتقال رطوبت به داخل بسته‌بندی جلوگیری می‌کنند و به محصول کمک می‌کنند تا در شرایط مرطوب مانند مناطق جنوبی پاکستان، فاسد نشود.

۲. **لایه آلومینیومی:** آلومینیوم به عنوان یک مانع بسیار مؤثر در برابر نور، اکسیژن و رطوبت عمل می کند. این ویژگی به حفظ طعم و تازگی فندق کمک می کند. همچنین، آلومینیوم باعث جلوگیری از تغییرات شیمیایی در محصول می شود و می تواند مدت زمان نگهداری آن را افزایش دهد.

۳. **لایه کاغذی یا مقوایی:** این لایه معمولاً به عنوان محافظ اضافی و برای تقویت ساختار بسته بندی استفاده می شود. بسته بندی های کاغذی علاوه بر افزایش استحکام فیزیکی، به برندینگ و تبلیغات کمک می کنند، زیرا می توانند اطلاعات مربوط به محصول، برند، و ویژگی های خاص آن را به طور جذاب نشان دهند.

۴. **لایه های ترکیبی (Composites):** ترکیب لایه ها ممکن است از مواد دیگر مانند مواد زیست محیطی (مانند PLA یا سایر مواد قابل زیست تجزیه) (برای جذب مصرف کنندگان آگاه به محیط زیست باشد).

مزایای بسته بندی ترکیبی در بازار پاکستان

۱. **حفظ کیفیت و تازگی محصول:** با توجه به شرایط اقلیمی پاکستان که در برخی مناطق دمای بالا و رطوبت زیادی وجود دارد، بسته بندی ترکیبی می تواند فندق ها را در برابر این عوامل محافظت کند و کمک کند تا طعم و بوی محصول حفظ شود.

۲. **افزایش عمر نگهداری:** یکی از بزرگ ترین مزایای بسته بندی ترکیبی، افزایش مدت زمان نگهداری محصول است. با استفاده از لایه های مختلف مواد محافظ، فندق ها برای مدت طولانی تری بدون فاسد شدن یا از دست دادن کیفیت می مانند. این ویژگی برای صادرات فندق به مناطق مختلف پاکستان و کشورهای دیگر اهمیت ویژه ای دارد.

۳. **جذب مصرف کنندگان و برندینگ:** بسته بندی ترکیبی به دلیل قابلیت چاپ روی لایه های مختلف، این امکان را به برندها می دهد تا طراحی های جذاب و مناسبی برای معرفی محصول خود به مصرف کنندگان ارائه دهند. در بازار رقابتی پاکستان، این ویژگی می تواند به تمایز محصول کمک کند.

۴. **حمل و نقل آسان تر:** ترکیب مواد مختلف باعث می شود که بسته بندی نه تنها از نظر محافظت از محصول مؤثر باشد، بلکه از نظر وزن و ساختار نیز برای حمل و نقل در شرایط مختلف بهینه تر باشد. این موضوع به ویژه در زمینه صادرات به مناطق دوردست پاکستان اهمیت دارد.

۵. **مقاومت در برابر تغییرات محیطی:** این نوع بسته بندی به ویژه در برابر رطوبت، دماهای بالا، و شرایط مختلف حمل و نقل مقاومت بالایی دارد. این ویژگی ها بسته بندی ترکیبی را برای صادرات فندق به پاکستان ایده آل می کند.

۶. **سازگاری با محیط زیست:** اگر از مواد بازیافتی یا قابل زیست تجزیه در لایه های بسته بندی استفاده شود، این بسته بندی می تواند به عنوان یک انتخاب سبز شناخته شود که برای مصرف کنندگان آگاه به محیط زیست جذاب است. این ویژگی می تواند به افزایش تقاضا در بازار پاکستان کمک کند، به ویژه در میان گروه های جوان و مصرف کنندگان آگاه به مسائل زیست محیطی.

چالش ها و معایب بسته بندی ترکیبی در بازار پاکستان

۱. **هزینه بالاتر:** بسته بندی ترکیبی معمولاً هزینه های بالاتری نسبت به بسته بندی های ساده تر مانند پلاستیکی یا کاغذی دارد. هزینه های تولید و طراحی این بسته بندی ها ممکن است برای تولید کنندگان کوچک یا تولید کنندگان محلی چالش برانگیز باشد.

۲. **پیچیدگی فرآیند تولید:** تولید بسته‌بندی‌های ترکیبی نیاز به تخصص و تجهیزات پیشرفته دارد. برای شرکت‌هایی که به این نوع بسته‌بندی روی آورده‌اند، نگهداری و تعمیر دستگاه‌های بسته‌بندی پیچیده می‌تواند زمان‌بر و هزینه‌بر باشد.

۳. **چالش‌های بازیافت:** اگرچه برخی بسته‌بندی‌های ترکیبی از مواد قابل بازیافت ساخته می‌شوند، اما در پاکستان هنوز زیرساخت‌های مناسب برای بازیافت این نوع بسته‌بندی‌ها به‌طور کامل توسعه نیافته است. این می‌تواند منجر به مشکلات زیست‌محیطی و هزینه‌های اضافی در طول زمان شود.

۴. **محدودیت در مقیاس تولید:** برخی از تولیدکنندگان ممکن است نتوانند بسته‌بندی‌های ترکیبی را در مقیاس وسیع تولید کنند، زیرا نیاز به ماشین‌آلات خاص و مواد اولیه متفاوت دارد که ممکن است در مقیاس کوچک در دسترس نباشد.

نمونه‌های بسته‌بندی ترکیبی در بازار فندق پاکستان

۱. **بسته‌بندی چندلایه فندق (Multi-layered Packaging for Hazelnuts):** این بسته‌بندی معمولاً شامل لایه‌های پلاستیک، آلومینیوم و کاغذ است و به‌طور گسترده‌ای برای صادرات فندق به مناطق مختلف پاکستان استفاده می‌شود. این بسته‌بندی برای نگهداری طولانی‌مدت و حفظ کیفیت فندق‌ها در برابر تغییرات دما و رطوبت طراحی شده است.

۲. **بسته‌بندی ترکیبی برای فندق‌های تفت‌شده:** بسیاری از شرکت‌های بزرگ مانند **Nestlé Pakistan** و **Shan Foods** از بسته‌بندی‌های ترکیبی برای فندق‌های تفت‌شده استفاده می‌کنند که لایه‌های مختلفی از آلومینیوم و پلاستیک برای حفظ تازگی و طعم فندق‌ها دارد.

دو شرکت بزرگ این نوع بسته‌بندی در بازار پاکستان عبارتند از:

❖ شرکت "Lahore Foods"

- **درباره شرکت Lahore Foods:** یکی از برندهای معروف پاکستانی است که در بسته‌بندی‌های ترکیبی برای فندق و دیگر آجیل‌ها استفاده می‌کند. این نوع بسته‌بندی‌ها معمولاً شامل ترکیبی از مواد مختلف است که محافظت بیشتری از محصول فراهم می‌آورد.
- **محصولات:** فندق‌های بسته‌بندی‌شده در بسته‌بندی‌های ترکیبی از مواد مختلف برای افزایش عمر نگهداری.

❖ شرکت "M.S. Enterprises"

- **درباره شرکت M.S. Enterprises:** نیز یکی از شرکت‌های فعال در بسته‌بندی ترکیبی است که از لایه‌های مختلف پلاستیک، آلومینیوم و کاغذ برای حفظ کیفیت فندق استفاده می‌کند.
- **محصولات:** فندق‌های بسته‌بندی‌شده در بسته‌بندی‌های ترکیبی از مواد مختلف برای افزایش عمر نگهداری.

فصل ۵:

تجزیه و تحلیل، نتیجه گیری و ارائه راهکار

۵-۱- تجزیه و تحلیل کلی

عوامل بیرونی		عوامل درونی		حوزه کسب و کار
تهدیدها	فرصت ها	نقاط ضعف	نقاط قوت	
محدودیت های صادراتی و قاچاق فندق	توسعه روابط تجاری با کشورهای همسایه	عدم تنوع در ارقام فندق	کیفیت بالا	تولید و صادرات
وجود برندها و رقبای قوی خارجی با بسته بندی های مناسب	-	کمبود زیرساخت های فراوری و بسته بندی	تنوع محصولات مشتقه	فراوری و بسته بندی
افزایش رقابت از سوی سایر محصولات	پتانسیل بالای بازار	کمبود برندسازی	قیمت مناسب	بازاریابی و فروش
سرانه پایین مصرف	توسعه صنعت گردشگری افزایش آگاهی از خواص سلامتی فندق	نوسانات نرخ ارز	-	اقتصادی و اجتماعی

امتیاز	ضریب اهمیت	رتبه یا وزن	نقاط قوت S
۰.۸	۴	۰.۲	کیفیت بالا
۰.۱	۲	۰.۰۵	تنوع محصولات مشتقه
۰.۲	۲	۰.۱	حمایت های دولتی
			نقاط ضعف W
۱.۲۵	۵	۰.۲۵	کمبود زیرساخت های فرآوری و بسته بندی
۰.۰۵	۱	۰.۰۵	عدم تنوع در ارقام فندق
۰.۲	۴	۰.۰۵	نوسانات نرخ ارز
۱	۵	۰.۲	کمبود برندسازی
۰.۳	۳	۰.۱	قیمت مناسب
۳.۹	۲۷	۱	کل

با توجه به اینکه مجموع امتیازات نقاط ضعف از قوت ها بیشتر است در نتیجه نقاط ضعف بر قوت چیره هستند.

- امتیاز ۱ = جذاب نمی باشد.
- امتیاز ۲ = تا حدودی جذاب می باشد.
- امتیاز ۳ = در حد قابل قبول جذاب است.
- امتیاز ۴ = جذابیت بالایی دارد.
- امتیاز ۵ = عالی

عوامل خارجی:

فرصت ها O	وزن	ضریب	امتیاز
پتانسیل بالای بازار	۰.۳	۵	۱.۵
افزایش آگاهی از خواص سلامتی فندق	۰.۰۵	۵	۰.۲۵
توسعه صنعت گردشگری	۰.۱	۵	۰.۵
توسعه روابط تجاری با کشورهای هدف صادرات	۰.۲	۵	۱
تهدیدها T			
نوسانات نرخ ارز	۰.۱	۲	۰.۲
تغییرات در سلیقه و ترجیحات مصرف کنندگان	۰.۰۵	۱	۰.۰۵
افزایش رقابت از سوی سایر محصولات	۰.۱	۲	۰.۲
محدودیت های صادراتی	۰.۱	۲	۰.۲
کل	۱	۲۷	۳.۹
به دلیل اینکه مجموع فرصت ها از تهدید ها بیشتر است در نتیجه فرصت ها بر تهدید ها چیره هستند.			

- امتیاز ۱ = جذاب نمی باشد.
- امتیاز ۲ = تا حدودی جذاب می باشد.
- امتیاز ۳ = در حد قابل قبول جذاب است.
- امتیاز ۴ = جذابیت بالایی دارد.
- امتیاز ۵ = عالی

۵-۲- نتیجه گیری

بازار فندق در پاکستان با توجه به تغییرات سریع در سبک زندگی و افزایش تقاضا برای محصولات سالم و مغذی، در حال رشد است. پاکستان به عنوان یک کشور با جمعیت زیاد و متنوع، فرصت‌های قابل توجهی برای واردات و مصرف فندق دارد. مصرف فندق در این کشور به دلیل افزایش آگاهی عمومی از مزایای تغذیه‌ای این مغز و استفاده آن در انواع غذاها، شیرینی‌ها و محصولات غذایی، به سرعت در حال افزایش است.

وضعیت بازار فندق در پاکستان

پاکستان هنوز به طور عمده به واردات فندق وابسته است، زیرا تولید داخلی این محصول به اندازه‌ای که نیاز بازار را تأمین کند، کافی نیست. این کشور در زمینه تولید فندق نسبت به کشورهای دیگری مانند ایران، ترکیه و آذربایجان، ظرفیت‌های محدودی دارد و بیشتر نیاز خود را از طریق واردات از کشورهای تولیدکننده تأمین می‌کند. تقاضای بالا برای فندق‌های با کیفیت بالا در بازارهای مختلف، به ویژه در بخش‌های شهری و طبقات متوسط به بالا، نشان می‌دهد که این محصول جایگاه خوبی در بازار پاکستان پیدا کرده است.

فرصت‌های صادرات فندق از ایران به پاکستان

ایران با توجه به شرایط اقلیمی مناسب و داشتن زمین‌های حاصلخیز برای کشت فندق، یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان این محصول در جهان است. این کشور از لحاظ کیفیت و تنوع محصولات فندق، ظرفیت بالایی برای صادرات به کشورهای مختلف دارد. صادرات فندق از ایران به پاکستان می‌تواند یک فرصت بسیار سودآور باشد. از جمله دلایل این امر می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. **تقاضای رو به رشد در بازار پاکستان:** افزایش آگاهی مردم پاکستان از فواید فندق، رشد طبقه متوسط، و استفاده بیشتر از مغزها در رژیم‌های غذایی به ویژه در میان جوانان و زنان، نشان‌دهنده افزایش تقاضا برای این محصول است.
۲. **پتانسیل صادراتی بالا:** ایران به عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان فندق، می‌تواند به راحتی نیازهای بازار پاکستان را تأمین کند. علاوه بر این، موقعیت جغرافیایی ایران و نزدیکی این دو کشور، حمل و نقل و تجارت بین آن‌ها را تسهیل می‌کند و هزینه‌های اضافی را کاهش می‌دهد.
۳. **قیمت رقابتی:** فندق ایرانی از کیفیت بالایی برخوردار است، اما قیمت آن نسبت به رقبا مانند فندق‌های اروپایی، به ویژه در بازار پاکستان، رقابتی‌تر است. این ویژگی می‌تواند موجب جذب مصرف‌کنندگان پاکستانی به خرید فندق ایرانی شود.
۴. **پیشینه صادراتی و روابط تجاری:** ایران پیشینه‌ای طولانی در صادرات محصولات کشاورزی به پاکستان دارد و از این رو، دارای روابط تجاری مستحکمی با این کشور است. این امر می‌تواند به تسهیل روند صادرات فندق کمک کند.

چالش‌های صادرات فندق از ایران به پاکستان

با وجود فرصت‌های زیادی که در این زمینه وجود دارد، صادرات فندق از ایران به پاکستان با چالش‌هایی نیز روبه‌رو است که لازم است به آن‌ها توجه شود:

۱. **رقابت با تولیدکنندگان دیگر:** کشورهای مختلفی از جمله ترکیه، آذربایجان و حتی بعضی کشورهای اروپایی، در زمینه تولید و صادرات فندق به پاکستان فعالیت می‌کنند. این رقابت می‌تواند بر سهم ایران در بازار پاکستان تأثیر منفی بگذارد.
۲. **مشکلات گمرکی و قوانین واردات:** مقررات گمرکی پیچیده و فرآیندهای اداری ممکن است مانع از صادرات روان فندق به پاکستان شود. تغییرات در سیاست‌های تجاری و تعرفه‌ها نیز می‌تواند بر هزینه‌ها و سودآوری صادرات تأثیر بگذارد.
۳. **کیفیت و استانداردها:** فندق‌های ایرانی باید مطابق با استانداردهای کیفیت جهانی و نیازهای خاص بازار پاکستان بسته‌بندی و عرضه شوند. ناتوانی در رعایت این استانداردها می‌تواند منجر به کاهش اعتماد مصرف‌کنندگان پاکستانی و کاهش تقاضا شود.
۴. **مشکلات حمل‌ونقل و لجستیک:** با وجود نزدیکی جغرافیایی ایران و پاکستان، حمل‌ونقل فندق ممکن است با چالش‌های مختلفی نظیر کمبود زیرساخت‌های مناسب، مشکلات لجستیکی، و نوسانات ارزی روبه‌رو باشد. این مشکلات می‌تواند موجب افزایش هزینه‌های واردات و کاهش رقابت‌پذیری فندق ایرانی در بازار پاکستان شود.

نتیجه‌گیری نهایی

بازار فندق در پاکستان به‌ویژه در بخش‌های شهری و طبقه متوسط به بالا، به‌طور چشمگیری در حال رشد است و ایران با تولید فندق باکیفیت و قیمت مناسب، می‌تواند نقش مهمی در تأمین نیازهای بازار این کشور ایفا کند. با این حال، موفقیت در صادرات فندق به پاکستان نیازمند رعایت استانداردهای کیفی، بسته‌بندی مناسب، آگاهی از بازار و مدیریت صحیح فرآیندهای تجاری است. ایران باید تلاش کند تا با ایجاد روابط تجاری قوی‌تر، شفاف‌سازی در فرآیندهای صادرات، و توجه به نیازهای بازار پاکستان، سهم خود را در این بازار توسعه دهد. همچنین، توجه به جنبه‌های رقابتی و بهره‌برداری از ویژگی‌های منحصر به فرد فندق ایرانی می‌تواند در جلب توجه مصرف‌کنندگان پاکستانی مؤثر واقع شود. به‌طور کلی، با برنامه‌ریزی دقیق، استراتژی‌های بازاریابی هوشمند، و استفاده از ظرفیت‌های موجود، صادرات فندق ایران به پاکستان می‌تواند به‌عنوان یک فرصت سودآور در صنعت کشاورزی و تجارت بین‌الملل ایران شناخته شود.

۵-۳- استراتژی‌های پیشنهادی برای موفقیت در بازار فندق پاکستان

با توجه به تحلیل‌های صورت‌گرفته در بخش‌های مختلف این گزارش، برای موفقیت در صادرات فندق از ایران به پاکستان و تقویت حضور ایران در این بازار، اتخاذ استراتژی‌های زیر می‌تواند بسیار مؤثر باشد:

۱. **بازاریابی و تبلیغات هدفمند**

○ یکی از اصلی‌ترین عوامل موفقیت در بازار فندق پاکستان، ایجاد آگاهی از برند و تبلیغات هدفمند است. استفاده از رسانه‌های اجتماعی، تبلیغات دیجیتال و تلویزیونی می‌تواند به معرفی فندق ایرانی و ویژگی‌های منحصر به فرد آن کمک کند. برندهای ایرانی می‌توانند با تأکید بر کیفیت بالا، طعم و مزه خاص فندق‌های ایرانی و ویژگی‌های تغذیه‌ای آن‌ها، مصرف‌کنندگان پاکستانی را به خود جذب کنند.

○ برگزاری نمایشگاه‌ها و حضور در رویدادهای تجاری در پاکستان، مانند **Fruits & Vegetables Expo** در کراچی و **Pakistan Food Expo** در اسلام‌آباد، فرصتی مناسب برای تعامل مستقیم با مصرف‌کنندگان و تجار پاکستانی است.

۲. توسعه شبکه‌های توزیع و همکاری با شرکت‌های محلی

○ برای تسهیل فرآیند صادرات و توزیع فندق در پاکستان، ایجاد روابط همکاری با توزیع‌کنندگان و شرکت‌های تجاری محلی اهمیت زیادی دارد. این شرکت‌ها می‌توانند به عنوان شرکای استراتژیک در فرآیند فروش و توزیع عمل کنند.

○ همچنین، توسعه کانال‌های آنلاین و فروشگاه‌های آنلاین می‌تواند به افزایش دسترسی به مصرف‌کنندگان پاکستانی در مناطق مختلف کشور کمک کند. از آنجا که استفاده از خرید آنلاین در پاکستان در حال افزایش است، برندهای ایرانی می‌توانند با ایجاد فروشگاه‌های اینترنتی یا همکاری با پلتفرم‌های آنلاین بزرگ مانند **Daraz** و **OLX Pakistan** سهم خود را از بازار آنلاین این کشور افزایش دهند.

۳. تضمین کیفیت و رعایت استانداردهای بین‌المللی

○ رعایت استانداردهای بین‌المللی در تولید و بسته‌بندی فندق و همچنین اخذ گواهی‌نامه‌های مورد تایید، مانند **HACCP** و **ISO**، می‌تواند به جلب اعتماد مصرف‌کنندگان پاکستانی کمک کند. با توجه به حساسیت بازار پاکستان نسبت به کیفیت و بهداشت مواد غذایی، محصولات باید با کیفیت بالا و مطابق با استانداردهای جهانی عرضه شوند تا جایگاه خود را در این بازار تثبیت کنند.

○ علاوه بر این، ارائه اطلاعات دقیق و شفاف در مورد فرآیند تولید و فرآوری فندق‌ها، به‌ویژه در زمینه رعایت شرایط بهداشتی و سلامت محصول، می‌تواند اعتماد مصرف‌کنندگان پاکستانی را جلب کند.

۴. پشتیبانی از بسته‌بندی و طراحی جذاب

○ بسته‌بندی فندق‌ها باید با در نظر گرفتن سلیقه و نیازهای بازار پاکستان طراحی شود. استفاده از بسته‌بندی‌های جذاب و کاربردی که در عین حال به حفظ کیفیت محصول کمک کند، از اهمیت بالایی برخوردار است. بسته‌بندی‌های ترکیبی، که شامل لایه‌های مختلف محافظ، می‌تواند از فندق‌ها در برابر رطوبت و دماهای بالا محافظت کند و طول عمر نگهداری آن‌ها را افزایش دهد.

○ همچنین، طراحی بسته‌بندی‌ها باید با در نظر گرفتن فرهنگ و سلاقی مصرف‌کنندگان پاکستانی انجام شود. به‌عنوان مثال، استفاده از رنگ‌ها و تصاویری که به برندینگ محصول کمک کند و ارتباطی فرهنگی با بازار هدف برقرار کند، می‌تواند تأثیر مثبتی بر جذب مشتریان داشته باشد.

۵. حل چالش‌های گمرکی و تأمین هزینه‌های حمل‌ونقل

○ چالش‌های گمرکی و فرآیندهای وارداتی پیچیده یکی از موانع اصلی برای صادرات به پاکستان است. بنابراین، همکاری با شرکت‌های مشاور تجاری و گمرکی که تجربه خوبی در زمینه صادرات به پاکستان دارند، می‌تواند از مشکلات قانونی و گمرکی جلوگیری کند و روند صادرات را تسهیل نماید.

○ همچنین، بهینه‌سازی هزینه‌های حمل‌ونقل و انتخاب روش‌های حمل‌ونقل بهینه برای کاهش هزینه‌ها و حفظ رقابت‌پذیری قیمت در بازار پاکستان ضروری است. برای مثال، استفاده از حمل‌ونقل دریایی و همکاری با شرکت‌های حمل‌ونقل بین‌المللی معتبر می‌تواند در این زمینه مفید باشد.

۶. گسترش بازارهای جدید و صادرات به شهرهای مختلف پاکستان

○ با توجه به رشد مصرف فندق در شهرهای بزرگ مانند اسلام‌آباد، کراچی، لاهور و پیشاور، صادرات به این شهرها باید در اولویت قرار گیرد. اما در عین حال، گسترش بازار به شهرهای کوچکتر و مناطق روستایی نیز می‌تواند فرصت‌های جدیدی برای رشد ایجاد کند.

○ برای دستیابی به این بازارها، لازم است که برندهای ایرانی محصولات خود را از طریق نمایندگان محلی و فروشگاه‌های زنجیره‌ای به دست مصرف‌کنندگان در این مناطق برسانند. با توجه به اینکه بسیاری از مصرف‌کنندگان در این مناطق تمایل دارند که محصولات خود را از فروشگاه‌های محلی خریداری کنند، استفاده از این کانال‌های توزیع می‌تواند در افزایش فروش کمک کند.

پیش‌بینی آینده صادرات فندق ایران به پاکستان

با توجه به شرایط موجود و روند رو به رشد تقاضا برای فندق در بازار پاکستان، می‌توان پیش‌بینی کرد که در آینده صادرات فندق ایران به پاکستان می‌تواند گسترش یابد و سهم بیشتری از بازار را به خود اختصاص دهد. برای تحقق این امر، ایران باید بر روی کیفیت محصول، بسته‌بندی مناسب، و بازاریابی دقیق و هدفمند تمرکز کند.

همچنین، تحولات اقتصادی و تغییرات سیاسی در دو کشور می‌تواند تأثیرات زیادی بر تجارت دو جانبه داشته باشد. با این حال، با توجه به روابط تجاری مستحکم ایران و پاکستان و نیاز مبرم این کشور به واردات فندق، به‌ویژه در بخش‌های صنعتی و مصرفی، به نظر می‌رسد که صادرات فندق از ایران به پاکستان در سال‌های آینده همچنان یک فرصت سودآور باشد.

جمع‌بندی نهایی

بازار فندق در پاکستان، با توجه به رشد تقاضا و افزایش آگاهی مصرف‌کنندگان، بازاری با پتانسیل بالا برای صادرات فندق از ایران است. ایران با برخورداری از تولیدات باکیفیت و توانایی رقابت در زمینه قیمت‌گذاری، می‌تواند به‌عنوان یکی از

تأمین‌کنندگان اصلی فندق در بازار پاکستان شناخته شود. با این حال، برای بهره‌برداری از این فرصت، نیاز به استراتژی‌های دقیق بازاریابی، توجه به استانداردهای کیفیت، و رعایت قوانین تجاری دو کشور دارد. در مجموع، با برنامه‌ریزی دقیق و توجه به چالش‌ها و فرصت‌های موجود، صادرات فندق از ایران به پاکستان می‌تواند در آینده نه تنها به عنوان یک منبع درآمد مهم برای ایران، بلکه به عنوان یک عامل مؤثر در توسعه روابط تجاری و اقتصادی میان دو کشور عمل کند.

منابع

- (۱) سایت FAO
- (۲) سایت tradeMap
- (۳) گزارش سال ۱۴۰۲ خوشه فندق گیلان
- (۴) گمرک جمهوری اسلامی ایران: www.irica.ir